

Establishing a Research Agenda between Wageningen University & Research and the 'New Style' National Parks of the Netherlands

Internship Product Report

Michael Cacciapaglia

WUR# 810331154100

MSc Tourism, Society & Environment

WUR Supervisors: Bas Amelung (ESA) &
Machiel Lamers (ENP)

External supervisors: Jori Wolf &
John van den Berg

11 October 2019

Nationale
Parken
Bureau

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Table of Contents

I.	Executive Summary	2
II.	Introduction and Background	4
	<i>Purpose of the project.....</i>	4
	<i>Background .....</i>	5
	<i>Methods.....</i>	7
III.	Research Findings	11
	<i>Interview Results .....</i>	11
	<i>Online Survey Results .....</i>	12
	<i>Results of the Workshops & Feedback Process .....</i>	19
IV.	Provisional Research Agenda.....	22
1.	<i>The future of Governance of Dutch nature and National Parks.....</i>	22
2.	<i>Management and Development of individual National Parks in the 'New Style' .....</i>	23
3.	<i>Macro-scale Transitions in nature, society, and economy.....</i>	25
V.	Recommendations	26
	<i>Short-term.....</i>	26
	<i>Long-term.....</i>	27
VI.	Conclusion.....	29
VII.	References	30
VIII.	Appendices	32
A.	<i>Interview participants.....</i>	32
B.	<i>Inventory of WUR project resources, plus gatekeepers.....</i>	33
C.	<i>Relevant chair groups of WUR, plus contact points .....</i>	35
D.	<i>Full Research Agenda (unprioritized).....</i>	38
E.	<i>Full Survey Results .....</i>	42

I. Executive Summary

Summary of Findings

- ❖ National Park stakeholders and partners have an overwhelming interest in and need for more scientific research results regarding the transition to the National Parks New Style.
- ❖ Nearly all NP stakeholders have a strong desire to collaborate with WUR & other research institutes.
- ❖ Little interest in governance, amongst stakeholders was seen in the survey; by contrast this was chosen as the most important theme by the workshop participants.
- ❖ Amongst many survey participants there is lack of awareness regarding the NP 'New Style' transition, or at least a confusion regarding the various terms.
- ❖ There is a concern that research in National Parks should stay focused on ecological/biological topics and that expanding a social science research agenda will somehow detract from that.
- ❖ There exists an overall preference for 'Thematisch onderzoek voor meerdere parken' amongst both online survey participants and WUR workshop participants
- ❖ Top 5 choices of research topics by the survey
  - Natural and cultural-historical landscape values
  - Social and ecological carrying capacity
  - Income models
  - Changing attitudes towards nature within society
  - Nature, health & wellbeing

Provisional Research Agenda - Themes and Topics

The participants of the 2nd Research Agenda workshop, comprised of WUR faculty and NPB/Staatsbosbeheer staff, chose the following themes and topics as the most important for implementing in the first stages of the Research Plan. They are placed in order of priority by theme, and then in order of priority by topic within each of the three themes.

1. The future of **Governance** of Dutch nature and National Parks
  - 1.1. Borders and boundaries
  - 1.2. Public participation and trust
  - 1.3. Cultivating local/regional feelings of ownership
2. **Management and Development** of individual National Parks
  - 2.1. Visitor management
  - 2.2. Landscape values
  - 2.3. 'Digital Conservation'
3. Macro-scale **Transitions** in nature, society, and economy
  - 3.1. Trends in Tourism
  - 3.2. Relationships to nature
  - 3.3. Climate change

Short-Term Recommendations

- ❖ Create an NPB-WUR 'Research Council', modelled after NP Nieuwe Land research council
- ❖ Get a trainee/intern each year to act as strategic link with WUR (best done during academic year)
- ❖ Continue to build up organically: class project -> ACT -> internship -> MSc thesis (see Appendix B)
- ❖ Develop a small scholarship to attract interest for MSc theses
- ❖ Use the other resources available at WUR, whether from the relevant chair groups (see Appendix C) or the official gatekeepers of research projects (see Appendix B); promote these to partners, stakeholder groups and entrepreneurs
- ❖ Choose 1 term for the National Parks and stick to it in both formal and informal communication
- ❖ Don't wait to tap into the innovations happening now in 'Digital Conservation', such as the NatureToday App, and free online education, such as WUR MOOC's
- ❖ It was decided at the 19/9 Workshop to create two teams to carry the project forward:

Team 1

- Overseen by John van de Berg
- 'Start where we are' and begin implementing the research plan
- Continue with more student class projects and ACT
- WUR will choose ~3 representatives for a 'Research Council' to meet 1-2 times per year
- Increase promotion of New Style National Parks projects on WUR webpages and in classes

Team 2

- Overseen by Jori Wolf and Janneke van Montfort
- Further develop 'the Big Picture'
- Internal process at WUR to refine the Research Agenda and dovetail it with WUR's existing Strategic Goals and funding cycles
- Next meeting to be in Nov/Dec 2019

Long-Term Recommendations

- ❖ After agenda is established at WUR, expand to other universities such Breda and Saxion that have a more applied approach to science
- ❖ Once agenda is robust at a national level, then encourage parks to develop their own individual research councils and agendas
- ❖ Study the governance models provided by National Parks of the United Kingdom
- ❖ Strive to better include 'external stakeholders', e.g. entrepreneurs, volunteers, CSO's

Conclusions

- ❖ Enthusiasm and optimism for developing and implementing a Research Agenda and Plan are abundant on both the side of WUR and that of National Parks Bureau/Staatsbosbeheer
- ❖ Still some distance between NP's immediate concerns vs WUR interests and expertise
- ❖ Research Agenda will never be agreed upon by all, but it is not fixed and will be adapted as needed.
- ❖ The Research Agenda will be a living document, subject to change and revision as needed.
- ❖ The main thing is to keep the momentum that the group has right now.
- ❖ While many immediate concerns were described by National Park staff and stakeholders, not all questions can be answered by science and will remain intrinsically management issues.

II. Introduction and Background

Purpose of the project

The overall goal of this internship project was to establish a joint research agenda and plan for enhancing collaboration between the National Parks Bureau (NPB) of Staatsbosbeheer (Staatsbosbeheer) and the Wageningen University and Research (WUR). The hope is that by joining together the two worlds of academia and practice, the research agenda will foster continuous cooperation between these organizations that will generate useful research results in support of the up-scaling transition of Dutch National Parks, which is already underway.

Specifically, this project was undertaken in order to tap into the environmental and social science expertise at WUR, including, but not limited to: Cultural Geography, Environmental Policy, Environmental Systems Analysis, Forest and Nature Conservation Policy, Knowledge, Technology and Innovation, and Wageningen Environmental Research Institute (WENR), formerly known as Alterra.

Research Agenda

The foremost goal of this internship was to establish the Research Agenda. In doing so, the intention was to formulate shared research questions that address pressing knowledge gaps on the part of Staatsbosbeheer/National Parks Bureau, are scientifically valid, and pertain to WUR's field of expertise in the application of social science to environmental challenges and opportunities. A particular focus was paid to sustainable tourism and recreation and its linkages to related chair groups at WUR, given the MSc study program and personal learning goals of the author.

As such, this research investigated topics such as nature conservation, sustainable tourism, visitor experiences, environmental education, stakeholder participation, landscape values, spatial planning, regional economic development, and governance. All of these topics were investigated in relation to the National Park transition and themes drawn from the new standards with criteria for National Parks 'New Style'.

Research Plan

A secondary goal was to draft a research plan to begin implementing the Agenda. By providing an actionable plan, the hope was to facilitate a continuous connection between the two worlds, the practical one of Staatsbosbeheer/National Park Bureau questions and the scientific/academic one of Wageningen University and Research through actual networks that will ensure the continuation of the Research Agenda after the conclusion of this internship project.

In order to allow WUR and NPB to work together in a smooth manner, organizational knowledge of both parties was needed. On the university side, this included what chair groups (departments) would be willing to be involved, what kind of courses and programs were available to investigate knowledge problems, and which bodies act as gatekeepers to those programs. While many elements of this plan

came together in the project, such as the information available in Appendices B and C, some did not. Ultimately, forming an actionable plan with a time-table was beyond what was possible during this brief internship. A full Research Plan must be assembled and agreed on by the two teams of WUR and NPB/Staatsbosbeheer representatives that were suggested at the second workshop, and are detailed at the end of Section III. Research Findings.

Background

The National Parks of the Netherlands are currently undergoing a dramatic transition in protected area policy, development and management. The country currently has 21 National Parks, overseen by Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Designated in the 1930's, the first two National Parks, and still probably the best known, are the Hoge Veluwe and the Veluwezoom. The most recent National Park is Nieuwe Land, just designated in October 2018 (Samenwerkingsverband Nationale Parken, 2019). The National Parks were chosen as characteristic landscapes of the Netherlands and continue to be managed primarily for their natural values, such as aesthetic beauty and biological significance (Samenwerkingsverband Nationale Parken, 2019). Currently, all National Parks must be at least 1.000 hectares in size (Nationale Parken Bureau, 2018). Oosterschelde National Park is the largest at 37.000 hectares, most of it water (Nationale Park Oosterschelde, 2019), and the smallest is de Groote Peel at 1.340 hectares (Nationale Park De Groote Peel, 2019). The vast majority of terrestrial parks are much closer in size to the Groote Peel than Oosterschelde.

While having a multitude of relatively small National Parks certainly makes the Dutch system unique in its own right, this style stands in contrast to what is traditionally understood as a 'National Park' throughout the world. The IUCN defines a National Park as: "*Large natural or near natural areas set aside to protect large-scale ecological processes, along with the complement of species and ecosystems characteristic of the area, which also provide a foundation for environmentally and culturally compatible spiritual, scientific, educational, recreational and visitor opportunities*" (International Union for Conservation of Nature, 2019). When most people think of a National Park, they imagine a vast landscape that is absolutely iconic, awe-inspiring, and representative of that nation's nature as a whole, such as the Grand Canyon in the United States or the Lake District in the United Kingdom. Although the parks are special places in their own right, this description does not apply to all 21 National Parks, nor would most meet the IUCN criterion above.

Now, a change is underway in the Netherlands. In 2015 the ministry started a three-year program to give an impulse on the quality of the National Parks because, instead of being proud icons of Dutch nature, they seemed to have been forgotten when nature policy was decentralized in 2012 (J. Wolf, personal communication, October 9, 2019). In 2016 the 'Verkiezing Mooiste Natuurgebied van Nederland' competition brought renewed attention to the natural beauty of the country (Nationale Parken Bureau, 2019). Staatsbosbeheer, the national forestry service of the Netherlands, manages approximately 265,000 hectares of forest, nature and landscapes, which includes land within 17 out of 21 National Parks, meaning they co-manage most Dutch National Parks (Staatsbosbeheer, 2015). Their corporate strategy states that the goal of Staatsbosbeheer is "to reposition Dutch National Parks to become a contiguous network of robust, high-quality nature reserves that characterize the natural heritage and biodiversity of the Netherlands" by developing "a new vision for a smaller number of

larger, connected National Parks that appeal more widely to the public imagination" (Staatsbosbeheer, 2015, p. 15).

To achieve that vision, the Nationale Parken Bureau (NPB) was established in late 2017, when the ministry asked Staatsbosbeheer to host the NPB. Specifically, the NPB was created to carry on the mission initiated by the 'Naar Nationale Parken van Wereldklasse' program which ran from 2015 to 2018 (Nationale Parken Bureau, 2019). In spring of 2018, the Standard for 'New Style' National Parks set the actual criterion for the expansion, or 'up-scaling', of Dutch parks (Nationale Parken Bureau, 2018). The themes and strategic goals to achieve the New Standard are summarily displayed in Figure 1 on the next page. All National Parks must transition to the 'New Style' by coming into compliance with the New Standard by 2030 in order to achieve or keep the title of 'National Park' (anonymous, personal communication, June 18, 2019). Ultimately, the NPB exists to cooperate with all the partners and stakeholders to achieve the new objectives, "keep the energy alive" and facilitate the areas that are working towards the new ambitions (J. Wolf, personal communication, October 9, 2019). All of this amounts to a big challenge, to say the least. As one interview participant and member of NPB put it, "we are creating new worlds" (anonymous, personal communication, June 13, 2019).

Hoofddoelen NPDeal	Strategische doel (kort)	Thema's standaard	Programmalijnen Prioriteiten 2019
Planet De kwaliteit van Nationale parken in Nederland verhogen	1) kwaliteit natuur, ruimte en beleving verhogen 2) bijdragen aan transities voor landbouw, energie en klimaat zichtbaar maken	I natuur en landschap	Ruimtelijke samenhang, kwaliteit en fysieke herkenbaarheid
People De betrokkenheid van de samenleving bij natuur versterken	3) aantrekkingskracht verhogen 4) verbinding natuur – samenleving versterken	II eigen gebiedsidentiteit en aantrekkingskracht IV Educatie V wetenschappelijk onderzoek	Zichtbaarheid en aantrekkingskracht, bekendheid, beleving en gebiedsidentiteit
Profit/prosperity Een sterkere merk- en marktpositie van nationale parken in Nederland	5) een sterkere merk- en marktpositie in Nederland bereiken	III Sociaal economische ontwikkeling	regionale economie en partners

For these 'new worlds' to become reality through the National Parks up-scaling transition, a totally new understanding of National Parks as regional landscapes encompassing natural and cultural-historical values must be co-created with the decision-makers, managers, stakeholders and visitors. Furthermore, this transition is taking place against a backdrop of dramatic social and environmental change in the world, such as climate change, political instability in the European Union and beyond, and people redefining their relationships to nature and each other in the digitalized Information Age. Needless to say, such an undertaking is monumental and complex, and it is one that needs much support and guidance if it is to succeed. Success relies on many factors that are beyond the scope of this report to explore. This report is

Figure 1. The table shows the relationship between the National Parks Deal for 2030, the strategic goals for 2022, the themes from the New Standard for National Parks, and the program priorities of 2019. (Taken from 'Werkprogramma 2019-2022')

focused on just one factor: scientific research, itself a theme and criterion of the New Standard (Nationale Parken Bureau, 2018) as seen in Figure 1.

Narrowing the field even more, this report will explore the possibilities of just one university, Wageningen University and Research, to support the transition of the National Parks through scientific research projects. The findings of that investigation by the intern and report author, Michael Cacciapaglia, finally take the form of a Research Agenda in Section IV. That agenda sets out the provisional research themes, topics and questions, ordered by interest and priority, that will guide the collaborative relationship between the Nationale Parken Bureau, Staatsbosbeheer and WUR into the future. Several research methods were used by the author to collect data that led to the formation of the Agenda and other recommendations and conclusions. These will be explained in the next subsection.

Methods

Mixed methods were used to arrive at the Research Agenda as it is presented in Section IV. The decision to use multiple methods was a pragmatic one that was made naturally as challenges and opportunities arose during the internship project. Research began in May 2019 with reviewing documents, selecting interview participants, scheduling appointments, and beginning to conduct interviews. When a sufficient number of National Park stakeholders and partners outside of Staatsbosbeheer itself could not be interviewed in order to get true representation, the idea to create an online survey and gather richer data that way occurred to the author. During this period, it also became apparent to both the author and supervisors that a workshop should be planned to encourage the overall effort, build relationships and discuss the content of the agenda in real-time. In the final, analysis stage of research, findings from the three main methods of collecting data were used to draft the version of the Research Agenda currently in use, as illustrated in Figure 2.

Figure 2. Results from all three methods contributed to the Research Agenda.

Document Review

Where possible (i.e. when translated into English), the author reviewed Staatsbosbeheer and NPB plans, corporate strategies, and other relevant policy documents. However, as most internal documents of Staatsbosbeheer/NPB were only available in Dutch, it became necessary to translate key documents from Dutch to English using Google Translate, an imperfect solution. As a result, this investigation included less document review than initially intended. Additionally, as other responsibilities were added to the project, from the survey to preparing extra workshops and presentations, less time remained for that task. Therefore, it is suggested that a future intern or thesis

student, fluent in Dutch, undertake an in-depth document review and policy analysis as a sole and separate project to give it the full focus it demands.

Interviews

A series of in-depth, unstructured interviews were conducted throughout May, June and July 2019. In total, 32 interviews were conducted:

- WUR faculty and research staff – 16
- NPB and NP-related Staatsbosbeheer staff – 10
- 'external' National Park stakeholders – 6

A full roster of interview participants can be found in Appendix A. Interviews ranged from 30 to 90 minutes; most were about one hour on average. Interviews were recorded with the participant's verbal consent whenever possible to enable later listening and review. This was not always possible or consented to, so not all interviews were recorded. The recordings were not transcribed.

The plan was to interview relevant staff at Staatsbosbeheer and National Parks Bureau in order to discover which research questions were most important and timely to assist in the smooth transition to the 'New Style.' Also, these interviews allowed the author to get a better view of how NPB is embedded within Staatsbosbeheer, and of its overall mission. All of these participants selected were initially suggested for inclusion by the internship supervisors.

The author also interviewed academic professionals and research staff at WUR to determine which research questions were of most interest to them. In particular, this phase helped to clarify exactly what resources were most accessible to NPB/Staatsbosbeheer from WUR. The different types of research projects, the characteristics of each, and their according advantages vs disadvantages are displayed visually in Appendix B. While research questions proved somewhat hard to collect at this stage, the interviews served as an opportunity to explain the National Parks 'New Style', gauge interest, and invite participants to the first workshop. What's more, these interviews allowed the author to better understand the organizational structure of WUR and determine which chair groups were best suited for inclusion in this project. Those academic chair groups, plus Wageningen Environmental Research (WENR), are inventoried in Appendix C. Finally, referrals to additional WUR participants were elicited during interviews and followed in a process of chain referral, or so-called 'snowball sampling.'

The initial plan was to also conduct interviews with a broad range of stakeholders, partners, entrepreneurs, landowners and conservation professionals connected to National Parks around the Netherlands. This group is herein referred to 'external stakeholders.' A list of possible participants was put together by the internship supervisors. Ultimately, it was very difficult and time-consuming to reach many of these external stakeholders and set appointments to visit National Parks or their offices

and speak to them, at least partially due to the timing of summer holidays. As a result, the idea for an online survey that could reach a wider network was born.

Online Survey

An online survey was undertaken in an attempt to better reach the broad network of National Park stakeholders and partners across the country and represent their diverse perspectives on the up-scaling transition. The survey was designed and distributed using the Survey Monkey software, with an official Staatsbosbeheer account. Design took place in June and July with Joke Koldewijn of Staatsbosbeheer Marketing Department. Draft concepts were shared with supervisors, and comments were incorporated in an iterative process of approval. The final draft was published online on 24/6/2019.

Responses were gathered throughout July and August. The survey was promoted amongst the National Park secretarissen/coordinators at the 20/6/2019 meeting of the Samenwerkingsverband Nationale Parken at Staatsbosbeheer headquarters in Amersfoort. The survey was also distributed by direct emails to the communication coordinators of each park with a request that it be distributed further. NPB staff also shared the survey link via personal networks and social media networks such as LinkedIn. In total, the survey garnered 218 respondents.

Workshops & Presentations

In order to gather key participants from WUR faculty with Staatsbosbeheer/NPB staff, a workshop was planned and convened in mid-July 2019. Jori Wolf presented an overall introduction to the National Park 'New Style'. The author presented the preliminary results of interviews and surveys. The group then discussed them and responded to each other's ideas, before breaking into small teams to discuss further and brainstorm themes and topics for the Research Agenda. Outcomes were recorded and compiled by the author into a provisional draft of the research agenda. This was then circulated for input and feedback from all participants and internship supervisors in an iterative approval process, similar to the creation of the online survey. Furthermore, it was also shared to external stakeholders that had hitherto not been part of the project in order to also get outside perspectives.

Building from the energy evident at the first workshop, that second workshop took place in mid-September. A working version of the Research Agenda was delivered to workshop participants for review in advance of the second workshop. First, the author presented the final results of the survey. Then, the participants finalized the content of the Research Agenda through a simple voting process overseen by voorzitter Janneke van Montfort, NPB *hoofd*. Finally, a rough plan for the next steps in implementing the Agenda was agreed upon, which will be discussed in detail in the next section.

In one last presentation, results of the project and the Research Agenda were shared at the quarterly meeting of Staatsbosbeheer's National Park Strategic Programme Team on 1/10/2019 in Nunspeet. Results will be further disseminated via open sharing of this final report and of that presentation's slideshow. The author also plans to send this report to all those that participated in the research that

went into it, or anyone else that requested a copy. The two workshops and three presentations were a crucial step in sharing preliminary results, forming the Research Agenda in as participatory and democratic manners as possible, and closing the circle to bring the final results of this project back to Staatsbosbeheer and Nationale Parken Bureau.

III. Research Findings

Interview Results

It was beyond the scope of this project to present transcripts of recorded interviews or the full results of qualitative analysis. Nor is this of interest to the projects' commissioners, as directly stated by them to the author (van den Berg & Wolf, 2019). Therefore, only the most relevant outcomes of that analysis are presented. These results are color-coded according to the system seen in Figure 1, as per the suggestion of supervisor Jori Wolf in order to make the results more accessible to those familiar with it.

Research Questions drawn from Interviews

Through interview notes and reviews of recordings, these research questions were drawn from the interview phase of data collection. The questions are either written verbatim or paraphrased and rewritten by the author for clarity. Not all of these questions made it into the final version of the Research Agenda, but all of them were instrumental in the discussions and stages leading up to it, particularly the design of the online survey.

Planet

- In which ways can inclusion of different land uses (agriculture, urban) enhance nature and connectivity?
- What risk does climate change pose to natural and social value of NP's?
- What is the added value from NP's to face huge environmental issues, such as climate change?

People

- How is digitalization transforming visitor experiences, and how will NP's respond to that?
- What conflicts are occurring between different park user groups and how can these be mitigated?
- To what extent will internationalization, in branding and visitation, threaten local cultural meanings?
- How can NP's best communicate with residents regarding benefits to health, wellbeing, and more?

Prosperity

- In what ways can visitors and entrepreneurs contribute to the economic welfare of the park region?
- To what extent is it possible to balance economic development with preservation of biodiversity?

Governance

- What effect has decentralization had on the governance of NP's today?
- How can multi-level and multi-actor governance of NP's be harmonized in the up-scaling?
- How can Staatsbosbeheer coordinate research stations within NP's and build a knowledge infrastructure?
- In terms of regional design, what are the best practices to organize participation on the scale of NP and sustain this over the long term?

Figure 3. Research questions from interviews were organized into Topics and Themes, which in turn, led to the formation of survey.

Topics and Themes drawn from Interviews

After compiling the research questions above, the author then zoomed out to see the broader topics and themes from which these specific questions stemmed. This process was done in consultation with supervisors for guidance. Those topics and themes are presented below in the same format as that which was eventually used in designing the survey, specifically survey item Q17 (see Appendix D.) This process is illustrated in Figure 3, above.

Planet

- Natural and cultural-historical values for the landscape
- Social and ecological carrying capacity of a given area
- Climate Change

People

- Visitor management
- Nature, health, and well-being
- Inclusion of marginalized user groups
- Managing overtourism
- Visitor experiences
- Changing attitudes towards nature within society

Prosperity

- Income models for recreation/tourism

Governance

- Participatory decision-making
- International models (e.g. UK)
- Knowledge transfer
- Strategy for effective communication with internal & external networks

Online Survey Results

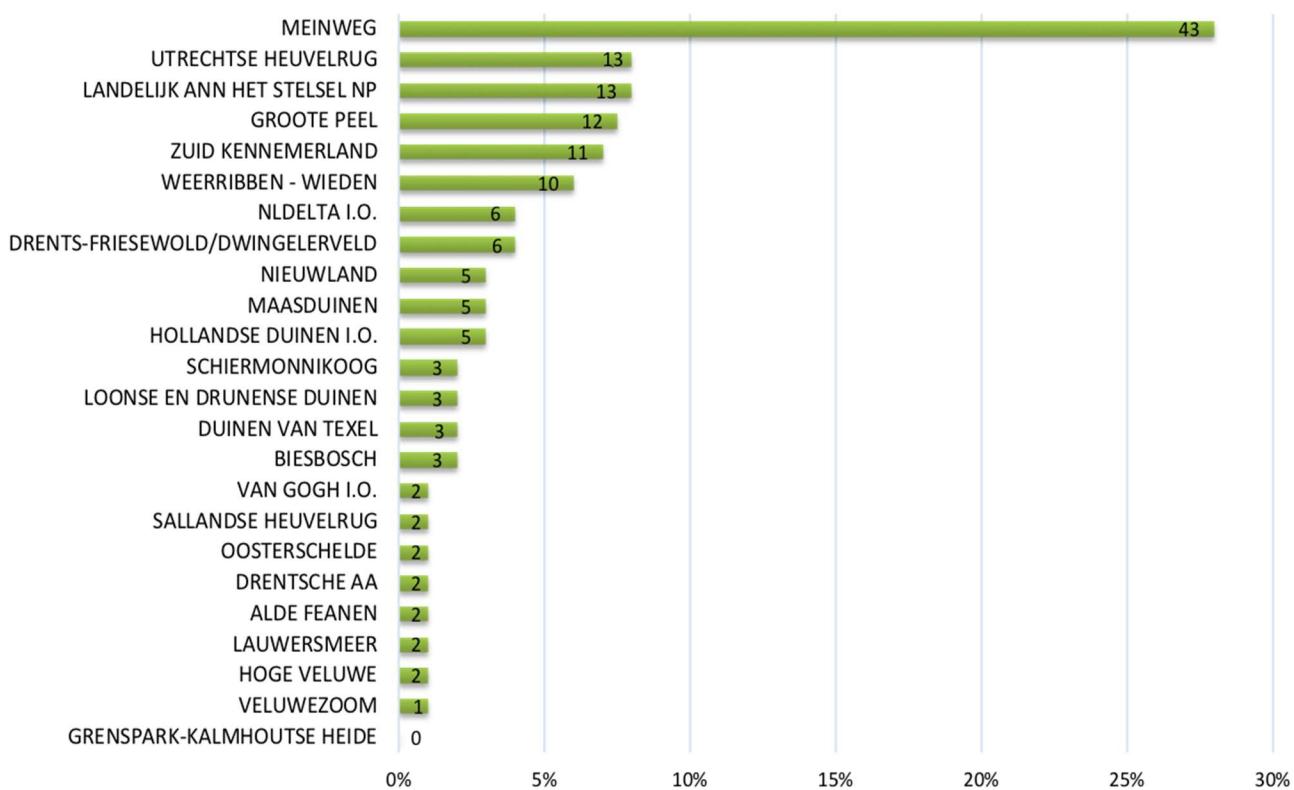
The survey gathered 218 respondents in total, representing nearly every one of the 21 National Parks. It had a 78% completion rate, and respondents took 7 minutes, on average, to complete it. This subsection presents some of the main findings of the survey. To see full results of the online survey, including open comments, that were imported directly from Survey Monkey, go to Appendix E. You can

also copy and paste this URL for Survey Monkey and access results online:
<https://nl.surveymonkey.com/results/SM-BFVNVPDC7/>

Profile of respondents

As Figure 4 below shows, all National Parks, except NP Grenspark-Kalmhoutse Heide contributed responses. Additionally, participants from the national system of National Parks are also represented here. One can obviously see that a disproportionate amount of responses, nearly 30%, come from the NP De Meinweg in Provincie Zuid Limburg. Many of these respondents were volunteers and students, a demographic sorely missing from other National Parks.

Figure 4. Responses by National Park affiliation (N=156)

Although the survey was specifically designed to reach out to the 'grassroots' stakeholders and partners of the National Park system, Figure 5 on the following page demonstrates that the majority of respondents were drawn from either government or land management agencies. However, within these categories, it was encouraging to see all levels of government were present from national to provincial to municipal, as shown in specific open responses of respondents (not pictured here). In addition, most respondents from land management organizations (*terreinbeherende organisaties*, or TBO) identified as coming from Staatsbosbeheer, but several respondent were from Natuurmonumenten as well. And there were at least a handful of entrepreneurs and private landowners. Figure 6, also below, shows that by position, the representation was more diverse. While most respondents were at the program level (policy advisor, program manager, communication

advisor, secretaris, etc.), there was still a healthy representation of volunteers, a key demographic to understanding the National Parks today.

Figure 5. Professional affiliation of respondents ($N = 167$)

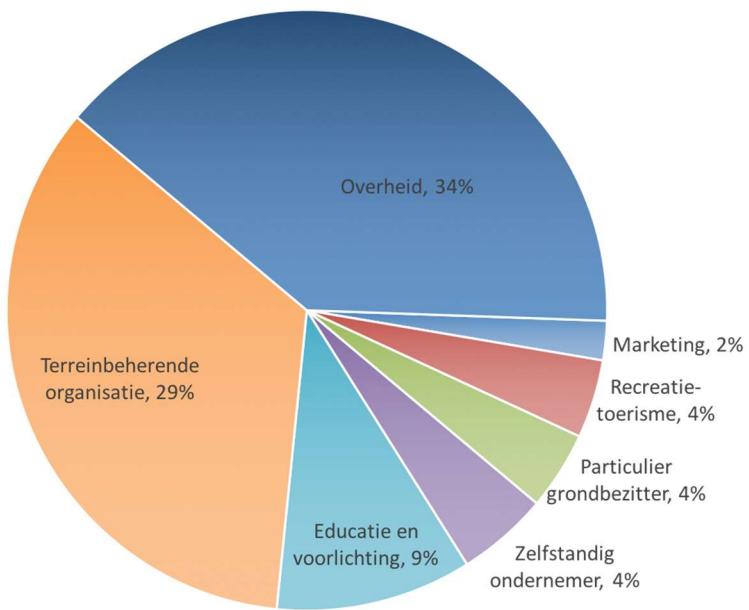
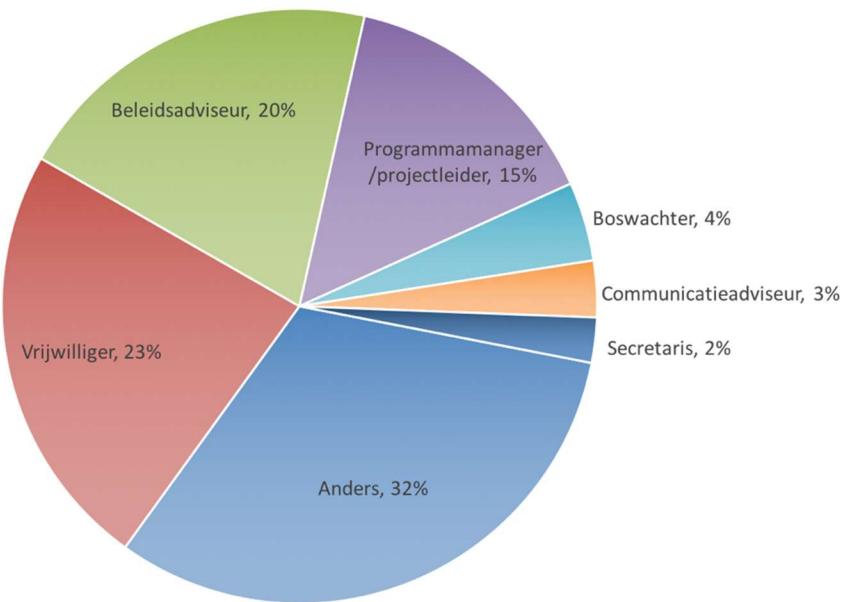

Figure 6. Professional position of respondent ($N = 167$)

Although the sample was not as inclusive in the end as initially hoped for, it is nonetheless sufficiently large and diverse to draw some conclusions about perspectives across the country.

Brief overview of current research

To better understand the need for social and environmental science research regarding the National Parks, respondents were asked in Q8 if they were aware of scientific research currently going on at their park. This item received 57 positive responses. When asked to specify what type of research in Q9, nearly all responses (43) mentioned research projects pertaining to natural sciences, such as ecology, biology, hydrology, geology, and so on. Only 12 responses mentioned projects based in social sciences, economics, policy or planning. So it would seem social science research is lacking currently.

Perceptions of scientific research

The survey began with a series of 'warm-up questions' to get the participant thinking about the current place of scientific research results in National Park governance and the need for it overall. The key findings are summarized below:

- 32% of respondents said they don't have access to recent, relevant research results
- 35% of respondents said they were either dissatisfied or very dissatisfied with the access that they currently do have to such results
- 70% of all respondents would like more access to research results in relation to NP's
- 79% of respondents said that it's either important or very important for the National Parks to collaborate with universities and research institutes for the NP transition to succeed
- 71% of survey participants were interested to work with WUR specifically

From these responses it can be clearly seen that research results uniquely related to the challenges facing the Dutch National Parks are both needed and desired. Further, enthusiasm exists to have that research happen in collaboration with WUR. When asked to elaborate on the importance of research in open comments, several themes could be seen in the responses. The most salient reasons why scientific research is valued are listed below:

- To enhance knowledge-sharing within and between National Parks
- To encourage young people to build relationships with parks and nature in general, so as to ensure that the next generations values and cares for Dutch nature as well
- To foster innovation and resilience amongst both managers and entrepreneurs. There seemed to be a feeling that recent developments in other sectors, such as information and computer technologies (ICT) and marketing were not having as much impact on nature conservation
- To inform best practices for policymakers and managers of the National Parks

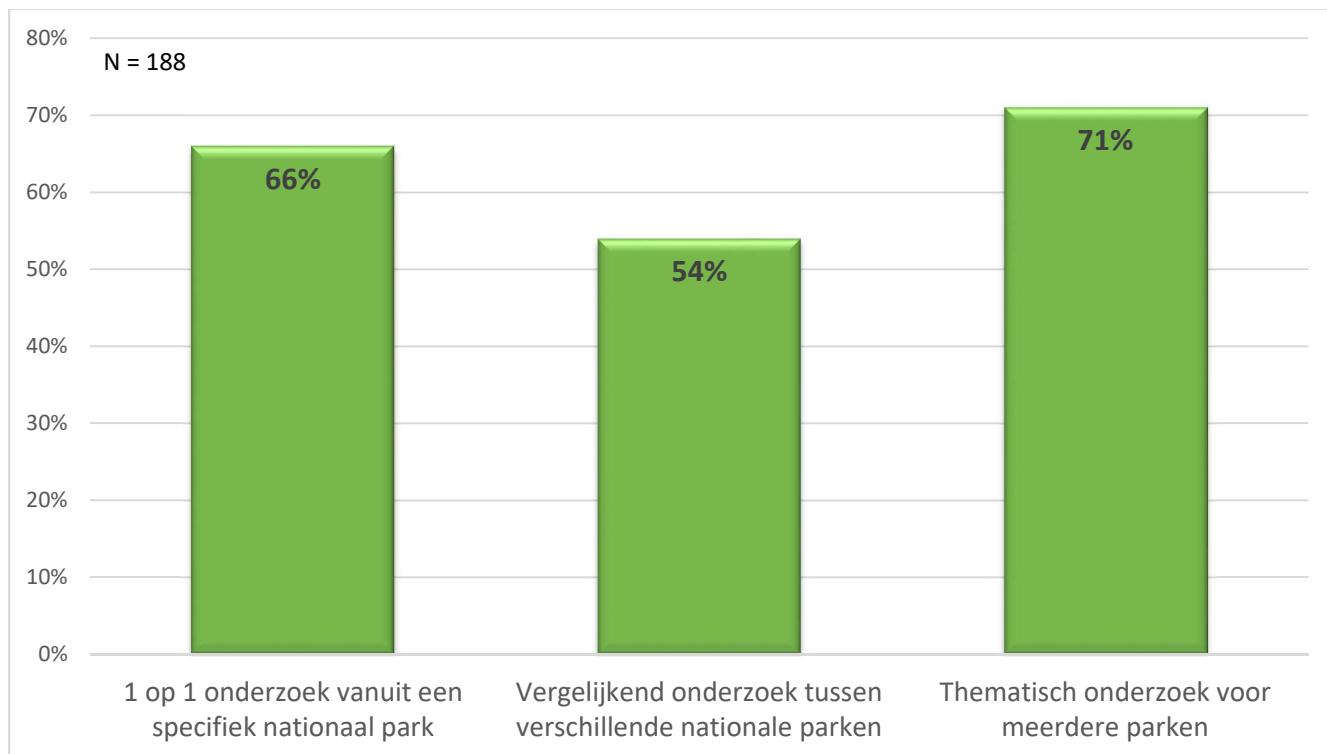
- Substantiation and transparency of decision-making
- Cultivate personal insight and inspiration amongst conservation professionals

Research needs and interests

General Needs

Getting to the real heart of the survey, we next asked what general type of research was seen as most necessary for the National Parks transition: 1) '1 op 1 onderzoek vanuit een specifiek nationaal park', 2) 'Vergelijkend onderzoek tussen verschillende nationale parken' and 3) 'Thematisch onderzoek voor meerdere parken'. In the figure below, one can see the results from a survey item allowing participants to choose more than one answer. From this chart, we learn that more than half of all survey participants find all three types of research important, whether it takes the form of studying just one park by itself, comparative research between different parks, or thematic research of the National Park system overall. However, the majority of respondents ranked thematic research as the most important type. This finding was confirmed by another version of this question that forced respondents to choose just one type. Again 'Thematisch onderzoek voor meerdere parken' was ranked the highest.

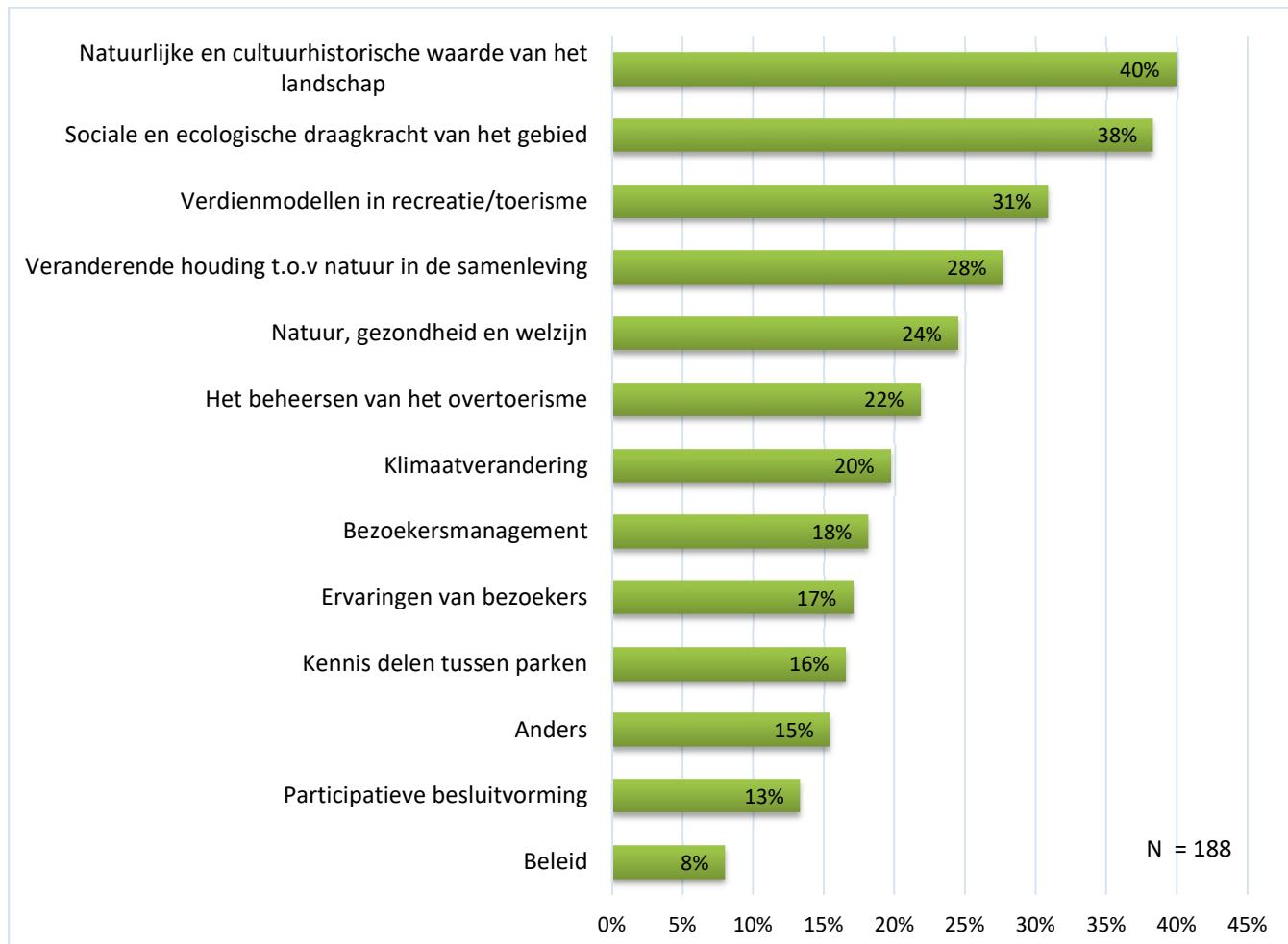
Figure 7. Results reflecting what type of research is generally most needed. More than one answer was possible.

Specific Themes and Topics

The figure below displays the results from Q6, which asked participants to choose which topics and themes have the most priority for the Research Agenda. They could choose up to three answers, placed in order of importance. These results constitute the original reason for creating and collecting the survey data. All of the themes and topics that were listed as possible answers were drawn directly from the interviews and research questions coming out of those interviews. The list was edited and approved by multiple supervisors at NPB, so was not chosen by the author alone. Nevertheless, it can be seen as an imperfect and incomplete list and thus having influence on the outcomes. We attempted to counteract this influence by allowing three choices and also giving participants a chance to select 'Anders' and provide details via an open comment box. Those comments are not shown here because most of them amounted to just different versions of something already in the list, as judged by the author. If you wish to see those 'Anders' comments, refer to Q6 in Appendix E.

Figure 8. Specific themes and topics for the Research Agenda, ranked by their importance.

Based on these results, the top five themes/topics for the Research Agenda, according to survey participants, are as follows:

1. Natuurlijke en cultuurhistorische waarde van het landschap
2. Sociale en ecologische draagkracht van het gebied
3. Verdienmodellen in recreatie/toerisme
4. Veranderde houding t.o.v. natuur in de samenleving
5. Natuur, gezondheid en welzijn

It was interesting and a bit surprising that Beleid (Governance) was ranked as the lowest priority. As we shall see in the next sections, this theme was chosen as the highest priority according to the workshops and feedback process. Anecdotally drawing on the interviews and general discussions, governance was of most interest to WUR faculty and WENR staff overall. It is worth noting that Beleid remains at lowest priority whether the responses from the many Meinweg respondents (many of whom were volunteers with particular interests that may differ from other groups) were included in the results or not. Parsing the data either way, Beleid stays at the bottom. One explanation could be that this was result of poor or ambiguous wording of that item on the survey that made it a less attractive choice to respondents.

These findings were used to create the working documents for use at both workshops. While workshop participants were asked to keep survey results in mind when voting on the contents of the Provisional Research Agenda, one can see that some major discrepancies exist between the priorities of the wide network of National Park stakeholders and the workshop attendees.

[Lessons from the open comments about the National Parks 'New Style'](#)

It was not specifically the goal of this project to gather the general public's or even NP stakeholders' impressions of the transition to the 'New Style'. However, given that this was the first survey done on the topic, it seemed an opportune moment to ask them for just that. When asked to share their general thoughts and impressions about the transition to the National Parks 'New Style', many respondents took the opportunity to make their voice heard, sometimes in quite long statements. See Appendix E, Q15 and Q16. Some general themes emerged from these responses.

Many respondents were simply unclear about the meaning of 'the transition' or 'New Style'. Or they seemed to understand but stated that the new standards are confusing, or even unnecessary. Several respondents reminded us to keep a focus on ecological quality and biodiversity at the core of the NP's. It was implicit and explicit in many responses that people felt that attention to nature may be lost in expanding to include cultural-historical landscape values. Finally, many responses mentioned that broad public and political support across the Netherlands is the key factor to the success of the NP transition, but that the up-scaling process has not been democratic or transparent enough so far to guarantee that support. These results were interesting but anecdotal; it would be advisable to do a more thorough analysis of this topic through a future study specific to that goal.

Survey Conclusions

Several important lessons were taken from the survey results which then influenced the subsequent proceedings of the workshops and drafting of the final version of the Provisional Research Agenda. Perhaps, what came through most clearly was that, across the wide range of stakeholders who responded, there is a common and tangible interest in generating more scientific research results specifically related to the National Parks of the Netherlands. Furthermore, most participants were enthusiastic in their desire to work with WUR and other research institutes to make that happen. This is an important take-away from the survey results because it gives the NPB and WUR the impression that this effort is valuable to the people most involved with the National Parks, and it sparks enthusiasm to see the long process all the way through.

The survey also delivered some interesting messages that were tangential to the formation of the research agenda, its original objective. For one, the stakeholders expressed very little interest in Governance as such. This is surprising as governance of the National Parks is changing so dramatically in the years to come, and it is already quite complex being a multi-actor and multi-scalar co-governance arrangement. Another surprising meta-conclusion is that there seems to be a lack of awareness regarding the NP 'New Style' transition and up-scaling program amongst many participants. At least it was more than the author expected to find amongst a sample of National Park stakeholders and partners. Specifically, several comments were to the effect of: "What is the transition? What does 'New Style' mean, and why do we need to change the old style?" What's more, the very idea that the parks system should change at all seemed altogether unwelcome to other participants, as was the need for different kinds of research beyond natural science. However, in the final analysis this was only a vocal minority, grabbing attention, but not reflecting a big trend within the sample as a whole.

Most usefully, the survey provided clear outcomes in regard to research needs and interests and the content of the Research Agenda. These results included both the general types of research needed (thematic across the whole system) and the specific themes and topics to be placed highest on the new agenda. Those findings then directly influenced the early drafts of the Research Agenda written by the author and the workshops discussions that led to its final version.

Results of the Workshops & Feedback Process

The author organized two workshops that brought together representatives from Staatsbosbeheer and NPB with faculty and staff from Wageningen to work on the Research Agenda. The first workshop took place on 11 July 2019 at Kasteel Groeneveld in Baarn. The workshop was a good chance to introduce everyone on both sides in a relaxed and informal atmosphere. Although most of the WUR researchers knew one another already, it was an opportunity for them to see who of their university colleagues was also interested in this topic of the Dutch National Parks transition. Anecdotally, several members of WUR staff did remark afterwards to the author that they had expected more Staatsbosbeheer/NPB personnel to take part in the workshop, and would like to have more contact with them in the future.

A presentation by Jori Wolf established the overall context of the National Parks up-scaling transition to ensure that everyone had a similar understanding. Michael Cacciapaglia then presented initial

findings of the online survey and interviews, which prompted a lengthy discussion amongst participants. The group then split into three smaller units to brainstorm ideas for topics and themes. A closing session made it clear that the content of the Agenda would not be agreed upon on that day, but that there was sufficient enthusiasm to prompt the scheduling of a second workshop after the summer holidays.

A period of sharing, feedback and revision took place between this workshop and the next in mid-September. First, the author compiled a rough draft of the provisional research agenda based on the workshop discussions and outcomes. Next, that draft was shared with workshop participants who were given one week to comment in July. Several comments were gathered and incorporated into the agenda. In early September, another draft was then circulated to external stakeholders based on the advice of Saskia de Mol van Otterloo of the NPB, and several external NP stakeholders contributed feedback. The hope was that this process would increase "buy-in" for the final Research Agenda. A final draft was then sent to workshop participants for review in advance of the next meeting.

The second workshop was held on 16/10/2019 at the campus of Wageningen University. Most of the original participants returned, and, additionally, one new NP partner was able to attend. At this meeting the author presented the final survey results, having closed survey collection on 1 September. The participants were then given a chance to discuss new developments, amend the agenda and then indicate which themes and sub-themes were of highest priority to get the Research Agenda going. The results of this 'voting process' are presented in Table 1 on the next page, using an outline version of working draft of the agenda as it was presented at the workshop. (A full, finalized version of the prioritized Research Agenda is found in the next section.) At the conclusion of the workshop, it was decided to form two working teams, and leaders for both Staatsbosbeheer/NPB and WUR were chosen to initiate the next steps in the Research Plan.

Team 1

- Overseen by John van de Berg
- 'Start where we are' and begin implementing a tentative, working Research Plan
- Continue with more student class projects and ACT
- WUR will choose ~3 representatives for a 'Research Council' to meet 1-2 times per year
- Increase promotion of New Style National Parks projects on WUR webpages and in classes

Team 2

- Overseen by Jori Wolf and Janneke van Montfort
- Further develop 'the Big Picture' and craft a full, long-term Research Plan
- Internal process at WUR to refine the Research Agenda and dovetail it with WUR's existing Strategic Goals and funding cycles
- Next meeting to be in Nov/Dec 2019

Table 1. Results of 'voting' on priority topics for Research Agenda; Outcome of Sept 16 workshop.

Themes, Sub-themes and Topics	Unique Votes	Total Votes
Exploring shifts in Governance of nature and National Parks		50
Planning for the Future		45
Public Participation and Trust	14	
'New Style' boundaries and borders	12	
Cultivating local/regional feelings of 'ownership'	9	
National government funding	6	
Education	4	
Understanding the Present		5
Effects of decentralization	0	
Policy overlaps	5	
Management and Development of individual National Parks in the 'New Style'		36
Visitor Management	11	
Landscape values	9	
Digital Conservation	8	
Financial/Economic issue	6	
Education	2	
Macro-scale Transitions in nature, society and economy		34
Tourism	9	
Relationships to nature (values)	8	
Climate Change	8	
Agriculture/food systems	4	
Energy	3	
Urban planning	2	

IV. Provisional Research Agenda

This final version of the agenda has been placed in order of priority based on the input provided at the second workshop, during which participants 'voted' for the most important themes and topics to be included. The top three topics of each theme are included, all of which received 8 or more votes in the process. These three topics per theme represent the topics of highest priority at this moment according to workshop participants, with survey results taken into account by them. Other topics which got less votes were cut from this 'prioritized' document. The full, 'unprioritized' agenda with all original topics still intact can be found in Appendix D. Where appropriate, the color-coded research questions drawn from interviews are also placed here to show how the survey and interview results can be drawn together in the end. Other research questions are an outcome of the iterative feedback and approval process.

Please note: This is a 'living document', so it will be adapted as needed in response to future developments and changing needs. It is a provisional agenda and is subject to revision and change by Team 2 (see previous section) at their next meeting.

1. The future of Governance of Dutch nature and National Parks

In the last decades, several waves of policy changes have shaped the current governance regimes of nature and protected areas in the Netherlands, leading to their current state of complex, multi-scalar co-governance. Governing processes of National Parks now occur across multiple scales, nested from the EU to NL national to provincial to gemeente. These processes and practices are enacted by multiple actors, from large land management organizations to small civil society organizations (CSO's) to individual citizens. These landscapes are also part of the fabric of the country's cultural heritage that belong, in some sense, to all citizens. Therefore, as National Parks transition to the 'New Style', they must actively engage with the general public in order to ensure democratic and transparent processes. However, inclusive and frictionless participation is not automatically ensured.

In coming years, the Standard for 'New Style' National Parks will redraw boundaries and introduce new meanings and functions for these protected areas. Some local residents may fear that enlarged park boundaries will also bring more regulations and more visitors, disruptive to customary values and lifestyles in relation to their landscape. The full scope of potential challenges and opportunities that will arise from adding yet another layer of complexity is not yet well understood. One thing is clear is that large land management organizations, such as Staatsbosbeheer and Natuurmonumenten, must develop trust and new collaborations with other National Park stakeholders and partners in order to more fully share responsibilities for the governance of nature, which increasingly include financial contributions. Only by doing so, will lasting relationships be built that, hopefully, give rise to feelings of local and regional ownership for the National Parks amongst visitors, tourists, recreationists, inhabitants, entrepreneurs, politicians and other stakeholders.

1.1 Borders and boundaries

- ❖ What effect will they have on the construction of local and regional identities?

- ❖ A comparative analysis of borders along several axes is needed for developing effective new 'border strategies'
  - 'Hard' versus 'soft' borders
  - Political/legal side versus emotional/landscape side
- ❖ How can these new borders be used to inform debates on education and governance, for example?

1.2 Public participation and trust

- ❖ What role might public participation play in nature and protected areas planning as the process of scaling up the National Parks moves forward in coming years?
- ❖ And to what extent does trust, or a lack thereof, contribute to a defensive versus receptive attitude towards the New Style National Parks?
- ❖ In terms of regional design, what are the best practices to organize participation on the scale of NP and sustain this over the long term?

1.3 Feelings of 'Ownership'

- ❖ How can a 'connecting concept' be created so as to strengthen feelings of local and regional ownership amongst the whole array of NP stakeholders and thereby increase their commitment?

2. Management and Development of individual National Parks in the 'New Style'

As nature-based tourism and recreation increase and diversify across the Netherlands, National Park managers are presented with a new and diverse set of challenges and opportunities. For example, the need to generate the majority of their own income has become a crucial concern for many National Parks, and 'upscaled' parks hope to find their revenues 'upscaled' as well. But as parks strive to position themselves as drivers of local & regional economies, diverse social, cultural and historical values must be balanced against 'the bottom line.' Sustainability in the context of the 'New Style' National Parks is defined by this balancing act of multiple uses and user groups with the core ecological and cultural-historical values of the park. To achieve this balance, communication, participation and education must continually be enhanced. Innovations in digital technologies may offer beneficial tools that enable National Parks and entrepreneurs to establish new relationships with the public, young and old, while protecting existing relationships and sociocultural identities as well.

2.1 Visitor Management

- ❖ Do unique social or ecological carrying capacities exist for each park?
  - If so, does so-called 'overtourism' (or even 'undertourism') threaten to exceed them in certain places?
  - What are the most useful indicators of such carrying capacities?
  - How can such indicators be used in visitor management?
    - Is it possible to measure the impacts of different recreational use groups (e.g. hikers v. bikers) on the resources and values of a given natural area (e.g. animal behavior)?
    - Do these impacts vary significantly based on type of use?
- ❖ What opportunities do NP's create for enhancing the health and well-being of visitors and residents?

- How can NP's best communicate with residents regarding benefits to health, wellbeing, and more?
- ❖ What conflicts are occurring between different park user groups (e.g. mountain bikers, hikers and horseback riders) and how can these be mitigated?

2.2 Landscape Values and Meanings

- ❖ What landscape values, both natural and cultural-historical, and meanings do Dutch visitors assign to National Park landscapes in the Netherlands?
  - To what extent have these changed over time?
  - What implications do these changes have for future management and development of 'New Style' National Parks?
  - How well does the proposed up-scaling of a NP fit to existing Dutch identities and experiences of the landscape and its narratives?
- ❖ What effect does the ongoing 'internationalization' of NL parks have on visitor experiences and meanings?
  - What similarities and differences in values and meanings exist at international/national and regional/local scales?
  - To what extent will internationalization, in branding and visitation, threaten local cultural meanings?

2.3 'Digital Conservation'

- ❖ What roles might ICT, digitalization and the emerging science of Big Data analysis have in all of the above realms, from shaping visitor experiences to monitoring impacts, even to steering visitor behavior?
  - Financial
    - Are recent turns in the digitalization of tourism entrepreneurship fully being taken advantage of within Dutch National Park landscapes by entrepreneurs?
  - Visitor Management
    - How can social media help parks to monitor visitor numbers and impacts (e.g. Flickr in Scandinavian National Parks)?
  - Governance
    - In what ways can ICT facilitate more effective two-way communication about NPs and the transition with visitors, residents, and other stakeholders? e.g. NatureToday, National Park apps, social media, etc.
  - Education
    - 'Technology-mediated' nature experiences (e.g. Virtual Reality, interpretive & educational apps, map & route-finding apps) create novel ways of connecting to nature, history and landscapes. Digital media particularly draw the attentions of children and teenagers, 'notoriously difficult' demographics to engage with, but also the most vital to ensure future goals.
- ❖ How is digitalization transforming visitor experiences, and how will NP's respond to that?

3. Macro-scale Transitions in nature, society, and economy

Across the Netherlands and the world, sweeping changes are underway in many sectors of society and the economy. Environmental necessity and technological innovations have disrupted many 'traditional' modes of living and organizing society at all scales from top (EU/NL policy) to bottom (local, daily practices). Furthermore, it is not yet clear how exactly these transitions are playing out in relation to one another. Against this backdrop, the National Parks of the Netherlands are themselves in a transition of 'up-scaling' to become larger landscapes. 'New Style' or 'Parks+' areas will soon expand from the original nature reserves to incorporate entire watersheds and other ecological macrogradients, inclusive of zones of agriculture, industry and residential development. Cultural heritage, both material and immaterial, will be protected and celebrated alongside natural heritage.

We must assess the relationships between the National Parks transition and other major societal transitions. These assessments can be used to develop scenarios of how these transitions are specifically related to the Dutch NP's. Research questions per each topic might include:

- What opportunities and challenges may arise for National Parks as a result of each transition?
- What is the added value of National Parks in each of these transitions?
- How can these insights then be used to inform planning processes that envision the positive future for the National Parks that we want?

3.1 Tourism

- ❖ International tourism is projected to grow by as much as 50% worldwide by 2030 (UNWTO, 2019).
What impact will this have on the National Park transition?
- ❖ To what extent is it possible to balance economic development with preservation of biodiversity?

3.2 Relationships to nature

- ❖ Massive shifts are underway in the nature values of the Dutch and the wider European community.

3.3 Climate change

- ❖ Dialogue is needed about the future we want and the one that seems inevitable (species extinction, disease, drought).
- ❖ What risk does climate change pose to natural and social value of NP's?

V. Recommendations

In formulating recommendations to the Nationale Parken Bureau and Staatsbosbeheer, the author drew upon, not only the data collected in various ways, but also his own anecdotal experiences and observations throughout the period of the internship.

Short-term

In order to ensure the progress of the Research Agenda, the author recommends the creation of a 'Research Council' comprised of both NPB staff and WUR faculty as soon as possible. A model for this already exists at Oostvaardersplassen/NP Nieuwe Land, overseen by IJsbrand Zwart. Essentially, a small group (~3) of representatives oversees the commissioning of research projects by fielding submissions for research projects and choosing the ones that best fit their research agenda. Additionally, this council can either adapt the agenda when and as needed, or convene workshops to do so.

Until such a time as the WUR Research Agenda, or a future Research Council, is so robust as to be self-perpetuating and easily managed, it may be wise to get a trainee or intern each year from WUR. This intern can act as strategic link with WUR and update the progress of the plan each year. The intern could be drawn from a different chair group each year to bring fresh perspectives from the different disciplines. It is also recommended to have future internship take place during the traditional academic year to avoid issues with the summer holidays. The author experienced much difficulty to coordinate plans and make appointments because of this. Finally, it would also make sense to choose a fluent speaker of Dutch in the future because lacking such fluency added extra obstacles to this author's understanding of the issues and ability to perform the tasks of the internship.

In terms of the research projects commissioned to fulfil the agenda, it is recommended simply to continue with what has already succeeded (small class projects, ACT, internship) and build up organically. In this way, just as this author started with a class project (the Cabiner at Drentsche Aa), new interns and eventually MSc thesis students and even PhD students can be naturally cultivated and chosen. One way to speed this process along and get more in-depth results sooner would be to offer a small scholarship to attract interest for MSc theses. It need not be much, perhaps a few hundred euros per month for a few months. This could bring increased attention to National Parks issues in the Netherlands amongst WUR students who often look abroad for thesis research opportunities. Additionally, a small scholarship would offset the loss of Erasmus and other scholarship funds that are available to those students that leave their home country and make doing MSc research at home in the Netherlands more attractive. As current Dutch students get less student financing from the government than previously, it would also attract interest in that way. Lastly, a small scholarship would perhaps attract higher calibre students to compete for opportunities, ultimately leading to better research and results for the National Parks.

To better understand the characteristics, advantages and disadvantages of each educational or research project, refer to the tables the author created in Appendix B. That annex also contains a guide to the different groups that act as gatekeepers, or knowledge brokers, at WUR. That includes the

Onderwijsloket, the Wetenschapwinkel, and the Green HelpDesk. If NPB, Staatsbosbeheer, or any other National Park partner or stakeholder has a knowledge problem or research question, these departments are tasked specifically with directing that person or party to the proper chair group or research institute to solve it by developing a project. To have a clear understanding of the chair groups at WUR that can oversee such projects, see the directory in Appendix C, which also includes faculty members that can be a point of contact. A final recommendation here would be to seriously consider promoting these resources, especially the Wetenschapwinkel, to the entrepreneurs, volunteer groups and civil society/non-governmental organizations associated with the various National Parks.

Another recommendation has to do with so-called 'Digital Conservation' that came up in the interviews and made its way into the final version of the Research Agenda. It seems that this term is poorly understood at the moment, and it's unclear so far what promise it may hold for the National Parks. Nevertheless, people are keenly interested in it. It does seem that other sectors, such as business and entertainment, are taking better advantage of recent innovations in social media and ICT than the field of nature conservation. So, let's not wait to tap the innovations that are happening now at WUR and freely available to the public. Some examples include a test version of an app developed by NatureToday (<https://www.naturetoday.com/intl/nl/crowdfundingactie/voorbeeld-versie>) or free online learning programs called 'massive open online courses', or MOOCs (<https://www.wur.nl/nl/Onderwijs-Opleidingen/online-onderwijs/MOOC.htm>). One popular MOOC that is currently available is on the topic of Sustainable Tourism.

One final note for immediate recommendations: choose 1 'brand' or term for the expansion of the National Parks and stick to it in both informal communication within Staatsbosbeheer/NPB and formal communication with other organizations and stakeholders. For example, over the course of the internship, the author saw and heard the program variously referred to as 'National Parks New Style', 'Parks Plus', 'Parks+', 'Parks 2.0', 'up-scaling', 'the transition', 'the new standards for National Parks', and more. This not only makes it confusing for outsiders (the author, WUR faculty), but it may also be contributing to the lack of awareness of the program that was highlighted in the survey results.

Long-term

Other recommendations certainly apply now, but they will likely take longer to be realized. For example, now that a Research Agenda has been established at WUR, consider expanding the idea to include other universities, such as the Universities of Applied Sciences at Breda and Saxion, and RUG Groningen. Other universities have different areas of focus and expertise that can naturally complement Wageningen's own. Research themes or topics that were rated highly by survey participants, but given lower priority by WUR faculty, may instead be a perfect fit for the faculty and students at other institutions. In a similar vein, once the Research Agenda is robust at a national level and people are actively investigating thematic topics for the whole NP system, then encourage individual National Parks to develop their unique research councils and agendas, place-based and bespoke to their particular challenges and opportunities. Again, National Park Nieuwe Land already has a working model of this.

In the course of this internship, it was suggested to the author many times to apply his knowledge of National Parks and protected areas in the United States to this project. In practice, this proved basically impossible because the landscapes, the policies, the governance, the financial resources, the current political climates, and the very histories of the two nations are so radically different. Instead, it would seem that context and circumstances of the protected areas of the United Kingdom are the most similar to the Netherlands. The model of management and governance of the UK's protected areas, including National Parks, is much more recently developed, like the Netherlands and better matched to the goals, challenges and opportunities of the Netherlands, than the U.S. In any event, it lay outside the scope and time period of this internship to realistically allow such a study alongside pulling together the Research Agenda. My recommendation would be that such a comparative study of the UK's model be commissioned in the future as an entirely separate internship or MSc thesis (major or minor) in order to do justice to that topic.

A final recommendation is that the NPB continue to strive to better include external stakeholders and partners, such as entrepreneurs, CSO's, NGO's, volunteers, local and regional politicians and so on, in the planning and development of the National Parks 'New Style'. As we saw in the survey results, many people expressed a feeling that the process has not been inclusive or transparent enough so far. It is only by enabling as many stakeholders as possible to contribute to the governance and transformation of the parks that such a plan will get buy-in and be democratically achieved. While this might be the most difficult recommendation to abide by, the rewards for doing so are, perhaps, the greatest.

VI. Conclusion

The main conclusion of this internship is less content-related than a general observation of the author. That observation is that enthusiasm for this project to continue and ultimately succeed is high on both the side of WUR and that of Staatsbosbeheer/NPB. It seems that both organizations and the people in them are optimistic that the Research Agenda will eventually reach its best form and move forward into realizing it through research projects. It may take longer than initially anticipated by the author, or the commissioners of this project, to reach full agreement on the exact content and wording of the Agenda. However, that concrete result seems to be less important than collectively acknowledging the existence of the commitment on both sides to see the process through, however gradual or incremental. Furthermore, more interest in devoting financial resources to National Park research amongst higher level government organizations is reportedly growing as well, according to personal communications with NPB staff (anonymous, personal communication, September 9, 2019). While the exact wording of the content of the Research Agenda may require fine-tuning over time, the main thing is keeping the momentum that has been generated by two class projects, an ACT and this internship and parlay it into additional student research projects that can someday blossom into larger research programs, that could include MSC and PhD theses and more.

Another major conclusion is that some distance, or even a gap, remains between the immediate, practical concerns of the NPB and the National Park stakeholders and the interests and expertise of WUR, which may concern more theory-driven, long-term topics. This can be best seen in the fact that the workshop participants placed Governance as the research theme of highest priority, while the survey of the stakeholder networks placed it all the way at the bottom of a priority list. It can be argued that this is merely an artifact of survey design and the wording of the question, but it can also be taken as at least a general indication. It is also worth mentioning the idea that not all questions can, or should, be answered by science. For example, some of the issues that are most pressing for National Park managers, such as income models, do not have a clear-cut solution from a scientific perspective. These 'sticky problems' might always remain in the domain of management where they are best tackled through place-based adaptive learning, trial-and-error tinkering, and a steadfast commitment to maintaining dialogue between decision-makers and stakeholders.

Finally, this project taught the author that, perhaps, concensus regarding the content of the Research Agenda will never be fully achieved. Each contributor had their own personal priorities, expertise and, as one workshop participant put it, 'hobby horse'. However, this idea is immaterial, because it is the author's recommendation that the Research Agenda remain a provisional and responsive one, not a fixed one. It should always be reviewed as projects progress and adapted when necessary to changing needs and circumstances. The main thing is to get started, which we have already done through this internship and other projects at WUR, and to keep the momentum going. The interviews, the survey, the workshops and the presentations all helped to get the conversation started between many different parties that don't often have the chance to interact and dialogue about the 'Big Picture' of the National Parks transition, the role of research, and beyond.

VII. References

- International Union for Conservation of Nature. (2019, October 2). *Category II: National Park*. Retrieved from <https://www.iucn.org/theme/protected-areas/about/protected-areas-categories/category-ii-national-park>
- Nationaal Park De Groote Peel. (2019, October 10). *Over het park*. Retrieved from <https://www.natuurparkenlimburg.nl/np/de-groote-peel>
- Nationaal Park Oosterschelde. (2019, October). *Over het park*. Retrieved from <https://www.np-oosterschelde.nl/nl/over-het-park.htm>
- Nationale Parken Bureau. (2018). *De standaard voor de gebiedsaanduiding nationaal park - werkversie mei 2018*. Amersfoort: Nationale Parken Bureau.
- Nationale Parken Bureau. (2019, May 18). *Over het bureau; Achtergrond*. Retrieved from <https://www.nationaleparkenbureau.nl/over+het+bureau/achtergrond/default.aspx>
- Samenwerkingsverband Nationale Parken. (2019, September 27). *Het Stelsel van Nationale Parken*. Retrieved from <https://www.nationaalpark.nl/8610/nationale-parken>
- Staatsbosbeheer. (2015). *Corporate Plan 2020 Statsbosbeheer*. Driebergen.
- Staatsbosbeheer. (2019, October 10). *Programma's*. Retrieved from <https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/organisatie/programma>.
- UNWTO. (2019, October 11). *International tourists to hit 1.8 billion by 2030* . Retrieved from <http://media.unwto.org/en/press-release/2011-10-11/international-tourists-hit-18-billion-2030>.
- van den Berg, J., & Wolf, J. (2019, July 23). Personal communication.
- Wageningen University and Research. (2019, September 21). Retrieved from Onderwijsloket: <https://www.wur.nl/en/Value-Creation-Cooperation/Facilities/Education-Project-Services/What-does-the-Education-Project-Services-doNew.htm>.
- Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Cultural Geography Group*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Cultural-Geography-Group.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Environmental Policy Group*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Social-Sciences/Environmental-Policy-Group.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Environmental Systems Analysis Group*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Environmental-Systems-Analysis-Group.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Forest and Nature Conservation Policy Group*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Forest-and-Nature-Conservation-Policy-Group.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Knowledge, Technology and Innovation Group (KTI)*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Social-Sciences/KnowledgeTechnology-and-Innovation-Group.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Submit your question to the Green Helpdesk*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Environmental-Research/Green-Helpdesk.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Wageningen Environmental Research*. Retrieved from <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Environmental-Research.htm>.

Wageningen University and Research. (2019, September 27). *Wetenschapwinkel*. Retrieved from <https://www.wur.nl/nl/Onderwijs-Opleidingen/wetenschapwinkel.htm>.

Wolf, J. (2019, October 9). Personal communication.

VIII. Appendices

A. Interview participants

- Alphabetical within institution -

WUR Faculty: 10

Bas Amelung, Rene van der Duim, Hidde Hofhuis, Maarten Jacobs, Jessica de Koning, Kris van Koppen, Jim van Laar, Machiel Lamers, Joanna Leerlooijer, Jasper de Vries

WENR Staff: 6

Arjen Buijs, Roel During, Rob Franken, Rene Henkens, Nina Smits , Gerard Straver

Staatsbosbeheer Staff: 6

Egbert Beens, John van den Berg, Herman Brink, Mark Kras, Matthijs Schouten, IJsbrand Zwart

National Parks Bureau staff: 4

Stephanie Boomsma, Angelique ver Meulen, Janneke van Montfort, Jori Wolf

'External' Stakeholders: 6

Kees Folkertsma (Provincie Drenthe), Jan Gorter (Natuurmonumenten), Joost Kemp (NP de Hoge Veluwe), Jakob Leidekker (NP de Hoge Veluwe), Georgette Lelitz (Dunnea), Adri Ooms (NP Sallandse Heuvelrug)

TOTAL: 32

B. Inventory of WUR project resources, plus gatekeepers

1. Types of research projects, descriptions and pros/contras

(Wageningen University and Research, 2019)

Table 2. Characteristics of each type of WUR research project.

Project Type	Length of Assignment		Number of Students		Educational Program/Expertise of Students		Starting time during Year	
	Short	Long	Single	Multiple	Single	Multiple	Specific to course	Flexible, thru-out the year
Class project	✓ 3 - 8 weeks			✓ varies by class	✓		✓	
ACT	✓ 2 months			✓ 5 - 7		✓		✓
Internship		✓ 4 months	✓		✓			✓
Thesis		✓ 6 months	✓		✓			✓

Table 3. Pros and Cons for commissioner, by each type of research project.

Project Type	Ability of commissioner to set research question/task		Financial commitment of commissioner			Time commitment / supervision required of commissioner	
	Low	High	None	Fixed	Optional	Low	High
Class project		✓	✓			✓	
ACT		✓		€50 admin. fee €300 - 800 misc. expenses		✓	
Internship		✓			✓		✓
Thesis	✓ Usually set by student				✓	✓	

2. Gatekeepers (WUR Knowledge Brokers)

Onderwijsloket / Education Project Services

About: Education Project Services is part of the Education Support Centre of Wageningen University & Research. Education Project Services stimulates and facilitates co-operation between the University and Society. The aim is to connect real-life projects to the Bachelor's and Master's study programmes at Wageningen University.

Through the Education Project Services students get connected to, and can work on complex issues provided by external commissioners. This will lead to students sharing their scientific knowledge with a commissioner and in turn it teaches students to look for ideas and information outside their field of expertise.

Education Project Services is part of different 'golden triangle' networks in the Netherlands. Being actively involved in these networks helps facilitate co-operation between society and students. Also part of these networks are:

- Local- and/or regional authorities,
- Entrepreneurs and companies,
- Foundations and civil society organizations,
- Education- and research institutions. (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Value-Creation-Cooperation/Facilities/Education-Project-Services/What-does-the-Education-Project-Services-doNew.htm>

Wetenschapwinkel / Science Shop

About: Wageningen University & Research Science Shop supports non-profit organisations by implementing research projects with a potential societal impact in the fields of nutrition and health, sustainable agriculture, water management, environmental quality, and processes of social change. (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/nl/Onderwijs-Opleidingen/wetenschapwinkel.htm>

Green Helpdesk (Wageningen Environmental Research Institute)

About: The Green Helpdesk answers questions of businesses, entrepreneurs and government organisations. Do you want to collaborate with Wageningen Environmental Research or do you have a question for one of our experts? Submit your research question and details and we'll bring you in touch with the right person. (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Environmental-Research/Green-Helpdesk.htm>

C. Relevant chair groups of WUR, plus contact points

1. Wageningen University and Research (WUR)

Cultural Geography Group

Point of contact: Rene van der Duim   rene.vanderduim@wur.nl

About: *The Cultural Geography (GEO) chair group is committed to social theory in all its spatial articulations. The group advances creative, critical-constructive scholarship through exploring the ecological and social challenges facing all life on earth. Researching space, place and culture, engaging with current, historic and future dynamics of societies globally, the group pays special attention to questions of inequality, exclusion, mobility, plurality along with deploying critical tourism studies to all aspects of social and environmental sciences, unravelling relational complexities in wilderness to urban settings. Thereby the group translates knowledge into practical action in four closely related fields of application: landscape, tourism, nature, health & care.* (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Cultural-Geography-Group.htm>

Environmental Policy Group

Point of contact: Machiel Lamers   machiel.lamers@wur.nl
                            Kris van Koppen   kris.vonkoppen@wur.nl

About: *The increasing globalisation of environmental issues, debates, practices and governance is reflected in the department's international research and education efforts, as well as in the variety of nationalities of our staff, PhD and MSc students.* (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Social-Sciences/Environmental-Policy-Group.htm>

Environmental Systems Analysis Group

Point of contact   Bas Amelung   bas.amelung@wur.nl
                            Hidde Hofhuis   hidde.hofhuis@wur.nl

About: *Environmental systems analysis (ESA) studies environmental problems by exploring, modelling and communicating their causes, mechanisms, effects and potential solutions. ESA combines quantitative, qualitative and multi- and transdisciplinary research and integrates knowledge from natural, social and engineering sciences.* (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Environmental-Systems-Analysis-Group.htm>

Forest and Nature Conservation Policy Group

Point of contact: Jim van Laar   jim.vanlaar@wur.nl
Arjen Buijs   arjen.buijs@wur.nl

About: *FNP focuses on the political, social-economic and cultural dimensions of forests and nature. It covers current themes such as deforestation, forest transitions, climate change, biodiversity conservation and landscape management in the global North and South.* (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Environmental-Sciences/Forest-and-Nature-Conservation-Policy-Group.htm>

Knowledge, Technology and Innovation Group

Point of contact: Jasper de Vries   jasper.devries@wur.nl

About: *We study processes of socio-technical innovation and transformation. We focus on communicative and socio-political dynamics involved in the production, exchange, integration and use of scientific and other knowledge. We specialize in interdisciplinary research and design.* (Wageningen University and Research, 2019)

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Chair-groups/Social-Sciences/KnowledgeTechnology-and-Innovation-Group.htm>

Wageningen Environmental Research Institute (WENR)

Point of contact: Roel During   roel.during@wur.nl
Arjen Buijs   arjen.buijs@wur.nl

About: *Wageningen Environmental Research contributes by qualified and independent research to the realisation of a high quality and sustainable green living environment.*

Clearly, challenges such as food supply, climate change and the sustainability of our economy are increasingly demanding attention. These challenges are about the quality of life on Earth in general. The solution to many problems is anchored in the domain of the research of Wageningen Environmental Research, the leading research institute for our green living environment.

Wageningen Environmental Research offers a combination of practical, innovative and interdisciplinary scientific research across many disciplines related to the green world around us and the sustainable use

of our living environment. Aspects of our environment on which Wageningen Environmental Research focuses include soil, water, the atmosphere, the landscape and biodiversity – on a global scale as well as regionally, from the Dutch polders to the Himalayas and from Amsterdam to the Arctic.
(Wageningen University and Research, 2019)

Offering research programmes in:

Biodiverse Environment
Green Climate Solutions
Metropolitan Solutions
Sustainable Land Use
Sustainable Water Management

Website: <https://www.wur.nl/en/Research-Results/Research-Institutes/Environmental-Research.htm>

2. Staatsbosbeheer programs and partners

Nationale Parken

About: *Staatsbosbeheer is een belangrijk strategisch partner van het Ministerie van Economische Zaken bij het 3-jarige programma Nationale Parken van Wereldklasse. Dat programma beoogt het agenderen van topnatuur en topbeleving in Nederland. Streefbeeld is dat de nationale parken zich ontwikkelen tot de Rembrandts van de Nederlandse natuur.*

Staatsbosbeheer is beheerder of medebeheerder in 17 van de [21] nationale parken in Nederland. Als uitvoeringsorganisatie én als deskundig beheerder van het nationale groene erfgoed geeft Staatsbosbeheer invulling aan internationale verdragen en richtlijnen en de versterking van de economische en toeristische betekenis van te selecteren gebieden. (Staatsbosbeheer, 2019)

Vragen over het programma Nationale Parken?

Point of contact: Jori Wolf j.wolf@staatsbosbeheer.nl

Website: <https://www.staatsbosbeheer.nl/over-staatsbosbeheer/dossiers/nationale-parken>

D. Full Research Agenda (unprioritized)

This version of the Research Agenda includes the 'less priority' themes and topics that received less than 8 votes at the 2nd Workshop. It is essentially the same as the document that was shared those participants prior to the workshop on 16/9/2019. Additionally, it was the version that was used for the 'voting' process on that day, which led to the final version of the Provisional Research Agenda as presented in Section IV of this report. It is included here so that those research themes or topics of lesser priority will not be forgotten and can be revisited for inclusion in future updates to the Research Agenda. For those same reasons, any color-coded research questions or topic from the interviews (see Section III Research Findings, Interview Results) that were not included in the the final version of the Provisional Research Agenda have also been incorporated here.

1. Macro-scale social and economic **Transitions**

- Assess the relationships between the National Parks transition and other major societal transitions, such as:
  - Energy
  - Climate change adaptation - Dialogue is needed about the future we want and the one that seems inevitable (species extinction, disease, drought).
  - Food systems/Agriculture - What are the farms, and other means of producing food, that we wish for in the NP's? - **In which ways can inclusion of different land uses (agriculture, urban) enhance nature and connectivity?**
  - Urban land use - Urban parks, greenbelts, eco-urbanization, urban farming
  - Tourism - Worldwide, tourism is projected to grow by as much as 50% by 2030, according to some estimates.
  - Relationships to nature - Big shifts are underway in the nature values of the Dutch and the wider European community
- Develop scenarios of how these transitions are specifically related to the Dutch NP's
  - What opportunities and challenges may arise for National Parks as a result of each transition?
  - What is the added value of National Parks in each of these transitions?
- How can these insights then be used to inform planning processes that envision the positive future for the Parks+ that we want?

2. Exploring shifts in the **Governance** of Dutch nature and National Parks

A. *Understanding the Present*

- What role has the decentralization of recent years played in how national governance of Dutch nature developed into the current situation? What lessons can be learned?
- To what extent is trust (or a lack thereof) currently a factor in public participation and new collaborations for Parks+ planning?
- There are now many overlaps in nature policy (Natura 2000, NNN, the Parks Up-scaling Transition, the new environmental law, etc.) and diverse governing processes across the

park system. Furthermore, as the parks begin to scale up, other national and EU policies (agricultural, energy, economic, UNESCO, etc.) are coming into the picture. These all should be compared and analyzed.

- How does the 'New Style' NP policy interact with other national-level nature policy and nature issues (e.g. biodiversity) over all? What lessons can be learned?
- How can the consequences (or a potential lack thereof) of these most recent governance changes be communicated effectively with the wide range of Parks+ stakeholders?
  - This is especially needed for the local residents, CSOs and entrepreneurs directly involved, but also should include the TBO employees and civil servants at municipal, provincial, and national levels who might be affected as well.
- What is the best strategy for doing this? What are the challenges, and what are the opportunities?

B. Looking to the Future

- What role might public participation (defensive versus receptive attitude) play in nature and protected areas legislation as the process of scaling up the parks moves forward in coming years?
- Taking lessons learned from questions above, how can we create a connecting concept in order to strengthen feelings of local and regional ownership amongst the whole array of Parks+ stakeholders?
  - In other words, how can the public be empowered to build meaningful, lasting relationships with National Park landscapes?
  - In turn, Further, in what ways might such relationships be used to promote more inclusive public participation in park developments?
- 'New Style' National Park boundaries:
  - What effect will they have on the construction of local and regional identities?
  - A comparative analysis of borders along several axes is needed for developing effective new 'border strategies'
    - 'Hard' versus 'soft' borders
    - Political/legal side versus emotional/landscape side
  - How can these new borders be used to inform debates on education and governance, for example?
- How can multi-level and multi-actor governance of NP's be harmonized in the up-scaling?
- How can Staatsbosbeheer coordinate research stations within NP's and build a knowledge infrastructure?
- International models (e.g. UK)
- Knowledge transfer

3. Opportunities and challenges for **Management** and **Development** of individual National Parks in the 'New Style'

A. Landscape Values and Meanings

- What meanings, both natural and cultural, and relations do Dutch visitors assign to National Park landscapes in the Netherlands?
  - To what extent have these changed over time?
  - What implications do these changes have for future management and development of 'New Style' National Parks?
  - How well does the proposed up-scaling of a NP fit to existing Dutch identities and experiences of the landscape and its narratives?
- What effect does the ongoing 'internationalization' of NL parks have on visitor experiences and meanings?
  - What similarities and differences in values and meanings exist at international/national and regional/local scales?

B. Visitor Management

- Does a unique social and/or ecological carrying capacity exist for each park?
  - If so, does so-called 'overtourism' threaten to exceed it in certain places?
  - What are the most useful indicators of such carrying capacities?
  - How can such indicators be used in visitor management?
    - Is it possible to measure the impacts of different recreational use groups (e.g. hikers v. bikers) on the resources and values of a given natural area (e.g. animal behavior)?
    - Do these impacts vary significantly based on type of use?
- What opportunities do NP's create for enhancing the health and well-being of visitors and residents?
  - Are these benefits being effectively communicated?

C. Financial Issues

- Income models
  - What opportunities do National Parks have to more effectively and self-sufficiently generate more robust streams of revenue?
  - What are the challenges to doing so?
- Economic multiplier effects of park-related activities
  - To what extent can the value of tourism and recreation related to the National Parks be measured with regards to local, regional and national economies?
- Entrepreneurs/entrepreneurs
  - How do National Park entrepreneurs understand the financial benefits of the parks for their enterprise?
  - How well do their understandings match measurable economic realities?

- How can a feeling of 'ownership' be better cultivated for both the benefits and problems of National Parks, so that they not only use park infrastructure but also choose to invest in its maintenance?
- In what ways can visitors and entrepreneurs contribute to the economic welfare of the park region?

D. Education

- How does education on nature, culture, and agriculture contribute to public engagement in the National Park area?
- What bundle of educational approaches, whether established or novel, are most effective for nurturing long-term bonding and feelings of ownership, partnership and responsibility towards nature and landscape?
- Inclusion of marginalized user groups, such as children from big cities belonging to ethnic minority groups

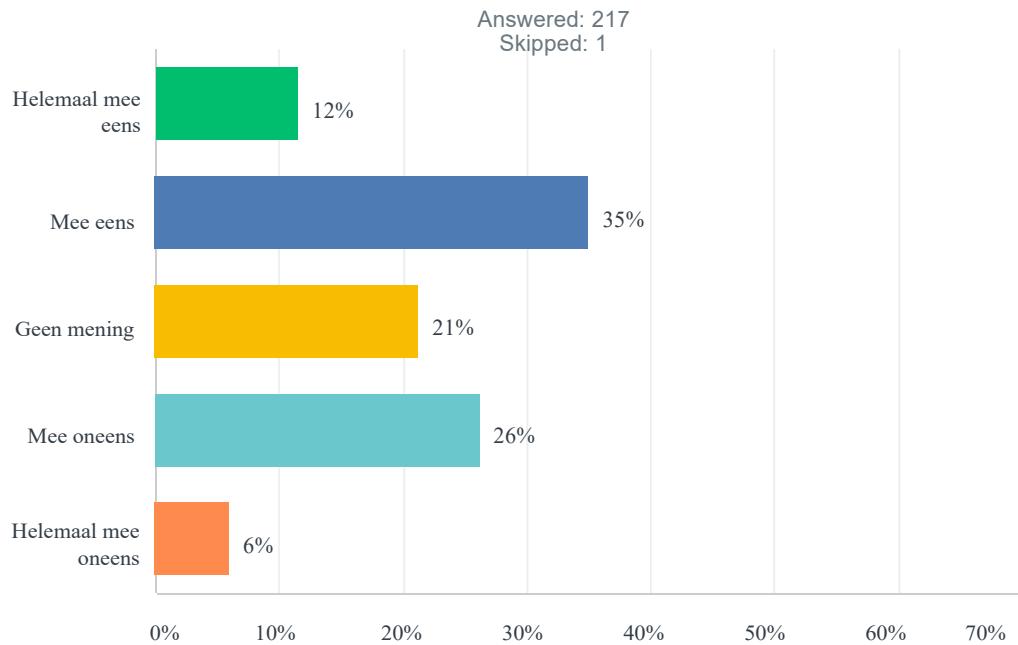
E. 'Digital Conservation'

What roles might ICT, digitalization and Big Data have in all of the above realms, from shaping visitor experiences to monitoring impacts, even to steering visitor behavior?

- Financial
  - Are recent turns in the digitalization of tourism entrepreneurship fully being taken advantage of within Dutch National Park landscapes by entrepreneurs?
- Visitor Management
  - How can social media help parks to monitor visitor numbers and impacts (e.g. Flickr in Scandinavian National Parks)?
- Governance
  - In what ways can ICT facilitate more effective two-way communication about NPs and the transition with visitors, residents, and other stakeholders? e.g. NatureToday, National Park apps, social media, etc.
- Education
  - 'Technology-mediated' nature experiences (e.g. Virtual Reality, interpretive & educational apps, map & route-finding apps) create novel ways of connecting to nature, history and landscapes. Digital media particularly draw the attentions of children and teenagers, 'notoriously difficult' demographics to engage with, but also the most vital to ensure future goals.

E. Full Survey Results

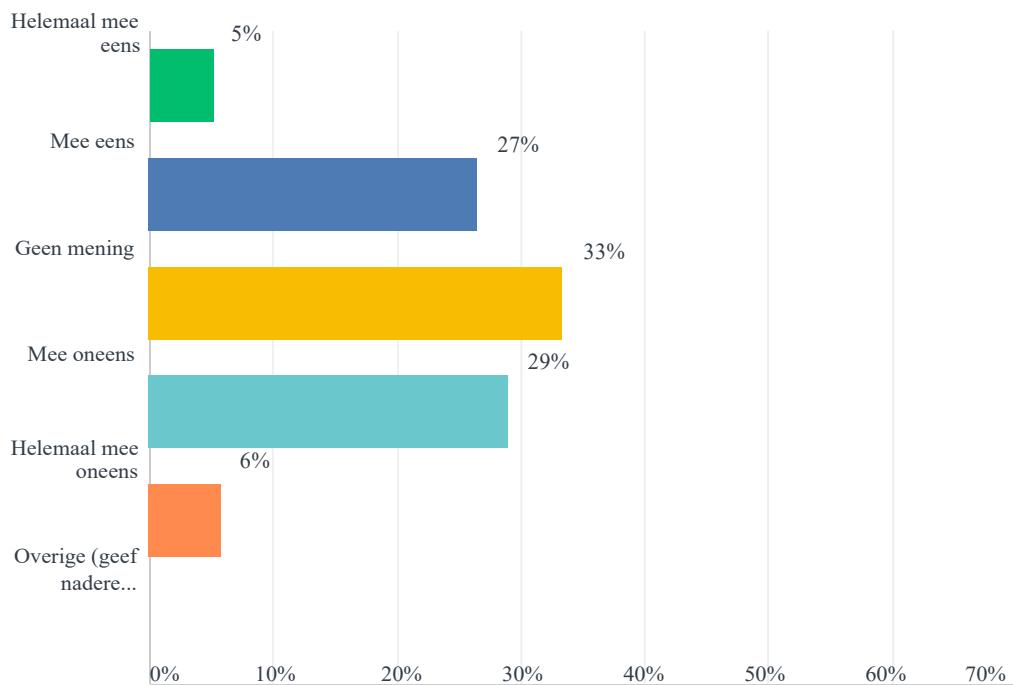
Q1 Ik heb toegang tot recent wetenschappelijke onderzoek relevant voor de nationale parken.

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Helemaal mee eens	12%	25
Mee eens	35%	76
Geen mening	21%	46
Mee oneens	26%	57
Helemaal mee oneens	6%	13
TOTAL		217

Q2 Ik ben tevreden over de toegang die ik nu heb tot recente wetenschappelijke onderzoeksresultaten die relevant zijn voor de nationale parken.

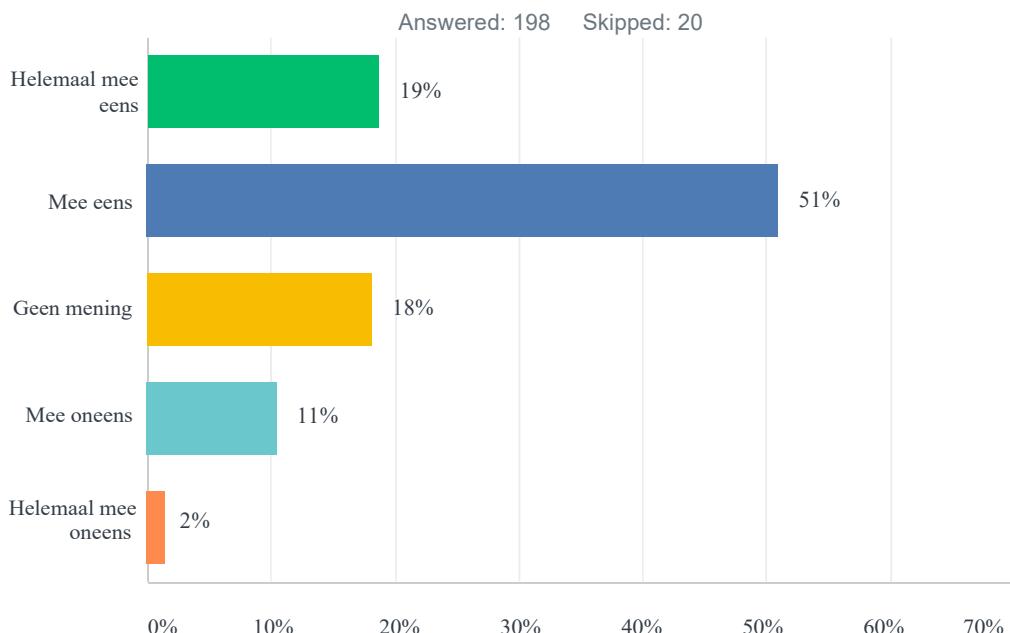
Answered: 207 Skipped: 11

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Helemaal mee eens	5%	11
Mee eens	27%	55
Geen mening	33%	69
Mee oneens	29%	60
Helemaal mee oneens	6%	12
Overige (geef nadere toelichting)	0%	0
TOTAL		207

#	OVERIGE (GEEF NADERE TOELICHTING)	DATE
There are no responses.		

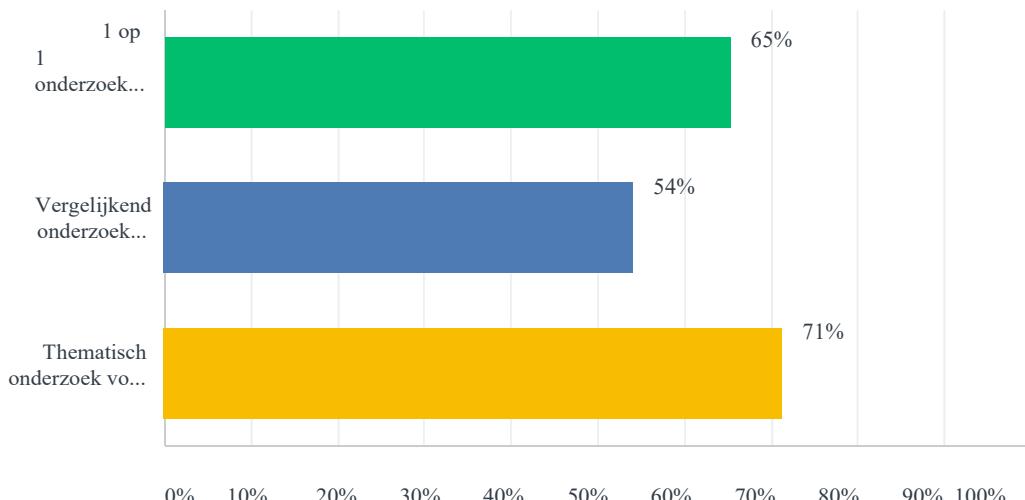
Q3 Ik zou graag meer toegang willen tot recent wetenschappelijke onderzoeksresultaten.

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Helemaal mee eens	19%	37
Mee eens	51%	101
Geen mening	18%	36
Mee oneens	11%	21
Helemaal mee oneens	2%	3
TOTAL		198

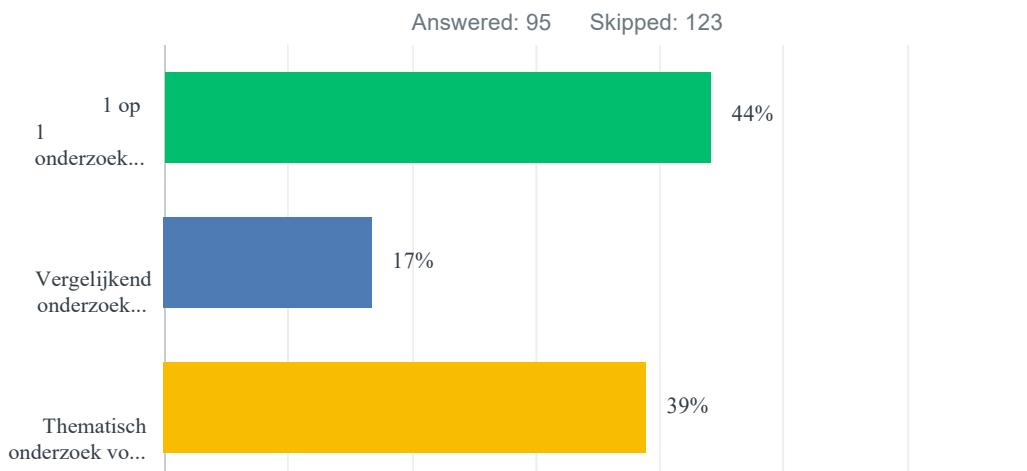
Q4 In welke van de volgende soorten onderzoek heeft u interesse? (meerdere antwoorden mogelijk)

Answered: 188 Skipped: 30

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
1 op 1 onderzoek vanuit een specifiek nationaal park	65%	123
Vergelijkend onderzoek tussen verschillende nationale parken	54%	102
Thematisch onderzoek voor meerdere parken	71%	134
Total Respondents: 188		

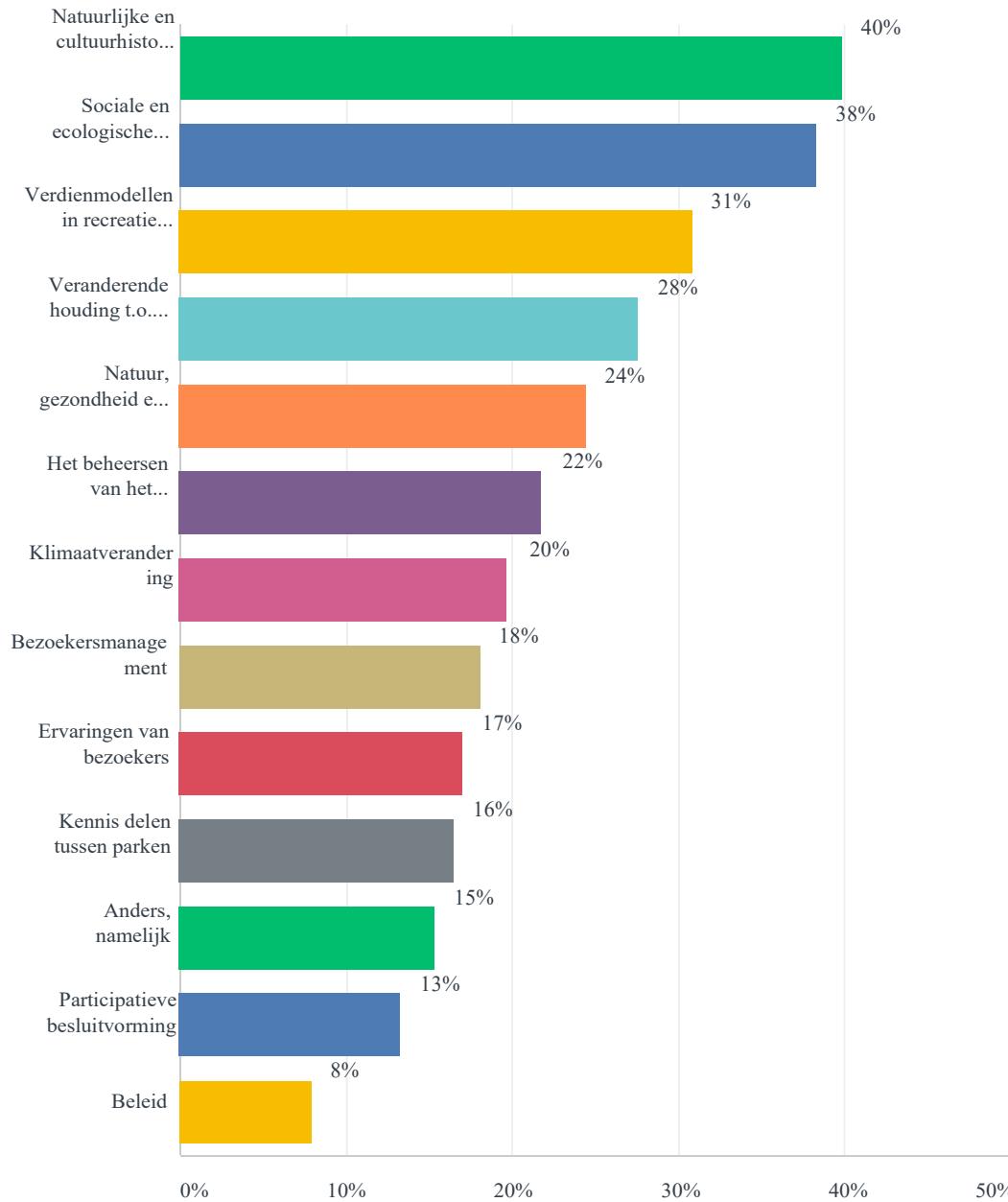
Q5 Als u van de verschillende soorten onderzoek er 1 zou moeten kiezen. Welke zou dan uw voorkeur hebben?

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
1 op 1 onderzoek vanuit een specifiek nationaal park	44%	42
Vergelijkend onderzoek tussen verschillende nationale parken	17%	16
Thematisch onderzoek voor meerdere parken	39%	37
TOTAL		95

Q6 Bij een eerste inventarisatie onder partners van het Nationale Parken Bureau kwam een aantal thema's/onderwerpen naar voren voor onderzoek. Kunt u in de lijst hieronder aangeven welke thema's voor u de meeste prioriteit hebben?(maximaal 3 antwoorden mogelijk)

Answered: 188 Skipped: 30

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Natuurlijke en cultuurhistorische waarde van het landschap	40% 75
Sociale en ecologische draagkracht van het gebied	38% 72
Verdienmodellen in recreatie /toerisme	31% 58

Veranderende houding t.o.v natuur in de samenleving	28%	52
Natuur, gezondheid en welzijn	24%	46
Het beheersen van het overtoerisme	22%	41
Klimaatverandering	20%	37
Bezoekersmanagement	18%	34
Ervaringen van bezoekers	17%	32
Kennis delen tussen parken	16%	31
Anders, namelijk	15%	29
Participatieve besluitvorming	13%	25
Beleid	8%	15
Total Respondents: 188		

#	ANDERS, NAMELIJK	DATE
1	delen van kennis van vrijwillige natuuronderzoekers	8/1/2019 4:50 PM
2	Soortensamenstelling binnen het park	7/29/2019 8:45 AM
3	Vergelijkend onderzoek naar de impact van onderzoek dat wordt uitgevoerd door vrijwilligers, studenten, professionals en wetenschappers. Met impact bedoel ik de effectiviteit waarmee de resultaten doorgecommuniceerd (kunnen) worden aan de bezoekers van de Nationale Parken en op welke manier de informatieoverdracht het gedrag van de bezoekers beïnvloedt.	7/26/2019 2:15 PM
4	de ecologie en het voorkomen van bijzondere soorten	7/25/2019 3:46 PM
5	het blijvend verzamelen van data om te continuïteit van de inventarisaties en de veranderingen in de tijd te kunnen volgen; daarvoor is zowel budget nodig als permanent beleid om met inschakeling van (professionele) vrijwilligers voortdurend hieraan te kunnen werken	7/24/2019 11:29 PM
6	Natuuronderzoek in relatie tot beheer	7/24/2019 6:33 PM
7	locaal draagvlak voor het gevoerde beheer vergroten, 'het is onze natuurparel'	7/24/2019 6:23 PM
8	ecologie en beheer(advies)	7/24/2019 6:19 PM
9	Beheergericht toegepast wetenschappelijk onderzoek	7/22/2019 1:06 PM
10	Waterbeheer in en nabij Nationale Parken	7/22/2019 12:48 PM
11	Behoefte van bezoekers op het gebied van educatie (wat willen zij weten/leren, zowel qua inhoud, als vorm en tijdsbesteding)	7/15/2019 3:00 PM
12	Best practices integrale aanpak (verbinden maatschappelijke, economische en nationaal park belangen en projecten). Waar de van natuur is dat spectrum.	7/12/2019 3:24 PM
13	economische impactmeting - wat is het economische effect van nationale park status?	7/9/2019 11:39 AM
14	Marketing en communicatie	7/5/2019 6:23 PM
15	ecologische kennis	7/1/2019 12:09 PM
16	Voordeel voor belanghebbenden van een NP	6/27/2019 7:43 PM
17	Draagvlak onder de bevolking die er wonen en werken. En eerlijk en openheid	6/27/2019 4:04 PM
18	Verdienmodellen voor de beheerders	6/27/2019 12:50 PM
19	Meer aandacht voor natuurontwikkeling oftewel praktisch bosbeheer	6/27/2019 11:03 AM
20	economisch belang en spin off van nationale parken	6/27/2019 10:26 AM
21	Regionaal economische betekenis	6/27/2019 2:28 AM
22	Water	6/27/2019 1:47 AM

23	De toegevoegde waarde van een nationaal park	6/27/2019 1:29 AM
24	Onderlinge verbindingen hetgeen bleeker gedwarsboomd heeft	6/26/2019 11:27 PM
25	de betekenis van de Nationale parken van Nederland op wereldschaal zowel ecologisch, landschappelijk, toeristisch recreatief	6/26/2019 11:51 AM
26	Parkeconomie, een breder onderzoek naar verdienmodellen, alleen recreatie/toerisme te beperkt	6/24/2019 8:49 PM
27	Hoe kunnen wij gezamenlijk de meerwaarde voor gemeenschap van natuur en cultureel erfgoed in stand houden	6/24/2019 5:56 PM
28	verlies biodiversiteit	6/24/2019 11:39 AM
29	relatie omliggend gebied en duurzaamheid	6/21/2019 5:23 PM

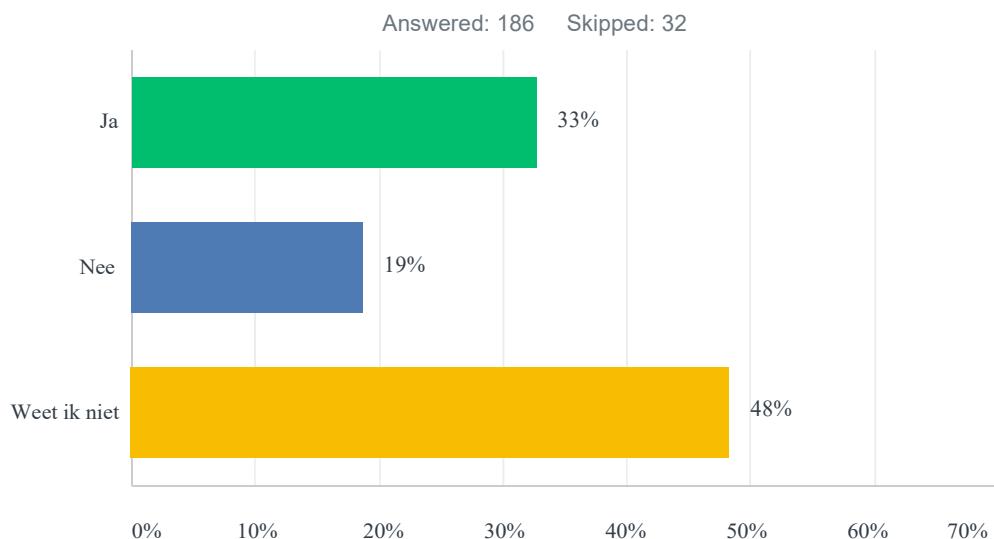
Q7 Zijn er, naast bovenstaande onderwerpen, specifieke vragen/onderwerpen die u onderzocht zou willen hebben in het nationale park waarbij u betrokken bent?

Answered: 51 Skipped: 167

#	RESPONSES	DATE
1	Het internationale, Europese perspectief, met name voor vogeltrek routes.	8/12/2019 5:52 PM
2	Ontwikkeling biodiversiteit: aantalen en soorten en trend daarvan meerjarig	8/6/2019 4:03 PM
3	vereiste/gewenste zonering van nationale parken nieuwe stijl (vgl. nationale landschappen)	7/29/2019 1:53 PM
4	Aantrekkingskracht van 'flagship species' van verschillende nationale parken (adders van de Meinweg, wisenten in de Kennemerduinen, herten, zwijnen en moeflons (wolf?) op de Veluwe) en op welke invloeden het 'nieuwe stijl' toerisme op de populaties zal/kan hebben.	7/26/2019 2:15 PM
5	duurzame ontwikkeling, belangen van bezoekers, bewoners en natuur goed in balans met elkaar	7/26/2019 11:33 AM
6	Corruptie, verdroging, vermeting, verstoring, bijdrage aan Natura 2000 doelen .	7/26/2019 12:06 AM
7	herkenbaarheid van parken en waar bezoekers dat aan ontlenen	7/25/2019 6:50 PM
8	Monitoren van de biodiversiteit	7/25/2019 3:14 PM
9	Zijn nationale parken primair natuurreservaten of zijn andere functies belangrijker?	7/25/2019 11:08 AM
10	Geen	7/25/2019 11:00 AM
11	Verbeterd en strakker toezicht en handhaving van overtredingen, zoals honden aan de lijn en verbod buiten wegen en paden in heel veel natuurgebieden.	7/25/2019 8:51 AM
12	de ontwikkeling van de natuur in de veranderende omgeving en tijd (ook tgv klimaat, maar ook aangepast beheer en druk vanuit toerisme en gebruik van de natuur en het landschap) verdient het om continu te worden gemonitord	7/24/2019 11:29 PM
13	Effecten van beheer	7/24/2019 10:55 PM
14	Omgaan en als dat lukt voorkomen van uitdroging	7/24/2019 7:14 PM
15	Monitoring van soortgroepen. aantalontwikkeling. natuurbehoud en ontwikkeling.	7/24/2019 6:33 PM
16	herstelplannen	7/24/2019 6:31 PM
17	onderzoek naar specifieke groepen organismen	7/24/2019 5:44 PM
18	Ik vrees bij de parken nieuwe stijl teveel aandacht voor de marketing van de nationale parken, terwijl er onvoldoende kennis en wetenschappelijk onderzoek in de Nederlandse NP's is over de invloed van recreatie en toerisme op de natuurwetenschappelijke waarden. Ook is er te weinig onderzoek naar bezoekersaantallen en monitoring van bezoekers. Dit is een grote lacune in de NP's in Nederland.	7/22/2019 1:06 PM
19	Hoe om te gaan met de veranderende waterhuishoudkundige omstandigheden, in het bijzonder de droogte / verdroging	7/22/2019 12:48 PM
20	Geld stromen in en rond NP's	7/19/2019 4:29 PM
21	Concrete effectmeting [periodiek] van [tussen-] resultaten van transitieproces concreet NP in gebied	7/17/2019 7:30 PM
22	veranderende houding t.o.v. natuur in de samenleving impact grote grazers op vegetatie, recreatie, en economie	7/17/2019 12:38 PM
23	Meerwaarde van NP en het inhoudelijke programma voor de samenleving en stakeholders, impact en monitoring. Landelijke stakeholdersanalyse en samenhang van ontwikkelingen, programma's en betrokken partijen.	7/12/2019 3:24 PM

24	Hoe kunnen we er voor zorgen dat beleid gevormd wordt waaraan concrete stappen verbonden worden en het niet alleen bij praten blijft?	
25	N.v.t.	7/11/2019 5:21 PM
26	Aandacht voor verantwoord tourisme (natuurvriendelijk, natuurinclusief), educatie en beleven van bezoekers	7/9/2019 6:44 PM
27	Ecologisch onderzoek in relatie tot het gevoerde beheer.	7/9/2019 2:41 PM
28	Nu niet	7/9/2019 2:41 PM
29	Verbliefsrecreatie	7/8/2019 1:03 PM
30	verdienmodellen in bredere zin tbv uitvoeringsorganisatie en om te investeren in het park	7/5/2019 5:32 PM
31	mogelijkheden voor financiering van (extra) ambities	7/3/2019 4:56 PM
32	omvorming van intensieve landbouw naar natte natuur. Hoe is dit positief te keren richting de samenleving?	6/28/2019 12:11 PM
33	proces over betrekken burgers bij ontwikkelingen park	6/27/2019 6:58 PM
34	Betrek de lokale bevolking bij de besluitvorming. In de totale breedte.Dus niet allen de voorstanders.	6/27/2019 4:04 PM
35	NP als aanjager van lokale economie / versterking betrokkenheid van entrepreneurs en lokale overheden	6/27/2019 2:23 PM
36	Economisch medegebruik	6/27/2019 2:28 AM
37	Watermanagement	6/27/2019 1:29 AM
38	Oostvaardersplassen	6/26/2019 11:27 PM
39	Hoe duurzaamheid doelstellingen te integreren en duurzaamheid ambities te realiseren in het nationaal park	6/26/2019 1:35 PM
40	Educatief beleid en de mate van betrokkenheid van doelgroepen bij het Nationaal Park	6/26/2019 12:13 PM
41	onderzoek tbv het beheer in ons geval gekoppeld aan de veranderingen in de Oostvaardersplassen.	6/26/2019 11:51 AM
42	Inrichten en werken in Park o.b.v. Duurzaamheid	6/25/2019 11:59 PM
43	Effectiviteit communicatiemiddelen	6/25/2019 5:21 PM
44	ontwikkelen toekomstscenario's in het licht van grote thema's (Klimaat enz)	6/24/2019 6:44 PM
45	In standhouden omgevingskwaliteit drukt, vooral bij toenemende bezoekers vooral op de beheerder. Dit raakt nog meer uit verband als vanuit aansprakelijkheid er b.v. ook aan eiken processierups bestrijding gedaan moet worden	6/24/2019 5:56 PM
46	wijze waarop natuurdoelen tot stand komen , die de kaders zijn voor het gebruik van het nationaal park	6/24/2019 1:56 PM
47	Vooral: hoe krijg je zaken voor elkaar? Hoe krijg je nieuwe financieringsstromen? Er zijn genoeg verdienmodellen, maar hoe krijg je een systeemverandering waarbij groen en economie samengaan?	6/24/2019 11:34 AM
48	Invloed diverse gebruikersgroepen op ecologische waarde.	6/24/2019 10:24 AM
49	draagvlak omwonenden beleid en mogelijkheden om die te vergroten	6/24/2019 10:21 AM
50	maatschappelijke impact van recreatie en toerisme op de Nationale Parken	6/24/2019 10:13 AM
51	Effecten van recreatie op ontwikkeling doelsoorten N2000	6/21/2019 2:35 PM

Q8 Wordt er op dit moment onderzoek gedaan in het nationale park waarbij u betrokken bent, door Wageningen Universiteit of door een andere organisatie/universiteit?

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Ja	33%	61
Nee	19%	35
Weet ik niet	48%	90
TOTAL	186	

Q9 U heeft net aangegeven dat er op dit moment onderzoek wordt gedaan in het nationale park waar u bij betrokken bent. Kunt u aangeven welk(e) onderwerp(en) onderzocht word(en)?

Answered: 57 Skipped: 161

#	RESPONSES	DATE
1	flora en fauna	8/23/2019 11:09 AM
2	Alle facetten van Flora en Fauna	8/15/2019 11:36 AM
3	Diverse ecologische aspecten op Schiermonnikoog en de Wadden in het algemeen.	8/12/2019 5:53 PM
4	Stichting Koekeloere doet divers onderzoek. insecten, reptielen, planten, vogels ewnrv.	8/8/2019 2:42 PM
5	Effecten wisenten	8/6/2019 4:03 PM
6	landschap en erfgoed, planvorming, water, klimaat	8/5/2019 2:03 PM
7	invloed steenmeel op heide/eikenbos	7/30/2019 1:14 PM
8	Herpetofauna, geselecteerde vogelsoorten, boktorren, wantsen, nachtvlinders, planten	7/27/2019 4:47 PM
9	Biodiversiteit, soortspecifieke onderzoeken, flora & fauna.	7/26/2019 2:15 PM
10	Genetische biodiversiteit knoflookpad	7/26/2019 12:47 PM
11	Place branding en planning	7/26/2019 12:07 AM
12	Draaihals en Nachtzwaluw	7/25/2019 1:45 PM
13	Klapster. Nachtzwaluw. Boktorren. Wanten.adder. Blauwe kieken. Lieveheersbeestjes.vlinders dag&nacht.	7/25/2019 12:11 AM
14	met name in NP de Meinweg , maar ook in NP de Peel en de Maasduinen worden jaarlijks meer on minder intensieve onderzoeksprogramma's uitgevoerd naar de ontwikkeling van de populaties van organismen, de verspreiding van soorten en het effect van aangepast beheer.a	7/24/2019 11:35 PM
15	Geen idee	7/24/2019 9:03 PM
16	Nachtvlinders Vogels	7/24/2019 8:18 PM
17	Inventarisaties	7/24/2019 7:15 PM
18	wantsen	7/24/2019 6:33 PM
19	vogeltrek, broedbiologie zangvogels, relatie met aangrenzend boerenland, aantalsontwikkeling zeldzame en schaarse vogelsoorten sinds 1994 in randzone Peel	7/24/2019 6:29 PM
20	beheer en semi-fundamenteel ecologische onderzoek	7/24/2019 6:21 PM
21	Gladde slang	7/24/2019 5:43 PM
22	Soort groepen/ monitoring/ inventarisatie	7/24/2019 5:27 PM
23	Voor zover ik het weet: onderzoek naar stikstof depositie,	7/24/2019 2:15 PM
24	Nutriënten uit biomassa. Dode dieren.	7/23/2019 1:01 PM
25	Vrijwilligers van het Koninklijk Natuurhistorisch Genootschap in Limburg voeren veel toegepast onderzoek uit om het beheer van habitats en soorten te monitoren, te evalueren en te verbeteren. Het betreft verschillende onderzoeken waarover zeer regelmatig gepubliceerd wordt in het tijdschrift Natuurhistorisch Maandblad.	7/22/2019 2:11 PM
26	Steenmeel, bodemkwaliteit Vraatschade Bezoekersonderzoek Marktonderzoek	7/18/2019 2:39 PM
27	muggen onderzoek in de Peel veenontwikkeling	7/17/2019 12:39 PM
28	bezoekersonderzoek	7/16/2019 2:42 PM

29	O.a. doorlopend onderzoek naar flora en fauna	7/15/2019 3:01 PM
30	(pre)historisch onderzoek	7/11/2019 4:00 PM
31	diverse soortengroepen	7/10/2019 1:00 AM
32	Flora & fauna	7/9/2019 3:35 PM
33	Flora en fauna in de breedste zin. Altijd in relatie tot het gevoerde beheer.	7/9/2019 2:44 PM
34	Natuurontwikkeling Recreatie en toerisme Landschapsbiografie	7/5/2019 6:25 PM
35	stuivend zand	7/4/2019 3:28 PM
36	ecologie, natuurinclusieve landbouw, bodemkunde, CO2-opslag, landschap	7/3/2019 4:57 PM
37	Recreatie onderzoek	7/2/2019 12:19 PM
38	1. Voedselketen - nutriënten stromen ed, 2. sedimentatie onderzoek bij Houtribdijk,3. Vogelonderzoek Marker Wadden	7/1/2019 1:45 PM
39	mn op de Markerwadden	7/1/2019 12:47 PM
40	Bruto Regionaal Product	6/29/2019 4:28 PM
41	monitoring	6/28/2019 2:42 PM
42	veenmosgroei, randzone onderzoek, gladde slangen onderzoek, paludi-cultuur onderzoek	6/28/2019 12:13 PM
43	Een groot nationaal park de wadden.	6/27/2019 4:05 PM
44	Wisentbeheer	6/27/2019 2:24 PM
45	adders (flora en fauna)	6/27/2019 2:24 PM
46	Diverse onderzoeken, oa schelpdieren, vogels, gezondheidseffecten van bezoek aan zee, doodsoorzaak bruinvissen, zandhonger ea	6/27/2019 11:00 AM
47	Nee	6/27/2019 1:47 AM
48	Is nog in een voorstadium	6/27/2019 1:33 AM
49	vegetatie, waterhuishouding, ecosysteemanalyse, effecten beheer	6/26/2019 1:13 PM
50	in beeld brengen van vegetatiestructuur en vegetatiesoorten met drones remote senssing van vegetatie ontwikkeling en gedrag grote herbivoren hydrologie vann het gebied	6/26/2019 11:53 AM
51	Ontwikkeling verstuivingsdynamiek	6/26/2019 11:50 AM
52	Beekmorphologie	6/25/2019 7:41 PM
53	Moerasvorming Effecten begrazing Populatedynamica torenvalk Invoeren peilfluctuaties verziltingsproblematiek	6/25/2019 5:24 PM
54	Lepelaars, begrazing, monitoring Beheerplan, Kapteyn Instituut (o.a. sterrenwacht Lauwersmeer)	6/25/2019 4:46 PM
55	Niet precies, maar er wordt bv. onderzoek gedaan naar de broedkolonie grote sterns	6/25/2019 10:41 AM
56	ecologisch onderzoek	6/22/2019 5:14 PM
57	Heide ontwikkeling op voormalig landbouwgrond	6/21/2019 2:36 PM

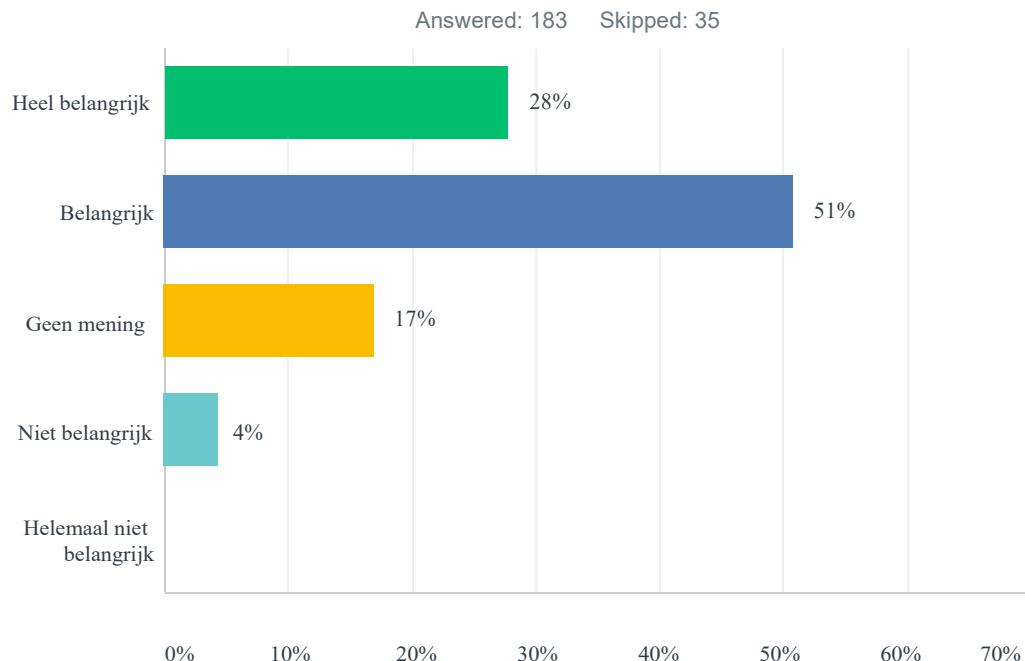
Q10 En door wie het onderzoek wordt uitgevoerd?

Answered: 52 Skipped: 166

#	RESPONSES	DATE
1	vrijwilligers van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg	8/23/2019 11:09 AM
2	Natuur Historisch Genootschap in Limburg	8/15/2019 11:36 AM
3	NIOZ, RUG, mogelijk WUR	8/12/2019 5:53 PM
4	Natuur Historisch genootschap Limburg. Vogelwacht Limburg.	8/8/2019 2:42 PM
5	Begeleid door PWN	8/6/2019 4:03 PM
6	mede door ons eigen bureau, mede door anderen	8/5/2019 2:03 PM
7	B-ware/Universiteit Nijmegen	7/30/2019 1:14 PM
8	Natuurhistorisch Genootschap Limburg Stichting Koekeloere	7/27/2019 4:47 PM
9	Het Naturhistorisch Genootschap in Limburg en verschillende onderwijsinstellingen (mbo, hbo & wo).	7/26/2019 2:15 PM
10	Open universiteit	7/26/2019 12:07 AM
11	Staatsbosbeheer i.s.m Stichting Koekeloeren	7/25/2019 1:45 PM
12	Vrijwilligers	7/25/2019 12:11 AM
13	door het KNHGL, veelal in opdracht van en gefinancierd door de Provincie Limburg. Hierbij worden met name professionals en amateurs als vrijwilliger ingezet (tegen een kleine vergoeding) waardoor relatief veel data verzameld kunnen worden tegen betaalbare investeringen.	7/24/2019 11:35 PM
14	Geen idee	7/24/2019 9:03 PM
15	Stichting Koekeloere	7/24/2019 8:18 PM
16	Stichting Koekeloere	7/24/2019 7:15 PM
17	Wantsenwerkgroep van het Natuur Historisch Genootschap van Limburg	7/24/2019 6:33 PM
18	NIOO-Vogeltrekstation, Provincie Limburg, Agrarisch Collectief Natuurrijk Limburg, Vogelwerkgroep Nederweert	7/24/2019 6:29 PM
19	Limburgs Natuurhistorische Genootschap, Kenniscentra zoals EIS, vlinderstichting en tal van NGO's	7/24/2019 6:21 PM
20	D. Dalessi	7/24/2019 5:43 PM
21	Vrijwilligers	7/24/2019 5:27 PM
22	Erik Noorddijk RIVM	7/24/2019 2:15 PM
23	van Hal Larenstein.	7/23/2019 1:01 PM
24	Vrijwilligers, soms in combinatie met onderzoeksinstellingen van Universiteiten o.a. Nijmegen	7/22/2019 2:11 PM
25	Met name; zelfstandig, samen met WUR, door onze vrijwilligers.	7/18/2019 2:39 PM
26	WUR, Bargerveen, ST Veen	7/17/2019 12:39 PM
27	?	7/16/2019 2:42 PM
28	Door stagiairs en afstudeerders van diverse universiteiten en hogescholen	7/15/2019 3:01 PM
29	Provincie Utrecht en Universiteit Leiden	7/11/2019 4:00 PM
30	NHGL	7/10/2019 1:00 AM
31	Natuurhistorisch Genootschap & Werkgroep NOB	7/9/2019 3:35 PM
32	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg Diverse MBO-, HBO- en universitaire instellingen.	7/9/2019 2:44 PM

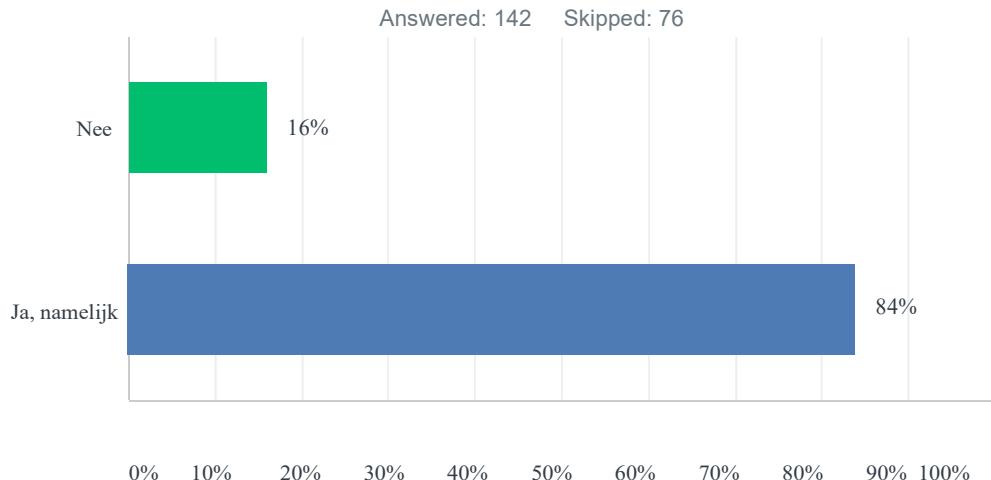
33	Adviesbureaus ETFI RUG	7/5/2019 6:25 PM
34	UU	7/4/2019 3:28 PM
35	WUR, RUG, Van Hall	7/3/2019 4:57 PM
36	Zelf	7/2/2019 12:19 PM
37	1. UvA, 2. TU Delft, 3. ? KIMA	7/1/2019 1:45 PM
38	universiteit(en)	7/1/2019 12:47 PM
39	NOIZ en Imaris	7/1/2019 12:10 PM
40	Gladde slang = Dhr. Dalessi, anderen weet ik niet specifiek.. 'Wageningen'.	6/28/2019 12:13 PM
41	NHGL	6/27/2019 2:24 PM
42	HZ, NIOZ, Deltares, TU Delft, Wageningen Marine Research, Universiteit Utrecht ea.	6/27/2019 11:00 AM
43	Binnen/buitenlandse onderzoekers	6/27/2019 1:33 AM
44	Univ. van Amsterdam, Univ. Leiden, Aeres Hogeschool, Van Hall Larenstein, WuR	6/26/2019 1:13 PM
45	stagiair UVA AIO Leiden stagiair Aeres HBO	6/26/2019 11:53 AM
46	OBN	6/26/2019 11:50 AM
47	WUR	6/25/2019 7:41 PM
48	Universiteiten, waterschappen, TBO's, adviesbureaus e.d.	6/25/2019 5:24 PM
49	Nadere info bij Staatsbosbeheer	6/25/2019 4:46 PM
50	Weet ik niet	6/25/2019 10:41 AM
51	WUR, VU, RUG	6/22/2019 5:14 PM
52	Universiteit Leuven	6/21/2019 2:36 PM

Q11 Hoe belangrijk is het, in uw ogen, voor nationale parken en hun partners, om samen te werken met universiteiten (onderwijs en onderzoek) of onderzoeksinstellingen om de transitie naar de nationale parken 'Nieuwe Stijl' te bewerkstelligen?

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Heel belangrijk	28%	51
Belangrijk	51%	93
Geen mening	17%	31
Niet belangrijk	4%	8
Helemaal niet belangrijk	0%	0
TOTAL		183

Q12 U geeft aan dat het in uw ogen (heel) belangrijk is dat nationale parken en hun partners samen werken met universiteiten (onderwijs en onderzoek) en onderzoeksinstellingen voor de transitie naar de nationale parken 'Nieuwe Stijl'. Kunt u aangeven waarom u dat zo belangrijk vind?

ANSWER CHOICES		RESPONSES	
Nee		16%	23
Ja, namelijk		84%	119
TOTAL			142

#	JA, NAMELIJK	DATE
1	omdat de waarde van de Nationale parken bestaat uit de rijke flora en fauna en die dus ook degelijk onderzocht moet worden.	8/23/2019 11:10 AM
2	inspelen op beheer	8/16/2019 2:42 PM
3	Zonder het onderzoek weet men niet waarmee rekening te houden voor de transitie of welke maatregelen dan ook.	8/15/2019 11:38 AM
4	Voor zover mogelijk moeten we de cruciale beslissingen zoveel mogelijk nemen over het management van de nationale parken op basis van feiten, en niet louter obv. politieke overwegingen en budgetten.	8/12/2019 5:55 PM
5	Om in ieder geval datgene wat nog resteert aan natuurwaarden veilig te stellen. Ook het samen signaleren van veranderingen waarop ingespeeld kan worden is erg belangrijk.	8/8/2019 2:45 PM
6	Nationale Parken kunnen dienen als graadmeter voor de natuur in Nederland en zijn een perfecte plek om natuurstudie te stimuleren en de bewondering en enthousiasme voor de natuur te bevorderen. Hiermee wordt een Nationaal Park meer dan alleen een beschermd natuurgebied.	8/8/2019 2:40 PM
7	krachtenbindeling; universiteiten doen (langer lopend) wetenschappelijk onderzoek, hebben ervaring in verschillende werkvelden en gebieden, kunnen studenten inzetten	8/5/2019 2:04 PM
8	Borging van kwaliteit; uitbreiding van kennis; opleiden van jonge natuuronderzoekers	8/5/2019 11:47 AM
9	verbinden wetenschap/onderzoek met natuur en natuurbeleving onafhankelijk belichten vragen/ontwikkelingen	8/1/2019 3:32 PM
10	Nieuwe Stijl vervalt al gauw in oude stijl. Hoe zorg je dat het echt nieuwe stijl wordt en wat is daarvoor nodig. Sowieso is wetenschappelijke betrokkenheid een troef voor een Park in oprichting. De bemensing van de parken is beperkt. Weinig budget en ruimte voor diepgang.	7/31/2019 2:10 PM

11	Voor het uitwerken van de onderzoekresultaten en de eventuele beleidsaanpassingen.	7/30/2019 6:39 PM
12	Hoge kwaliteit onderzoek kan belang van NP's benadrukken. Dat type onderzoek is zeker bij universiteiten en daaraan gelieerde instituten gegarandeerd	7/30/2019 1:16 PM
13	Relatie onderwijs en onderzoek en beleid.	7/29/2019 1:55 PM
14	Wetenschappelijk verantwoorde conclusies	7/29/2019 8:47 AM
15	Universiteiten kunnen onderzoek meer diepgang geven	7/27/2019 11:23 PM
16	Dit levert de meest actuele en accurate gegevens op voor beheer en bescherming; vinger-aan-de-pols-werking voor bedreigde soorten en habitats; snelle kennisoverdracht.	7/27/2019 4:47 PM
17	Een transitie in beleid en beheer van grondgebruik mag de natuurlijk waarden niet negatief beïnvloeden. Elke transitie komt met kosten en baten. Het is van essentieel belang om de (mogelijke) effecten en zelfs gevolgen van het aantrekkelijk(er) maken van natuurgebieden in kaart te brengen. Eventuele gevolgen mogen beslist niet ten koste gaan van de integriteit en ecologische draagkracht van een gebied. Zeker wanneer een natuurgebied internationaal aantrekkelijker wordt voor bezoekers mag dit niet ten koste gaan van (delen van) de lokale bevolking en het ecosysteem van het betreffende natuurgebied.	7/26/2019 2:15 PM
18	Kennisontwikkeling	7/26/2019 12:08 AM
19	ondersteuning in onderzoek van en door vrijwilligers	7/25/2019 11:13 PM
20	onderwijs en onderzoek kunnen vraagstukken van een andere kant belichten, maar leveren immers de beleidsmensen voor de toekomst	7/25/2019 6:52 PM
21	Wat je niet kent, kun je niet waarderen. Wat je niet waardeert, daar kun je niet van houden. Waar je niet van houdt, wordt niet beschermd.	7/25/2019 3:48 PM
22	Samenwerking met universiteiten geeft betrouwbaardere resultaten, die sneller belangrijk gevonden zullen worden.	7/25/2019 3:15 PM
23	Een betere visie en een daarop gericht beheer	7/25/2019 1:47 PM
24	Universiteiten hebben al heel veel kennis op dit gebied	7/25/2019 11:44 AM
25	Om goed onderzoek door vrijwilligers te kunnen uitvoeren is een wetenschappelijke begeleiding noodzakelijk. Het onderzoek komt zo op een hoger niveau, is beter toepasbaar en het geeft de vrijwilliger meer voldoening door het feit dat het optimale uit zijn inspanningen wordt gehaald.	7/25/2019 11:02 AM
26	Dat studenten al op jonge leeftijd meer algemene kennis kunnen vergaren, door kennisoverdracht van de oudere gespecialiseerde natuuronderzoekers.	7/25/2019 8:55 AM
27	Brug tussen studenten en praktijk verkleinen.	7/25/2019 1:57 AM
28	Natuur uitdragen, belang van rustgebieden.	7/25/2019 12:12 AM
29	Door de continue inzet van studenten onder deskundige begeleiding van universitaire en institutionele deskundigen, samen met de professionals in het gebied zelf (in Limburg gebundeld via het Natuurhistorisch Genootschap als officieel opleidingsinstituut) kan worden gegarandeerd dat de verzamelde data en gegeven beleids- en beheersadviezen op gezonde basis berusten en actueel zijn.	7/24/2019 11:38 PM
30	Het is voor beide een win win situatie.	7/24/2019 11:16 PM
31	Er wordt nog te weinig onderzoek gedaan naar effecten van beheer maar ook klimaatopwarming. Door dit professioneel aan te pakken, in samenwerking met een uni, ontstaat een betere propositie om bezoekers maar ook een groter publiek dan alleen bezoekers voor te lichten.	7/24/2019 10:57 PM
32	Verbondenheid creëeren. Studenten laten kennismaken met de natuurgebieden die ons land rijk is.	7/24/2019 9:44 PM
33	Hoe meer kennis over wat zich afspeelt in het Nationaal Park hoe beter.	7/24/2019 9:04 PM
34	Om dat proces te begeleiden	7/24/2019 7:16 PM
35	omdat dan het economisch belang niet de overhand heeft, maar meer naar de werkelijke situatie en dat vandaar uit beslissingen en afwegingen gemaakt dienen te worden.	7/24/2019 6:36 PM
36	O	7/24/2019 6:35 PM

37	Omdat de grote waarde van in ieder geval 'mijn' NP (De Groote Peel) onvoldoende helder gemaakt wordt naar de omgeving, gedegen onderzoek kan er aan bijdragen dat de sterkten, maar ook de zwakten, helderder worden	7/24/2019 6:33 PM
38	Bij het onderzoek is lokale kennis van belang en de inzet van deze kennis(groepen) kan de vaak universitaire dure onderzoeken verder ondersteund worden en uitgebreid en aan de andere kant is er actuele wetenschappelijk literatuur wenselijk voor de lokale kennis(groepen)	7/24/2019 6:23 PM
39	Wetenschappelijke onderbouwing	7/24/2019 6:16 PM
40	Wetenschappelijk onderzoek is noodzakelijk om goede beslissingen te kunnen nemen t.a.v. van gewijzigd beleid maar ook t.a.v. van instandhouding van natuur en landschap.	7/24/2019 5:46 PM
41	toename van de natuurwetenschappelijke kennis van dat park, nodig voor de instandhouding en het beheer ervan en tevens nodig om niet ingewijde gezaghebbers te overtuigen van het belang van de parken.	7/24/2019 5:30 PM
42	Met goede onderbouwingen, onderzoeken en berekeningen kunnen goede keuzes gemaakt worden.	7/24/2019 2:17 PM
43	Delen van kennis en ervaringen. Het is ook zo dat niet overal dezelfde onderzoeken hoeven worden gedaan. Variatie in soorten onderzoek is ook belangrijk.	7/23/2019 1:03 PM
44	De transitie van de Nationale Parken is niet alleen een bestuurlijke of organisatorische maar ook een verandering van de feitelijke natuurgebieden, zowel intern als in hun relatie met de omgeving (bijvoorbeeld landbouwgronden).	7/22/2019 12:51 PM
45	wetenschappelijk onderzoek als solide basis voor ontwikkeling en beheer	7/21/2019 2:26 PM
46	Wetenschappelijk onderzoek kan objectieve meetlat bieden van bereikte resultaten transitieproces NP's.	7/17/2019 7:33 PM
47	ja wil het wiel niet zelf uitvinden. leren van voorbeelden die werken bij anderen en leren van zaken die niet werken bij andere NP	7/17/2019 12:39 PM
48	nieuwe onderzoekers betrekken bij dit veld, recente kennis betrekken bij dit veld	7/16/2019 2:44 PM
49	Door wetenschap aan NP en te koppelen ontstaat meerwaarde (zie Frankrijk)	7/15/2019 3:02 PM
50	om zo de transitie vanuit een breder perspectief te kunnen bekijken.	7/15/2019 10:05 AM
51	Er bestaan veel "beelden" over Nationale parken. De waarde ervan en de manier waarop ze georganiseerd moeten worden. Daarnaast wordt veel ontwikkeld vanuit het bestaande stakeholdersnetwerk. De verbinding met onderwijs dwingt de betrokkenen met een frisse blik naar de problematiek te kijken, de opgave beter te formuleren en open te staan voor de onafhankelijke betrokkenheid van een wetenschappelijk onderzoek. De verbinding kan daarnaast meer inzichten opleveren en het opnieuw uitvinden van het wiel voorkomen. Daarnaast denk ik dat een goed verbinding en betrokkenheid ruimte geeft voor het doorbreken van de meer traditionele aanpak in de opmaat naar een nieuwe vorm van nationale parken. met betrokkenheid bedoel ik alleen wel meer dan een enkel onderzoek of het koppelen van vragen in een bundel van onderzoeken. Het geeft in mijn ogen meerwaarde als het NP door de wetenschap ook vanuit een integrale blik wordt betrokken op veel verschillende onderzoeksvlakken. dus niet alleen groen en bestuurlijk. Maar ook vanuit zorg, communicatie, landbouw, economie en zelfs ICT. In het geval van NLDelta zie ik dan een focus op thema's rondom vismigratie, waarde van strategische ontwikkeling van een gebied/programma, de overgangen van zoet naar zout (en sedimentatie), waterveiligheid (ook zoet water problematieken en klimaatverandering) en het ontwikkelen van een nieuwe netwerkorganisatie. Ik denk dat ieder park een eigen focus heeft en vanuit die focus ook met onderzoek haar gebiedsidentiteit kan versterken.	7/12/2019 3:35 PM
52	Doormiddel van wetenschappelijk onderzoek kunnen weloverwogen beslissingen genomen worden die te onderbouwen zijn. Beleid op basis van sentiment of persoonlijke meningen kunnen hierdoor naar de achtergrond verdwijnen wat mijns inziens een goede zaak is.	7/12/2019 10:39 AM
53	Om uit alle wetenschappelijke informatie wellicht nieuwe verdienmodellen voor de terreinbeheerders te kunnen ontwikkelen	7/11/2019 5:22 PM
54	Voor transitie is vernieuwing nodig en daarvoor zijn nieuwe wetenschappelijke inzichten en uitwisseling van kennis tussen de Nationale Parken nodig	7/11/2019 4:00 PM
55	Het laat de betekenisvolle rol van de parken zien.	7/11/2019 11:26 AM
56	goed en beter onderzoek is basis voor beleid en behoud van ecologische waarden van NP	7/10/2019 11:51 AM

57	een andere blik op de parken en de transitie in het bijzonder	7/10/2019 11:08 AM
58	Omdat nieuwe stijl nog niet is gedefinieerd. Wat dat is, en of onderzoek daar een rol in speelt zal eerst onderzocht moeten worden.	7/10/2019 1:02 AM
59	Op die manier worden innovatieve oplossingen bevordert en wordt monitoring en impact meting beter geborgd	7/9/2019 6:46 PM
60	Geeft bouwstenen voor het "overleven" v/d nationale parken	7/9/2019 3:36 PM
61	Behoud van bestaande waarden en ontwikkelen van nieuwe waarden.	7/9/2019 2:45 PM
62	Draagvlak van omwonenden en bezoekers inzake de waarde van het park	7/9/2019 2:42 PM
63	evidence-based besluitvorming en beleidsvorming. monitoren van de effecten van de 'nieuwe stijl' nationale parken in relatie tot maatschappelijke uitdagingen	7/9/2019 11:40 AM
64	De transitie naar Nationale Parken 'Nieuwe Stijl' is niet van vandaag op morgen georganiseerd en vereist een zekere continuïteit in het proces, waarin zowel kennis, successen en leermomenten met elkaar gedeeld kunnen worden. Ondersteuning vanuit een Community of Practice, maar ook vanuit universiteiten en onderzoeksinstellingen is daarbij van groot belang.	7/8/2019 6:57 PM
65	Het is in het voordeel van de NP dat recente inzichten kunnen worden toegepast in de NP en dat de NP ook vragen/onderzoeken kunnen definieren aan de onderzoeksinstellingen.	7/8/2019 2:19 PM
66	samenwerking, nieuwe inzichten en onderzoek vanuit een diversiteit aan invalshoeken	7/8/2019 1:47 PM
67	Borgen opgedane kennis & opleiden nieuwe praktijk mensen. Maar hier schuilt ook een gevaar! Ik heb dus niet geschreven dat het heel belangrijk was. Teveel wetenschappers staan te ver af van de praktijk. Dit kost de NP veel geld en verlaagt het draagvlak.	7/8/2019 1:05 PM
68	Het is belangrijk om vanuit verschillende invalshoeken de nationale parken Nieuwe Stijl te onderzoeken. Vanuit een meer sociale kant, maar ook vanuit een wetenschappelijke kant.	7/8/2019 12:46 PM
69	benutten van onderzoeksexpertise, inzet voor maatschappelijk relevante vraagstukken	7/5/2019 11:36 PM
70	Om de meerwaarde van het behoud van degelijke gebieden te onderbouwen/laten zien	7/5/2019 6:26 PM
71	NP nieuwe stijl zijn integrale gebiedsontwikkelingen waarin maatschappelijke transitieopgaven landen, en veel complexe vraagstukken spelen op gebied van inhoud (ecologie, economische verdienmodellen, transitie landbouw , klimaatadaptatie etc) , proces en organisatie/governance: participatie (zowel van de vele betrokken partijen (overheden, maatschappelijke organisaties, bedrijven met eigen verantwoordelijkheden die in cooperatieve samenwerking tot meerwaarde moeten leiden, als ook vanuit besef dat trotste bewoners en vrijwilligers essentieel zijn) in dit soort gebieden,	7/5/2019 5:37 PM
72	In zijn algemeenheid: data om te sturen ipv alleen onderbuikgevoel. Gebruik maken van de kennis en capaciteit die al beschikbaar is.	7/4/2019 11:41 AM
73	Frisse nieuwe blikken van studenten, degelijke en onafhankelijke onderbouwing van waarden en beschermingsniveaus en waardering van andere "ecosysteemdiensten" die Nationale Parken (kunnen) leveren	7/3/2019 5:00 PM
74	Nieuwe stijl betekent (ook) dat het gebed is in de samenleving. Onderzoek daarover is dus belangrijk. Daarnaast zijn studenten de next generation dus hebben we hen nodig om toekomstbestendige beslissingen te nemen.	7/2/2019 1:27 PM
75	Het verbreden en overdragen van kennis houd je scherp en laat ontwikkelingen zien binnen het NP	7/2/2019 12:20 PM
76	Het is inspirerend en het maakt duidelijk wat je al weet en welk deel van je kennis is gebaseerd op aannames.	7/1/2019 2:00 PM
77	Voor verdere ontwikkeling van NP Nieuw Land is het van belang om de ecologische processen en de relatie tussen ecologie en recreatie beter te begrijpen.	7/1/2019 1:46 PM
78	Helpt aan beter begrip van wat er gebeurt in Nationale parken, zowel ecologisch, economisch als op het gebied van beleving, wat beter management mogelijk maakt. Wetenschappelijke betekenis is een van de IUCN criteria voor Nationale Parken.	7/1/2019 12:53 PM
79	Onderzoeksresultaten park specifiek en thematisch kunnen heel goed helpen om betere beleidskeuzes te kunnen maken en langere termijn visies te kunnen ontwikkelen. Dit voor goede borging nu en in de toekomst.	7/1/2019 12:14 PM

80	Borging data	6/29/2019 4:28 PM
81	nieuwe inzichten ontwikkelen en toepassen	6/28/2019 12:14 PM
82	Wetenschappelijke benadering in ieder geval als opinion, soms als second opinion	6/28/2019 2:08 AM
83	Daar is veel kennis en (denk ik) professionele begeleiding van onderzoekers (studenten)	6/27/2019 9:45 PM
84	om de standaard te bereiken en hoog te houden en om kennis op te doen en te delen	6/27/2019 7:00 PM
85	nieuwe inzichten opdoen en uitkomsten meten	6/27/2019 1:25 PM
86	Inzicht, kennisdeling, schaalniveau, externe expertise en knowhow, verbinding, netwerk	6/27/2019 12:19 PM
87	de complexheid van de doorontwikkeling vraagt actuele kennis en toegepaste wetenschap	6/27/2019 11:55 AM
88	Onderwijs en onderzoek vormt de basis van beleidsbeslissingen. Zonder onderwijs en onderzoek ontbreekt dus de basis.	6/27/2019 10:49 AM
89	* levert nieuwe inzichten op * zorgt voor inspiratie * zorgt ook voor discussie en is daarmee agenderend	6/27/2019 10:28 AM
90	Er liggen nog meerdere vraagstukken die opgelost moeten worden. Denk aan governance, integratie/segregatie ecologische en economische functies, ecologische onderbouwing draagkracht, identiteit NP i.r.t. gebruikersgroepen en gebruiksfuncties.	6/27/2019 2:32 AM
91	Onderwijs en onderzoek zijn onmisbaar bij het reilen en zeilen van Nationale Parken	6/26/2019 11:59 PM
92	We hebben samen nog de nodige opgaven en die combi kan (nieuwe) inzichten brengen	6/26/2019 11:30 PM
93	Omdat veel efficienter is en geenzelfde wielen worden uitgevonden	6/26/2019 11:29 PM
94	Universiteiten kunnen gericht en objectief onderzoek uitvoeren, vergelijkingen trekken met parken nationaal en internationaal. die data is voor (verdere) ontwikkeling van ons park erg waardevol	6/26/2019 1:37 PM
95	participatie en betrokkenheid jongeren bij NP	6/26/2019 12:14 PM
96	Om van elkaar te leren een systematisch vergelijkend onderzoek van belang.	6/26/2019 11:54 AM
97	NP nieuwe stijl vragen om innovatie in duurzaam natuurbeheer ic met beleving en nieuwe samenwerkingsvormen waarbij voor de partijen echt duidelijk win-win situaties moeten zijn.	6/26/2019 11:54 AM
98	Om innovatie in het Park te brengen; om alle aspecten van het Park beter te leren begrijpen en op elkaar af te stemmen	6/26/2019 12:00 AM
99	In Drentsche Aa wordt veel onderzocht. Het is dan beter dat wij en andere gebiedspartners daar ook kennis van nemen	6/25/2019 7:42 PM
100	We hebben voor ons NP een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met onderwijs, wetenschap en Vogelbescherming	6/25/2019 4:46 PM
101	Geeft wetenschappelijke onderbouwing	6/25/2019 2:24 PM
102	- goed kunnen onderbouwen waarom we bepaalde keuzes maken - enthousiasmeren van studenten over NP's, zij zijn de nieuwe trekkers	6/25/2019 12:25 PM
103	Om de transitieopgave op een goede zorgvuldige manier vorm te geven.	6/24/2019 8:51 PM
104	Belangrijk om jonge mensen tijdens hun opleiding te betrekken bij hun eigen toekomst en hun input op te halen bij de realisatie van NP	6/24/2019 6:47 PM
105	Onderbouwing van belang voor omgevingskwaliteit en gemeenschap en dat wij dat belang alleen langdurig (voor volgende generaties) op niveau kunnen houden als wij dan met iedereen die daar van geniet (voordeel heeft) in stand houden	6/24/2019 6:01 PM
106	vergroten van kennis en inzicht	6/24/2019 4:07 PM
107	Anticiperen op nieuwe ontwikkelingen, toekomstbestendig te zijn.	6/24/2019 3:22 PM
108	Het is noodzakelijk voor het bepalen van de koers voor de Nationale Parken in Nederland. Het vormt de basis voor beleid.	6/24/2019 3:07 PM
109	Om processen rond NP's beter maatschappelijk te valideren.	6/24/2019 2:13 PM
110	vanuit de gemeente kijken we teveel naar informatie uit directe omgeving, het zou voor (het denken over) innovatie goed zijn om meer kennis te hebben van invloedrijke ontwikkelingen op andere schaalniveaus	6/24/2019 1:58 PM

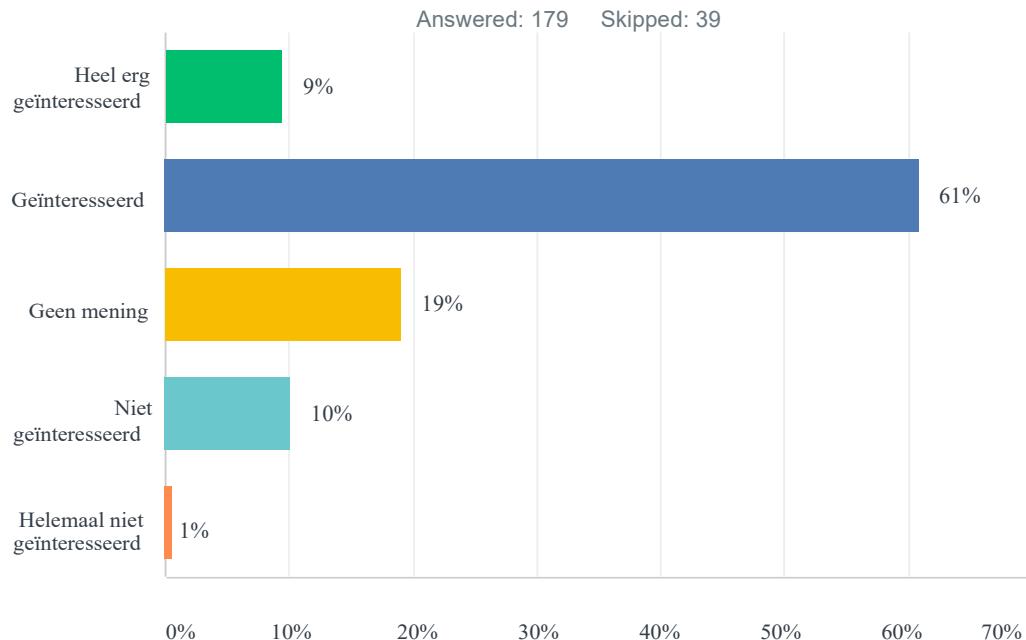
111	Onafhankelijk advies over de transitie.	6/24/2019 1:46 PM
112	om innovatie en verandering het hoofd te bieden	6/24/2019 12:40 PM
113	Op het gebied van natuuronderzoek (bijvoorbeeld de gevolgen van verzuring) zijn er steeds nieuwe belangrijke inzichten.	6/24/2019 11:41 AM
114	Kennis opdoen, bundelen, delen, evalueren. Nieuwe inzichten. er zijn tal van (ruimtelijke) uitdagingen waarvan we niet altijd weten hoe het een plek te geven	6/24/2019 11:35 AM
115	Op basis van eigen waarneming en dat van collega's heeft Nationaal Park de Loonse en Drunense Duinen zijn maximale draagkracht voor wat betreft recreatie bereikt. En de ambitie van toeristische organisaties is nog steeds verdubbeling van het aantal bezoekers aan Midden-Brabant. Wetenschappelijke onderbouwing van de recreatielidruk en de effecten op de natuur kan helpen voor een duurzame recreatieve toekomst.	6/24/2019 10:32 AM
116	Door onderzoek kunnen zaken naar voren komen die anders over het hoofd worden gezien en waar bijsturing noodzakelijk is voor het behoud van waarden	6/24/2019 10:22 AM
117	dat de transitie en het beheer e.d. dan gestoeld kan worden onafhankelijke gegevens	6/24/2019 9:52 AM
118	kennisontwikkeling en dit vervolgens delen geeft meer inzicht in de processen en het beheer	6/22/2019 5:15 PM
119	Kennis ontwikkeling en toepassen van kennis in de praktijk tbv natuurbescherming is een belangrijke taak binnen de doelen van een NP	6/21/2019 2:38 PM

Q13 U geeft aan dat het in uw ogen (helemaal) niet belangrijk is dat nationale parken en hun partners samen werken met universiteiten (onderwijs en onderzoek) voor de transitie naar de 'Nieuwe Stijl'. Kunt u aangeven waarom u dat niet belangrijk vind?

Answered: 7 Skipped: 211

#	RESPONSES	DATE
1	Onderzoek door vrijwilligers gecoördineerd door Soortenorganisaties en dergelijke, kunnen veel meer menskracht genereren en daardoor ook meer resultaten dan universiteiten bij elkaar kunnen brengen.	7/25/2019 11:11 AM
2	Onderzoek ligt niet alleen bij de universiteiten. Er lopen vaak voldoende vrijwilligers in de nationale parken die heel goed een gedegen onderzoek kunnen verrichten. Het een sluit ander niet uit. Samenwerking in die richting zou ook een optie zijn.	7/24/2019 6:38 PM
3	Je kunt alles onderzoeken, maar het is vooral een politieke vraag of deze transitie gewild wordt. Ik ben niet overtuigd in hoeverre onderzoek nu helpt bij het daadkrachtiger implementeren van het nieuwe concept.	7/19/2019 4:31 PM
4	NP's zijn nu vooral een speeltuin voor ecologen. Avg de eenzijdige nadruk op natuur zijn er geen econ ontwikkelingen mogelijk en zijn de NP's slechts gedeeltelijk toegankelijk waardoor er weinig lokaal draagvlak is. mensen mogen alleen de minder waardevolle gebieden betreden die ook elders te vinden zijn	6/27/2019 4:51 PM
5	daar heb je denk ik geen wetenschappelijk onderzoek voor nodig, maar ik weet niet wat je precies onder die transitie allemaal verstaat. De transitie op zich zou alleen op managementvlak en communicatie kunnen liggen. Het ligt dus aan de vraagstellingen die gekoppeld zijn aan de transitie	6/26/2019 1:15 PM
6	Belangrijke factoren in het proces zijn de financiën (Rijk of Provincie) en bestuurlijke wil (regionaal, provinciaal en op rijksniveau). Daar kan onderzoek beperkt aan bijdragen. Onderzoek kun je wel gebruiken om de maatschappij in beweging te krijgen en zo bij te dragen. Verder voor andere zaken.	6/25/2019 10:46 AM
7	Het loopt goed daar is geen onderzoek voor nodig. Wel onderzoek per Park nodig op gebied van bijv biodiversiteit. 'Nieuwe stijl' parken is politiek gedoe	6/21/2019 5:13 PM

Q14 Hoe geïnteresseerd bent u om zelf mee te werken aan een nieuw onderzoeksproject ten behoeve van de transitie naar de nationale parken 'Nieuwe Stijl' door studenten en onderzoekers van de Wageningen Universiteit in uw nationale park?

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Heel erg geïnteresseerd	9% 17
Geïnteresseerd	61% 109
Geen mening	19% 34
Niet geïnteresseerd	10% 18
Helemaal niet geïnteresseerd	1% 1
TOTAL	179

Q15 Welke woorden zou u gebruiken om te beschrijven hoe u zich voelt met betrekking tot de verandering naar nationale parken 'Nieuwe Stijl'?

Answered: 150 Skipped: 68

#	RESPONSES	DATE
1	Dan tellen we hopelijk eindelijk mee als land. En worden het echt nationale parken zoals ze bedoeld zijn ipv een opgeleukt natuurgebied	8/23/2019 11:14 AM
2	teveel op educatie en toerisme gericht	8/16/2019 2:43 PM
3	Meegaan met de tijd	8/15/2019 11:39 AM
4	Eigenlijk heb ik er nog geen goed idee bij, er wordt al lang over gesproken, maar wat het nu precies gaat betekenen moet nog duidelijker worden gecommuniceerd, wat de kansen zijn, waarom het moet, etc.	8/12/2019 5:57 PM
5	Gewaagd ,maar uitdagend.	8/8/2019 2:46 PM
6	Zoals het er nu uit ziet, moet er best veel gebeuren om het predikaat NP te behouden, bijvoorbeeld in uitbreiding oppervlakte, en de vraag is of dat straks voldoende oplevert om de moeite waard te zijn.	8/6/2019 4:05 PM
7	uitdagend, nieuwsgierig, hoopvol	8/5/2019 2:05 PM
8	Innovatie; meegaan met de actualiteit;	8/5/2019 11:48 AM
9	natuurlijke processen vrijwilligers natuuronderzoek	8/1/2019 4:52 PM
10	positief signaal na wat schrale beleidsperiode boter bij de vis vwb basisfinanciering kans onderbouwen sociaal economisch effect natuur	8/1/2019 3:33 P
11	betrokken	7/31/2019 2:11 PM
12	Nieuwsgierig	7/30/2019 6:40 PM
13	Meer burgerparticipatie, minder natuur als eigen waarde	7/30/2019 1:16 PM
14	Opwaardering NP goede zaak, dit biedt kansen voor natuur, recreatie, toerisme en landbouw.	7/29/2019 1:57 PM
15	Ben nog niet zo bekend met nationale parken 'Nieuwe Stijl'	7/29/2019 8:49 AM
16	Te recreatief	7/29/2019 2:00 AM
17	vermarketing van onze natuur	7/27/2019 11:27 PM
18	Nog geen duidelijk idee.	7/27/2019 4:48 PM
19	Ik studeer zelf Toegepaste biologie aan de HAS hogeschool in 's Hertogenbosch. Als biologiestudent, natuur liefhebber en aspirerend professional voelt het alsof dit mij ook aangaat.	7/26/2019 2:15 PM
20	grottere zichtbaarheid, schaalvergroting, meer beleving	7/26/2019 11:34 AM
21	Sceptisch	7/26/2019 12:08 AM
22	onzeker	7/25/2019 11:14 PM
23	vraagt een lange adem	7/25/2019 6:53 PM
24	voor de gek gehouden	7/25/2019 3:50 PM
25	weet ik niet	7/25/2019 3:16 PM
26	Vernieuwend, hoopgevend	7/25/2019 1:48 PM
27	beslist nodig om natuur in nederland te verbeteren	7/25/2019 11:46 AM
28	Ik denk vooral aan goed beheer gestoeld op praktijkkennis en onderzoek en bij dat laatste vooral aan gecoördineerde vrijwilligers.	7/25/2019 11:13 AM
29	Te weinig bij betrokken als vrijwilliger	7/25/2019 11:03 AM

30	Belangrijk is dat onderzoeken 'Nieuwe Stijl' aanvullingen zijn op hedendaagse onderzoeken en onderzoeken uit het verleden. Een belangrijk uitgangspunt zou daarbij kunnen zijn 'de invloed van het veranderende klimaat op de hedendaagse flora en fauna'.	7/25/2019 9:05 AM
31	Belachelijk de kleine natuur np parken zijn ook van belang.	7/25/2019 12:13 AM
32	Ik vrees bij "Nieuwe Stijl" voor dominantie van een verdien model van de NP'en en dat is een verkeerd uitgangspunt. Prima wanneer activiteiten wat opleveren, het moet in eerste instantie gaan om het veiligstellen van ons nationale erfgoed in de NP'en, het in stand houden van de veelal kwetsbare natuur , soorten en levensgemeenschappen. Gebruik van de natuur kan alleen worden toegestaan wanneer dit niet tot achteruitgang of aantasting leidt.	7/24/2019 11:42 PM
33	Blij, op naar een intensievere samenwerking tussen de parken.	7/24/2019 10:58 PM
34	Sceptisch, kritisch, betrokken	7/24/2019 9:07 PM
35	weet ik zoo net niet	7/24/2019 8:19 PM
36	Afwachtend	7/24/2019 7:17 PM
37	Geen idee. Niet bekend met nationale parken nieuwe stijl.	7/24/2019 6:39 PM
38	De toerist wordt te belangrijk gemaakt.	7/24/2019 6:37 PM
39	Eigenlijk weinig maar ik hoop dat 'nieuwe stijl' inhoudt dat de omgeving trots wordt op het NP en dat ook uitdraagt	7/24/2019 6:35 PM
40	betrokkenheid, eigenheid, verbondenheid	7/24/2019 6:25 PM
41	Sceptisch	7/24/2019 6:17 PM
42	vercommercialisering gaat gewoonlijk ten koste van natuur en landschap	7/24/2019 5:49 PM
43	afwachtend	7/24/2019 5:45 PM
44	Ik heb geen idee hoe die nieuwe stijl er uitziet, wel vind ik dat ik als natuurliefhebber die veel onderzoek heeft gedaan in een nationaal Park daar verder te weinig over verneem.	7/24/2019 5:33 PM
45	toekomst, duurzaam, diversiteit,	7/24/2019 2:17 PM
46	Het zijn maar woorden. Het gaat mij om de inhoud.	7/23/2019 1:04 PM
47	.	7/22/2019 5:50 PM
48	De nieuwe stijl van de nationale parken gaat te veel in richting van recreatie en toerisme, waarbij de financiële en politieke ondersteuning voor de resterende meestal kleinere NP's vooral na het (min of meer) stoppen van de rijksoverheidssubsidies steeds minder dreigt te worden. Ik voel me derhalve ongelukkig met de huidige transitie. Er dreigt mindere aandacht voor de resterende Np's en derhalve zal ook de ondersteuning voor behoud ervan verminderen.	7/22/2019 2:16 PM
49	Terughoudend, eerst zeker weten dat deze transitie ook een verbetering inhoudt voor de betreffende nationale parken zelf.	7/22/2019 12:54 PM
50	Moet gebeuren, anders NP's "ten dode opgeschreven"	7/19/2019 4:33 PM
51	is het nodig, meer partijen mee meningen, maak de parken niet nog groter.	7/18/2019 5:55 PM
52	Voor ons niet nodig.	7/18/2019 3:03 PM
53	Deze ontwikkeling moet bijdragen aan herstel van de band tussen mensen en natuur. Dat vind ik een goede zaak.	7/17/2019 7:35 PM
54	nodig, maar ik ben er zelf nu niet direct bij betrokken.	7/17/2019 12:41 PM
55	marktdenken, economisch belang, minimale massa, zichtbaarheid, begrijpelijk maar mist de essentie	7/16/2019 2:46 PM
56	onduidelijk, verwarring	7/15/2019 3:03 PM
57	Onzeker	7/15/2019 10:06 AM
58	Energiek, verbonden, vernieuwend, ambitieus	7/12/2019 3:36 PM
59	Zoals bij de vorige vraag aangegeven ben ik van mening dat individueel sentiment van ondergeschikt belang is wanneer men beleid maakt. Hoe ik me voel bij de 'Nieuwe Stijl', ook al is dit positief, is niet relevant.	7/12/2019 10:42 AM

60	Ik kijk vanuit de zijlijn mee	7/11/2019 5:23 PM
61	Goed om de NP weer in de picture te zetten, aandacht voor natuur, landschap en recreatie en toerisme (in balans)	7/11/2019 4:01 PM
62	Onzeker	7/11/2019 11:26 AM
63	blij en afwachtend	7/10/2019 11:52 AM
64	nieuwsgierig/geinteresseerd	7/10/2019 11:09 AM
65	bestuurbaarheid en financiën, zichtbaarheid naar buitenwereld, belevingskwaliteit, behoud en ontwikkeling ecologische kwaliteit, burgerparticipatie	7/10/2019 1:04 AM
66	meer aansluiting bij samenwerking maatschappij en kringen om park heen, meer (onverwachte) crossovers, echter risico op afbreuk alle natuur en parken die er reeds zijn als alle aandacht naar slechts een paar 'nieuwe stijl'gaan	7/9/2019 6:48 PM
67	Bezorgd Verbaasd door opstelling Provincie	7/9/2019 3:37 PM
68	Onderzoek was al een van de pijlers van de NP's. Alleen is daar (buiten NP De Meinweg) te weinig op ingespeeld.	7/9/2019 2:47 PM
69	Bezorgd over uniformering	7/9/2019 2:43 PM
70	toekomstbestendig; bredere 'zingeving'/ opdracht van de Nationale Parken, meerwaarde aantonen	7/9/2019 11:41 AM
71	De transitie van Nationale Parken naar 'Nieuwe Stijl' biedt grote kansen om de waardevolle natura2000 gebieden beter te beschermen en daarnaast ook hun omgeving, de cultuurlandschappen en grotere landschapshistorische, ecologische en aardkundige context waar deze natuurgebieden onderdeel van zijn, te versterken en zowel ecologisch als landschappelijk robuust te maken. In potentie kan de ambitie NP Nieuwe Stijl te worden veel energie genereren. Als dat verzilverd kan worden, is dat heel waardevol. Voorloper de Drentsche Aa laat zien waar dat toe kan leiden (en laat tevens zien dat het niet in een paar jaar gefixt is)	7/8/2019 7:03 PM
72	Inspirerend, vernieuwend grensverleggend	7/8/2019 1:49 PM
73	Echte natuur bestaat niet in Nederland; NP zijn heel belangrijk voor 'ontslakken' bevolking Let op praktische toepasbaarheid	7/8/2019 1:07 PM
74	Nationale Parken moeten openbaar toegankelijk blijven. Recreatie en natuur in balans.	7/8/2019 12:47 PM
75	Schaalvergroting Verbreding van onderwerpen Meer stakeholders Draagvlak onder druk	7/5/2019 6:27 PM
76	kansrijk en uitdagend	7/5/2019 5:38 PM
77	twijfelend, vol vragen	7/4/2019 3:29 PM
78	Goed idee. Geïntegreerde aanpak is belangrijk >> economie, natuur, etc. Plus onderscheidend vermogen. Bezoeker en Bewoner. Meer bewustzijn over de gebieden bij iedereen.	7/4/2019 11:43 AM
79	Open, actiebereid	7/3/2019 4:21 PM
80	Werken aan transitie is goed, traditionele nationale parken zijn niet meer van deze tijd. Ik had graag duidelijker kaders gezien waaraan parken moeten beantwoorden, het is nog erg zoeken naar wat er bedoeld wordt met de standaard.	7/2/2019 1:29 PM
81	maatschappelijke relevantie, draagvlak in samenleving	7/1/2019 2:01 PM
82	Weet eerlijk gezegd niet heel goed wat de Nieuwe Stijl inhoudt.	7/1/2019 1:47 PM
83	Mooi aanknopingspunt voor een slag in ecologische kwaliteit en beleefbaarheid	7/1/2019 12:54 PM
84	optimistisch	7/1/2019 12:16 PM
85	Drempelverlagend	6/29/2019 4:29 PM
86	belangrijk om in samenheng met omgeving de waarde van het nationaal park te vergroten. Vanuit het nationaal park thema's lokaal en integraal oppakken	6/28/2019 4:33 PM
87	hopend dat inhoud centraal blijft staan	6/28/2019 2:44 PM
88	veel werk, verbinding met omgeving zoeken is zeer positief, spreiden bezoekers is positief	6/28/2019 12:16 PM
89	Het werd/wordt hoog tijd dat we van die 'natuurreservaten' af raken.	6/28/2019 2:10 AM
90	onzeker, kritisch	6/27/2019 9:47 PM

91	Geen behoefte	6/27/2019 7:46 PM
92	grote uitdaging op goed moment om te koppelen aan andere opgaven als klimaat (CO2, water, N) en transitie landbouw	6/27/2019 7:02 PM
93	bureaucratie top-down stroperig doodsteek	6/27/2019 4:52 PM
94	Ik heb hier nog geen idee over, omdat ik de invulling van "Nieuwe Stijl" niet ken	6/27/2019 4:47 PM
95	Het wordt niet democratisch opgelegd. En gaat ongetwijfeld extra beperkingen opleveren, voor de plaatselijke bevolking en de agrarische sector. Ook dit is weer een leuk bedachte bestemming, met nare uitwerkingen.	6/27/2019 4:10 PM
96	Prima!	6/27/2019 3:51 PM
97	prima	6/27/2019 2:44 PM
98	nieuwe richting en duidelijke focus	6/27/2019 2:26 PM
99	verward, lang, op de goede weg	6/27/2019 1:48 PM
100	samenwerking draagvlak	6/27/2019 1:25 PM
101	Ik begrijp niet dat er oude en nieuwe Nationale Parken zijn. Hoe kan dat en wat is het verschil en waarom wordt het gemaakt.	6/27/2019 12:52 PM
102	Klassiek hoog over georganiseerd	6/27/2019 12:21 PM
103	benieuwd, kritisch	6/27/2019 11:56 AM
104	Niet praktijk gericht!	6/27/2019 11:05 AM
105	Goed dat er energie op zit op alle niveaus om de Nationale Parken echte iconen van NL te laten blijven.	6/27/2019 11:01 AM
106	Nieuwe Stijl moet zichzelf nog uitvinden.	6/27/2019 10:50 AM
107	geïnspireerd	6/27/2019 10:29 AM
108	Zoektocht, rolonduidelijkheid overheid, economische dragers	6/27/2019 2:34 AM
109	Het gebeurt al.	6/27/2019 1:48 AM
110	Niet verrassend, wel logisch; "eindelijk!";	6/27/2019 1:34 AM
111	Gehoord. Samenwerking.	6/27/2019 12:01 AM
112	Kansrijk en uitdagend	6/26/2019 11:31 PM
113	Echte natuur ervaren	6/26/2019 11:30 PM
114	benieuwd	6/26/2019 4:53 PM
115	we staan aan het begin, zoekende dus	6/26/2019 4:45 PM
116	Participatie	6/26/2019 3:51 PM
117	Op dit moment moet dat erg vanuit mijzelf komen en worden wij als gemeente hier weinig in betrokken	6/26/2019 1:38 PM
118	zegt mij niet zo veel	6/26/2019 1:16 PM
119	vervreemd	6/26/2019 12:41 PM
120	onduidelijk, verwarrend, abstract, bovenregionaal	6/26/2019 12:16 PM
121	Enthousiast maar maak me zorgen om de mogelijkheden om dit goed te ontwikkelen door het gebrek aan financiering en menskracht	6/26/2019 11:57 AM
122	uitgedaagd geïnspireerd toekomst gericht strijdlustig	6/26/2019 11:56 AM
123	Ambitieus, kansrijk, taai, weerbarstig,	6/26/2019 12:01 AM
124	Wat is nieuw?	6/25/2019 7:43 PM
125	Verward Bezorgd Onzeker	6/25/2019 5:27 PM
126	Autonomoos proces; op onderdelen gestuurd	6/25/2019 4:46 PM

127	Logisch. Niets is op zichzelf te zien. Voor draagvlak heb je integratie van thema's nodig en men moet zich verbonden gaan voelen met een gebied.	6/25/2019 12:28 PM
128	Grote uitdaging, weinig politiek draagvlak en daadkracht, benodigde kwaliteitsslag	6/25/2019 10:47 AM
129	positief	6/25/2019 12:12 AM
130	Blij dat ik over deze mooie uitdagende opgave mee denken en er invulling aan mag geven.	6/24/2019 8:53 PM
131	genereert nieuwe manieren van denken over hoe we omgaan met natuur. Natuur is overal en niet alleen in de reservaten.	6/24/2019 6:48 PM
132	eenzijdig belang van toerisme heeft de overhand	6/24/2019 6:03 PM
133	werk praktisch aan de versterking van de parken	6/24/2019 4:08 PM
134	ontwikkeling, educatie, toekomst,	6/24/2019 3:24 PM
135	Participatie, beleven, toegankelijker, regionaal, grenzeloos	6/24/2019 3:08 PM
136	Persoonlijk sta ik erachter. Het proces gaat echter gepaard met vallen en opstaan.	6/24/2019 2:14 PM
137	positief, kan vliegwiel zijn voor kwaliteitsverbetering beleving en aantrekken nieuwe doelgroepen	6/24/2019 1:59 PM
138	Niet voldoende gehoord; discussie te zeer gericht op economie, op centraal stellen van de mens ipv verbeteren kwaliteit, biodiversiteit	6/24/2019 12:41 PM
139	interessant, maar financiering moet snel volgen	6/24/2019 11:54 AM
140	Concreet?	6/24/2019 11:43 AM
141	neutraal	6/24/2019 11:38 AM
142	Positieve impuls, pas op voor overregulering, onduidelijk wat huidige status is, inbreng rijksoverheid moet meer zijn dan een programma standaard. Moet ook gaan om het belang van rijk bij natuur --> middelen	6/24/2019 11:36 A
143	wat is die nieuwe stijl? Onbekend , slecht geïnformeerd	6/24/2019 10:45 AM
144	nieuwsgierig welke kansen er liggen	6/24/2019 10:24 AM
145	volgend, conservatief	6/24/2019 10:15 AM
146	meer natuurbeleving, minder toegang	6/24/2019 9:53 AM
147	ongewis	6/21/2019 5:24 PM
148	Onzinnig onnodig geldverkwisting	6/21/2019 5:14 PM
149	Positieve ontwikkeling, maar voor niets gaat de zon op. Rijk en provincie moeten ook financieel bijdragen aan de ambities	6/21/2019 2:39 PM
150	spannend	6/20/2019 12:00 PM

Q16 Wilt u verder nog iets kwijt in relatie tot de nationale parken 'Nieuwe Stijl'?

Answered: 81 Skipped: 137

#	RESPONSES	DATE
1	Ik hoop dat de regering er achter blijft staan en financieel eraan wilt bijdragen.	8/23/2019 11:14 AM
2	Zie voorgaand antwoord. Beleid wordt voornamelijk vanuit provincie bepaald.	8/16/2019 2:44 PM
3	Neen	8/8/2019 2:46 PM
4	-	8/8/2019 2:43 PM
5	maak van de bossen allemaal natuurlijke bos, zonder het plegen van roofbouw door houtproductie	8/1/2019 4:54 PM
6	-	7/31/2019 2:11 PM
7	Nee	7/30/2019 6:40 PM
8	Nee	7/30/2019 1:17 PM
9	Opwaardering NP goede zaak, dit biedt kansen voor natuur, recreatie, toerisme en landbouw.	7/29/2019 1:58 PM
10	Graag intensieve betrokkenheid van vrijwillige natuuronderzoekers. Zij kunnen waardevolle informatie aanleveren.	7/29/2019 8:51 AM
11	Het lijkt mij belangrijk om ten aller tijden het belang van vrijwilligers in te zien en te waarderen. Hiernaar kan het gestimuleerd worden	7/29/2019 2:00 AM
12	De rol van vrijwilligers in het natuuronderzoek is op dit moment m.i. veel te veel ondergewaardeerd. Toch ligt hier juist veel expertise, betrokkenheid, waar de NP's meer gebruik van zouden moeten maken.	7/27/2019 4:49 PM
13	Dit is een interessant concept, maar er zijn vele voorbeelden van natuurgebieden in de wereld waar een toename in toerisme meer druk op het gebied zelf zet. Yellowstone en de Grand Canyon zijn slechts twee voorbeelden. Ik denk dat het heel belangrijk is om goed rekening te houden met de gevolgen van een toename in druk die op een gebied gezet wordt zodra er wordt geïnvesteerd in het aantrekken van meer (internationaal) bezoek. Zeker wanneer dit bezoek wordt aangetrokken vanuit grote(re) steden waar er simpelweg minder bewustzijn over de fragiliteit van natuur en het potentiële gevaar van natuur. Meer bezoekers betekent niet alleen meer verwondering en meer inkomsten om onze prachtige gebieden te beschermen. Meer bezoek betekent meer auto's, betekent meer uitstoot. Meer bezoekers betekent meer verstoring. Meer bezoekers betekent meer afval. Meer bezoekers betekent potentiële pathogenen (bv white-nose syndrome) en invasieve soorten.	7/26/2019 2:24 PM
14	komt de samenwerking tussen partijen voldoende van de grond?	7/25/2019 6:54 PM
15	Wat een onzin! Nationale parken zijn er voor de natuur, niet voor verdienmodellen!! Wel voor onderzoek, beleving en beter begrip van onze natuurlijke leefomgeving.	7/25/2019 3:51 PM
16	Biodiversiteits monitoring met vrijwilligers is zeer belangrijk, een zeer kostenefficiente methode die eenvoudig bewerkstelligd kan worden door bijvoorbeeld promoten van Waarneming.nl. Ik denk ook zeker dat de parken toenadering zouden moeten zoeken, en bij Waarneming.nl zoekt men ook die connecties.	7/25/2019 3:17 PM
17	Dat het ecologisch onderzoek een van de hoofddoelstellingen van de nationale parken moet zijn. Het alleen focussen op recreatie en toerisme gaat voorbij aan het behoud de intrinsieke natuurwaarden van een nationaal park. Het dreigt zo niet meer dan een ordinair verdienmodel te worden, waarin de harde Euro's harder gaan tellen dan het behoud van de natuurwaarden. Op de lange duur leidt een dergelijk beleid tot een afnemende biodiversiteit en daarmee ook een afnemende aantrekkelijkheid voor de bezoekers. Men gooit hiermee dus het kind met het badwater weg.	7/25/2019 11:07 AM
18	Op dit moment niet.	7/25/2019 9:05 AM
19	Meer natuur beschermen ook kleine verbindingen.	7/25/2019 12:14 AM

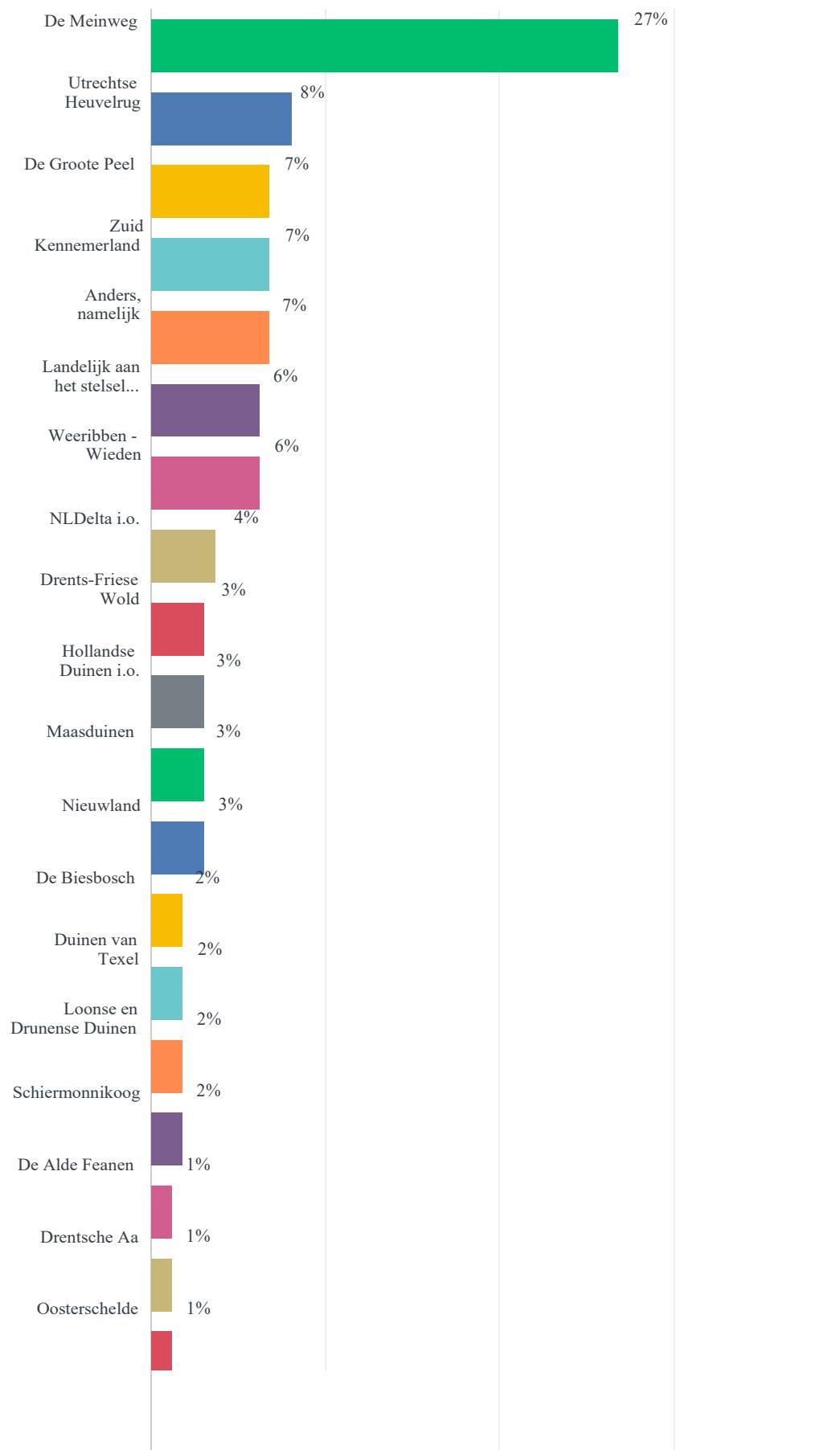
20	zie vorige opmerking	7/24/2019 11:43 PM
21	/	7/24/2019 11:18 PM
22	We moeten denk ik oppassen dat de mens niet teveel invloed heeft op de natuur, er moeten voldoende rustgebieden blijven	7/24/2019 9:08 PM
23	Doorgaan	7/24/2019 8:20 PM
24	sommige delen dienen voor publiek en honden afgesloten te worden.	7/24/2019 6:40 PM
25	nee	7/24/2019 5:49 PM
26	Bescherming moet prioriteit blijven	7/24/2019 5:46 PM
27	.	7/22/2019 5:50 PM
28	1 Zie vorige opmerking 2 Ik zou er de voorkeur aan geven om alle huidige Nationale Parken te promoten als illustratie van de Nederlandse cultuurlandschappen 3 Uitbaters, gastronomen en entrepreneurs in en rondom de NP's in Nederland verdienen geld dankzij natuur en landschap. Daarover worden aan de Nederlandse schatkist belastingen betaald. Mij is in Nederland geen verdienmodel (mogelijke uitzondering particulier NP De Hoge Veluwe) bekend waarbij een NP in Nederland voldoende middelen genereert om de noodzakelijke onkosten te compenseren. Vermeerderde kap van overjarige bomen kan hierbij ook voor Staatsbosbeheer geen oplossing zijn. 4 Doordat de provincies hun eigen beleid hebben m.b.t. de NP in hun provincies is er een groot verschil ontstaan in ondersteuning, beheer en management van NP's. Dit betekent voor een buitenstaander/bezoeker dat het nu niet duidelijk is wat de betekenis van een NATIONAAL park in Nederland nu is.	7/22/2019 2:27 PM
29	Met het vergroten van oppervlaktes en eventueel samenvoegen worden veel meer taken meegenomen dat nu vooral gericht op natuurbeheer en recreatie. Als dat doorgang vindt dan zullen de Nationale Parken hiervoor ook organisatorisch / financieel versterkt moeten worden.	7/22/2019 12:57 PM
30	Essentiële succesfactor (die nu niet vervuld wordt) is dat Rijk en Provincies (IPO) dit echt willen en opdrachtgeverschap in termen van sturing, beleid en basisfinanciering verschaffen	7/19/2019 4:35 PM
31	-	7/18/2019 3:03 PM
32	Facilitering bij ontwikkeling van nieuwe verdienmodellen zou m.i. welkom zijn.	7/17/2019 7:36 PM
33	nee	7/17/2019 5:44 PM
34	Ik zou graag praktischer willen weten hoe nieuwe natuurgebieden kunnen uitgroeien tot een NP, en wat hiervoor nodig is.	7/17/2019 12:41 PM
35	voor algemeen publiek is het nog steeds onduidelijk wat we verstaan onder de nationale parken nieuwe stijl en wat we doen met de bestaande np's	7/15/2019 3:04 PM
36	Houd het bij de basis, houd het simpel en zorg er vooral voor dat de 'eindgebruiker' leidend is bij het maken van beslissingen en beleid.	7/12/2019 11:02 AM
37	Nee	7/11/2019 5:23 PM
38	bittere noodzaak	7/10/2019 11:53 AM
39	Eerst zien dan geloven. Welke (financiële) ambities worden uitgesproken	7/10/2019 11:10 AM
40	Een nationaal park zegt al dat er NATIONAAL geld in moet, dus ook los van de provincies. Anders kunnen nationale parken niet op uniforme wijze (maar wel met behoud eigenheid) gepositioneerd/ontwikkeld en beheerd worden.	7/10/2019 1:06 AM
41	Let op risico versnippering en verminderen echte natuur in Nederland, laat parken nieuwe stijl niet de nieuwe zorg van Nederland worden, maar vergroot slagkracht van alle parken in Nederland. Meer focus op doen en verbinding kringen om parken heen, minder focus op afstemmen en overleggen	7/9/2019 6:49 PM
42	Ik mis de financiële onderbouwing. Nadelen over iets nieuws wordt gevraagd, wanneer er (te) weinig borging is voor het hetgeen in het verleden is opgebouwd	7/9/2019 3:38 PM
43	Zie eerder. De onderzoeksdoelstellingen dienen meer aandacht te krijgen. Deze dienen ook financieel gefaciliteerd te worden, zeker als daar vrijwilligers bij worden betrokken.	7/9/2019 2:49 PM
44	Nu niet	7/9/2019 2:43 PM
45	Succes	7/8/2019 1:08 PM

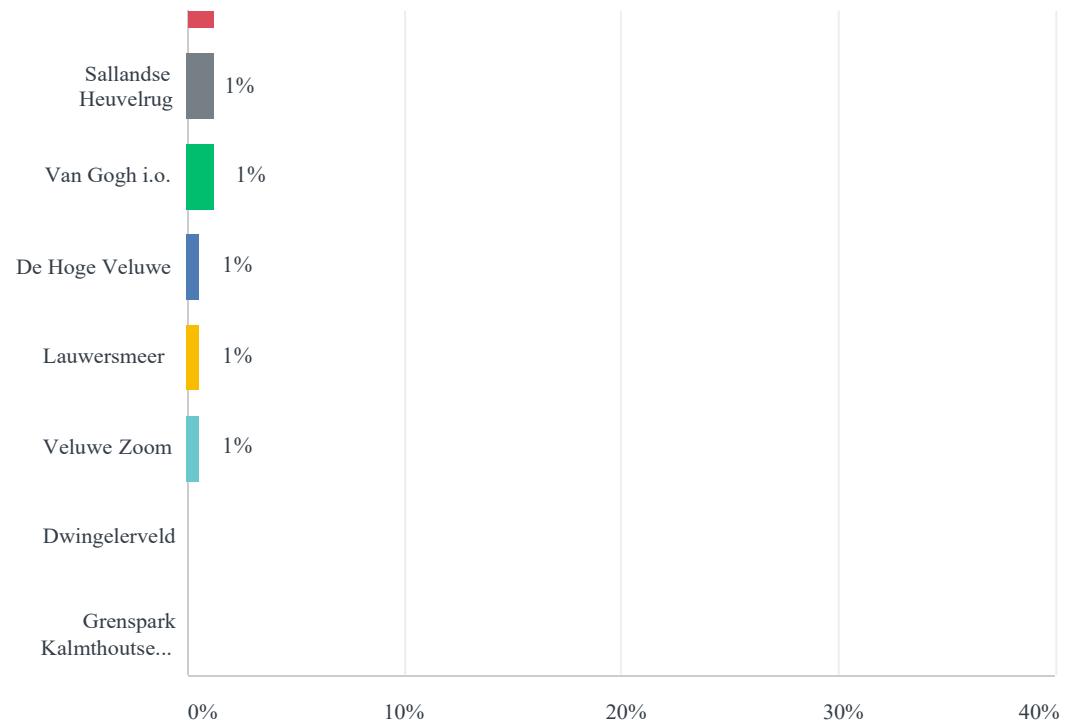
46	Het Rijk neemt gelukkig weer meer verantwoordelijkheid m.b.t. de NP's; hopelijk gaat dit ook gepaard met inzet van financiële middelen	7/8/2019 12:49 PM
47	Verbreding/vergrotning mag niet een doel op zich zijn. Natuur moet de kern blijven	7/5/2019 6:28 PM
48	Het doel van nationale parken nieuwe stijl voor NL moet centraal staan, niet het proces. Kies niet de weg van de langzaamste, dat haalt de energie eruit en vertroebelt de focus op het doel.	7/3/2019 4:24 PM
49	-	7/1/2019 1:47 PM
50	Neen	6/29/2019 4:29 PM
51	nee	6/28/2019 12:17 PM
52	Vooralsnog is voor mij het belang in een NP niet duidelijk	6/27/2019 7:47 PM
53	het overkwam ons, lang gewacht met kennis ophalen, inspirerend om aan verder te werken	6/27/2019 7:03 PM
54	succes	6/27/2019 4:52 PM
55	Nee	6/27/2019 4:47 PM
56	Zonder de lokale bevolking goed te raadplegen, ben ik er op tegen. Hij spijt mij maar het is aanwijzing op aanwijzing, bestemming op bestemming. Het stapelt maar door wat het werken langzaam maar zeker onmogelijk maakt. Wat mij betreft alle beperkende bestemmingen eraf en dan een afgewogen bestemming erop.	6/27/2019 4:13 PM
57	er is wat onduidelijkheid over de processen. waar hebben we het over, wat is de status.	6/27/2019 2:45 PM
58	Lastig om te werken met de kreet 'nieuwe stijl, want wat is de oude en waarom was dat niet goed en wat maakt dan het verschil en waarom is dat nodig.	6/27/2019 12:53 PM
59	Het leeft niet bij de inwoners	6/27/2019 12:21 PM
60	Heel positief dat er op alle niveaus energie zit op toekomstbestendige Nationale Parken in Nederland. Wel belangrijk om ook oog te hebben voor wat al goed gaat en een transitie naar 'Nieuwe Stijl' geen doel op zich te laten worden. In diverse regio's hebben juist de Nationale Parken al jaren een voortrekkersrol in vernieuwende ontwikkelingen in de regio. Hoe deze rol wordt ingevuld is vaak maatwerk per regio en laat zich niet vatten in één eenduidig droombeeld voor de toekomst.	6/27/2019 11:12 AM
61	Niet te theoretisch worden.	6/27/2019 11:06 AM
62	Concept is nog niet geland bij inwoners	6/27/2019 2:34 AM
63	Nee	6/27/2019 1:49 AM
64	Uw vraag hoe belangrijk samenwerking is met universiteiten in kader transitie naar nieuwe stijl: m.i is en blijft wetenschappelijk onderzoek van belang, maar niet specifiek als het gaat over 'transitie'!	6/27/2019 1:35 AM
65	Draagvlak onder bevolking is het sleutelwoord	6/26/2019 11:31 PM
66	goede bereikbaarheid via alle vervoersmiddelen, duidelijke toegangspoorten en startpunten, gezamenlijke marketing	6/26/2019 4:53 PM
67	nee	6/26/2019 3:51 PM
68	neen	6/26/2019 12:41 PM
69	beter en heldere communicatie is gewenst	6/26/2019 12:16 PM
70	De tijd van praten en bespreken is voorbij. 80% van de dromen, mogelijkheden en ideeën zijn opgehaald en verwoerd. De laatste 20% vraagt veel inspanning met vermoedelijk weinig nieuwe inzichten. Ik zou zeggen ga aan de slag. Faciliteer het op actieve wijze leren van elkaar en zorg dat de gebieden aan de slag gaan. Help ze bij het laatste door middelen en personele inzet. ontwikkeling in de gebieden.	6/26/2019 11:59 AM
71	Ik mis in discussie vaak de aandacht voor natuur. In mijn beleving zijn de NP's indertijd ingesteld onder criteria IUCN, waarbij de natuurwaarden op 1 staan. Dat wordt in al het marketing en promotiegeweld nogal eens vergeten!	6/25/2019 5:29 PM
72	Een goede inhoudelijke samenwerking draagt bij aan deze belangrijke ontwikkeling!	6/24/2019 8:54 PM
73	Er mist beleid op landelijk niveau dat onontbeerlijk is. Daardoor is er veel onduidelijk en wordt de transitie niet serieus genomen.	6/24/2019 6:50 PM

74	Zie vorige antwoorden; Wij kunnen alleen langdurig genieten van de meerwaarde van Cultureel Erfgoed en Natuurwaarden in onze NP, als wij de instant houding daarvan voorop stellen en pas daarna toeristisch belang. Hierbij zal toeristisch belang een middel moeten zijn om de kwaliteit over eind te houden	6/24/2019 6:07 PM
75	De nieuwe energie en impulsen zijn waardevol. We moeten ervoor waken, dat alle energie wordt gericht op het formeel bereiken van de kwalificaties in de nieuwe standaard	6/24/2019 4:09 PM
76	Denk groot! In Nederland heel veel 'kleine' gebieden die we duiden als Nationaal Park. Denk vanuit Internationale schaal.	6/24/2019 3:10 PM
77	Niet speciaal	6/24/2019 2:14 PM
78	wel jammer dat alleen waterrijke gebieden als visitekaartje van NL worden gezien, oosten van het land heeft veel unieke kwaliteit te bieden	6/24/2019 2:01 PM
79	Graag meer aandacht voor natuur. De biodiversiteit holt achteruit. Druk van recreatie wordt steeds groter.	6/24/2019 11:45 AM
80	voldoende oog voor alle doelgroepen en natuurwaarden. Er moet afdoende ruimte blijven om aan behoeften tegemoet te komen	6/24/2019 10:24 AM
81	Geef een goede reden waarom deze Transitie nodig is	6/21/2019 5:15 PM

Q17 Voor of in welk nationaal park bent u werkzaam? Nationaal park...

Answered: 160 Skipped: 58

ANSWER CHOICES	RESPONSES
De Meinweg	27%
Utrechtse Heuvelrug	8%
De Groote Peel	7%
Zuid Kennemerland	7%
Anders, namelijk	7%
Landelijk aan het stelsel nationale parken	6%
Weerribben - Wieden	6%
NLDelta i.o.	4%
Drents-Friese Wold	3%
Hollandse Duinen i.o.	3%
Maasduinen	3%
Nieuwland	3%
De Biesbosch	2%
Duinen van Texel	2%
Loonse en Drunense Duinen	2%
Schiermonnikoog	2%
De Alde Feanen	1%
Drentsche Aa	1%
Oosterschelde	1%

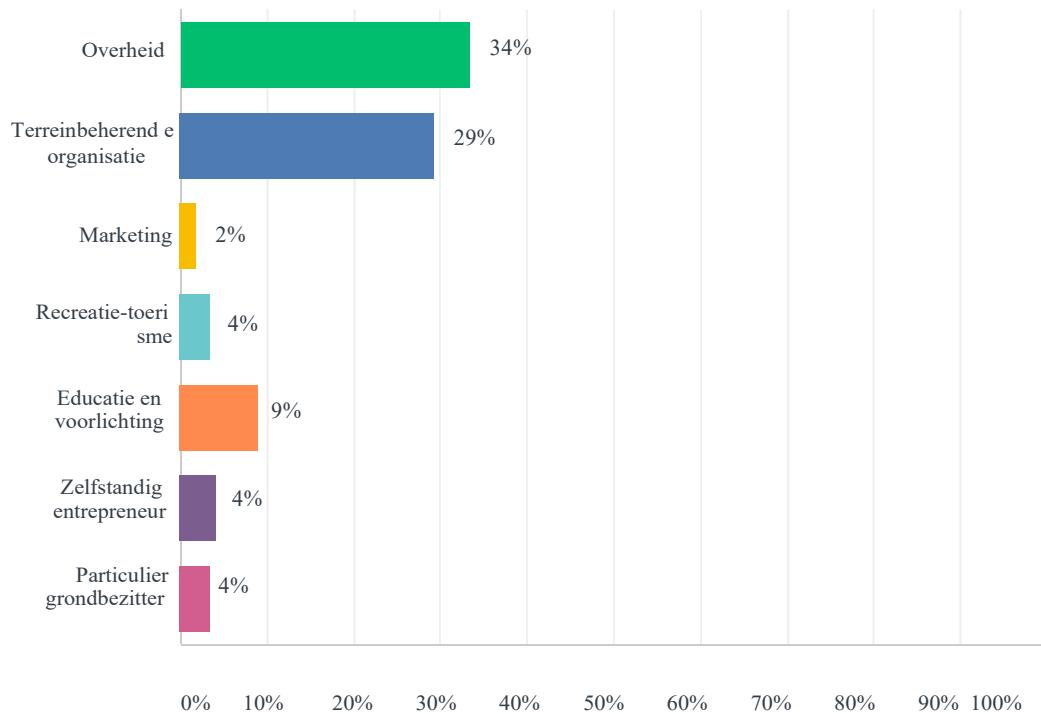
Sallandse Heuvelrug	1%	2
Van Gogh i.o.	1%	2
De Hoge Veluwe	1%	1
Lauwersmeer	1%	1
Veluwe Zoom	1%	1
Dwingelerveld	0%	0
Grenspark Kalmthoutse Heide	0%	0

TOTAL	160
-------	-----

#	ANDERS, NAMELIJK	DATE
1	overheid nabij Veluwe	7/25/2019 6:54 PM
2	geen	7/25/2019 1:59 AM
3	Nationaal Landschap Zuid-Limburg	7/24/2019 5:52 PM
4	meerdere NP's	7/17/2019 7:37 PM
5	de Pelen	7/17/2019 12:42 PM
6	geen	7/15/2019 3:05 PM
7	werkzaam bij hogeschool	7/5/2019 11:37 PM
8	Betrokken bij diverse NP ontwikkelingen	6/27/2019 12:02 AM
9	NP Lauwersmeer & NP De Alde Feanen	6/25/2019 5:31 PM
10	beleidsadviseur gemeente	6/24/2019 10:25 AM
11	Drents-Friese Wold en Dwingelderveld (combi mist in overzicht)	6/21/2019 2:40 PM

Q18 Voor welke organisatie bent u werkzaam of doet u vrijwilligerswerk? (specificeer uw antwoord in het invulveld onder de vraag)

Answered: 167 Skipped: 51

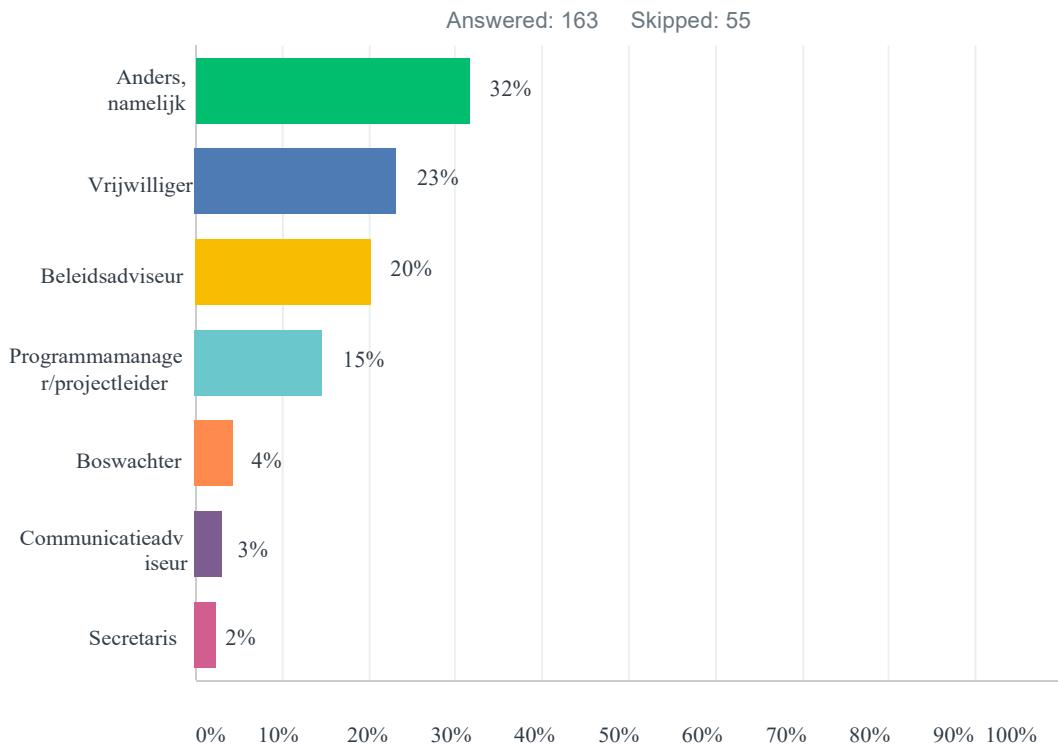
ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Overheid	34%	56
Terreinbeherende organisatie	29%	49
Marketing Recreatie-toerisme Educatie en voorlichting Zelfstandig entrepreneur Particulier grondbezitter	2% 4% 9% 4% 4%	3 6 15 7 6
TOTAL		167

#	NAMELIJK,	DATE
1	vrijwilliger Natuurhistorisch Genootschap	8/23/2019 11:15 AM
2	Hoofd buitendienst belast met beheer bossen en natuurterreinen	8/16/2019 2:46 PM
3	staatsbosbeheer	8/1/2019 4:55 PM
4	Waterschap	7/29/2019 2:03 PM
5	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg	7/29/2019 8:53 AM
6	Als vrijwilliger natuuronderzoek	7/27/2019 11:28 PM
7	Staatsbosbeheer, Natuurhistorisch Genootschap Limburg, Stichting Koekeloere	7/27/2019 4:51 PM
8	Het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg	7/26/2019 2:26 PM

9	Staatsbosbeheer, Stichting koekeoere,	7/25/2019 11:16 PM
10	Stichting Koekeloeren	7/25/2019 1:50 PM
11	vrijwilliger bij stichting	7/25/2019 11:47 AM
12	NHGL	7/25/2019 11:14 AM
13	Staatsbosbeheer	7/25/2019 11:08 AM
14	student	7/25/2019 1:59 AM
15	voor meerdere instanties, maar vooral de TBO en overheid , mbt alle NP in Limburg	7/24/2019 11:44 PM
16	student archeologie	7/24/2019 11:19 PM
17	Staatsbosbeheer	7/24/2019 10:58 PM
18	Stichting Koekeloere	7/24/2019 9:09 PM
19	Staatsbosbeheer	7/24/2019 7:19 PM
20	vrijwilliger bij een stichting	7/24/2019 7:06 PM
21	Natuurhistorisch Genootschap van Limburg	7/24/2019 6:43 PM
22	Stichting Koekeloere	7/24/2019 6:40 PM
23	agrarisch collectief Natuurrijk Limburg, vrijwilligersonderzoek MJP NP De Grote Peel	7/24/2019 6:39 PM
24	Limburgs Natuurhistorisch genootschap	7/24/2019 6:25 PM
25	Vrijwilligerswerk Stichting Koekeloere	7/24/2019 6:19 PM
26	Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en IVN	7/24/2019 5:53 PM
27	vrijwilliger bij promotieonderzoek; ik verzamel data	7/24/2019 5:48 PM
28	als lid van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg	7/24/2019 5:35 PM
29	NHGL	7/24/2019 5:29 PM
30	Waterschap Limburg	7/22/2019 12:58 PM
31	Natuurmonumenten	7/19/2019 4:35 PM
32	Stichting Het Nationale Park De Hoge Veluwe	7/18/2019 3:03 PM
33	Stichting rugvin	7/17/2019 12:42 PM
34	Programmabureau NLDelta	7/12/2019 3:36 PM
35	Destinatie Marketing Organisatie	7/12/2019 11:03 AM
36	Gemeente	7/11/2019 5:24 PM
37	Gemeente	7/10/2019 11:11 AM
38	cooperatie	7/10/2019 1:07 AM
39	Particulier Rentmeester en namens de particuliere eigenaren heb ik zitting in het Overlegorgaan en werkgroep NOB	7/9/2019 3:39 PM
40	Als vrijwillig adviseur (namens het Natuurhistorisch Genootschap) verbonden aan alle Limburgse Nationale Parken.	7/9/2019 2:52 PM
41	adviserend orgaan aan de overheid en het veld	7/9/2019 11:43 AM
42	College van Rijksadviseurs (onafhankelijk adviescollege dat het Rijk adviseert inzake ruimtelijke kwaliteit)	7/8/2019 7:04 PM
43	voor de gezamenlijke partners van het van Gogh NP i.o. (diverse overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven)	7/5/2019 5:40 PM
44	MarketingOost	7/4/2019 11:43 AM
45	NPB	7/1/2019 2:02 PM
46	IVN Natuureducatie	7/1/2019 12:17 PM

47	mede-coördinator vanuit IVN	6/28/2019 2:44 PM
48	Foei, staat er niet tussen: de bevolking uit het gebied.	6/28/2019 2:12 AM
49	Staatsbosbeheer, maar ook voor de plaatselijke particuliere natuurverenigingen	6/27/2019 9:48 PM
50	meerdere	6/27/2019 4:53 PM
51	Vertegenwoordiger LTO	6/27/2019 4:15 PM
52	Publiek privaat partnerschap	6/27/2019 1:36 AM
53	Waterschap	6/26/2019 11:31 PM
54	Natuurmonumenten	6/25/2019 10:48 AM
55	Drinkwaterbedrijf	6/24/2019 6:50 PM
56	particulier Natuurbeheerder	6/24/2019 6:09 PM
57	Onafhankelijk voorzitter	6/24/2019 4:10 PM
58	provincie	6/24/2019 11:37 AM
59	Natuurmonumenten	6/24/2019 10:46 AM
60	Educatie voor schoolkinderen en volwassenen	6/21/2019 8:00 PM
61	Provincie	6/21/2019 2:40 PM

Q19 Wat is uw huidige functie?

ANSWER CHOICES		RESPONSES	
Anders, namelijk		32%	52
Vrijwilliger		23%	38
Beleidsadviseur		20%	33
Programmamanager/projectleider		15%	24
Boswachter		4%	7
Communicatieadviseur		3%	5
Secretaris		2%	4
TOTAL			163

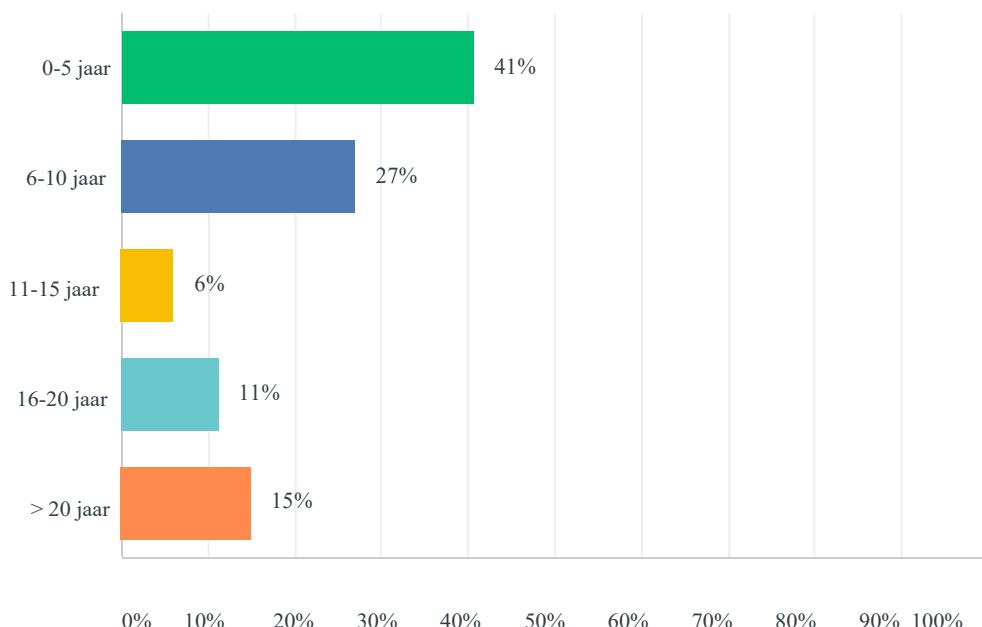
#	ANDERS, NAMELIJK	DATE
1	Hoofd buitendienst	8/16/2019 2:46 PM
2	adviseur onderzoeker	8/5/2019 2:06 PM
3	Bestuurder	7/29/2019 2:03 PM
4	Biologie/ecologie student.	7/26/2019 2:26 PM
5	Entrepreneur	7/26/2019 12:09 AM
6	Biologisch geschoold vrijwilliger	7/25/2019 11:15 AM
7	Gespecialiseerd onderzoeker	7/25/2019 9:07 AM
8	student	7/25/2019 1:59 AM
9	vrijwilliger als projectleider binnen de Stg.Natuurprojectenbureau De Lierelei	7/24/2019 11:46 PM

10	student (ik heb in 2016 stage gelopen op De Meinweg)	7/24/2019 11:19 PM
11	Observerende toerist	7/24/2019 5:29 PM
12	Coördinatie natuurbeheer/ faunabeheer	7/23/2019 1:05 PM
13	lid overlegorgaan	7/22/2019 2:28 PM
14	Manager	7/19/2019 4:35 PM
15	Plaatsvervangend Hoofd Bezoekersmanagement	7/18/2019 3:04 PM
16	Teamleider publiek	7/17/2019 12:42 PM
17	nvt anders anonimiteit ter discussie	7/15/2019 3:06 PM
18	Accountmanager/Adviseur	7/12/2019 11:03 AM
19	Bestuurder	7/10/2019 11:11 AM
20	regiomanager	7/10/2019 1:07 AM
21	Rentmeester	7/9/2019 3:40 PM
22	Voorzitter entrepreneursvereniging Gastvrij Roerdalen-Wassenberg	7/9/2019 2:44 PM
23	Adviseur landschap	7/8/2019 7:05 PM
24	overig Project ondersteuner	7/8/2019 1:50 PM
25	overig Branche organisatie	7/8/2019 1:09 PM
26	Communicatieadviseur marketing strateeg	7/4/2019 11:43 AM
27	manager teamleider	7/3/2019 5:01 PM
28	Wethouder	7/3/2019 12:00 PM
29	Communicatieadviseur communicatie & educatie	7/1/2019 12:18 PM
30	Entrepreneur	6/29/2019 4:30 PM
31	gebiedsmanager	6/28/2019 4:34 PM
32	coördinator V&E	6/28/2019 2:45 PM
33	meerdere	6/27/2019 4:54 PM
34	Directeur	6/27/2019 4:48 PM
35	Communicatieadviseur Coordinator Communicatie en Educatie	6/27/2019 2:27 PM
36	manager Accountmanager	6/27/2019 12:53 PM
37	Wethouder	6/27/2019 12:22 PM
38	owner Eigenaar bos	6/27/2019 11:07 AM
39	owner eigenaar	6/27/2019 10:51 AM
40	manager Bestuurder	6/27/2019 2:35 AM
41	manager Bestuurder	6/27/2019 1:50 AM
42	manager Directie	6/27/2019 1:37 AM
43	manager afdelingshoofd	6/26/2019 4:46 PM
44	boswachter boswachter	6/26/2019 11:58 AM
45	Coördinator Communicatie & Educatie	6/25/2019 5:31 PM
46	Wethouder	6/24/2019 8:55 PM
47	boswachter Landgoed beheerder	6/24/2019 6:09 PM
48	voorzitter	6/24/2019 4:10 PM
49	regiomarketeer	6/24/2019 3:11 PM
50	boswachter terreinbeheerder	6/24/2019 11:46 AM

51	manager bestuurder	6/24/2019 9:54 AM
52	stagiaire	6/20/2019 12:01 PM

Q20 Hoeveel jaar bent u al betrokken bij één of meerdere nationale parken?

Answered: 167 Skipped: 51

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
0-5 jaar	41%	68
6-10 jaar	27%	45
11-15 jaar	6%	10
16-20 jaar	11%	19
> 20 jaar	15%	25
TOTAL		16

